

Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski

Badanie trackingowe – pomiar: październik 2013
Raport PBS przygotowany dla Ministerstwa Środowiska
Sopot, 28 października 2013

Informacja o finansowaniu

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej

Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski zrealizowane zostało na zlecenie Ministerstwa Środowiska przez PBS Spółka z o.o. Projekt sfinansowany został ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Spis treści

1. Wprowadzenie	04
2. Podsumowanie i wnioski	09
3. Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego	29
4. Środowisko naturalne i jego ochrona	39
5. Jakość powietrza	65
6. Gospodarowanie odpadami	72
7. Zmiany klimatu	93
8. Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zach. konsumenckie	104
9. Wizerunek Ministerstwa Środowiska	133
10. Charakterystyka głównych wskaźników	146

Wprowadzenie

Tło projektu

Obszary badawcze

Metodologia

Struktura próby

Spis treści

→ Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Tło projektu

Niniejsze badanie jest częścią cyklicznego projektu badawczego Ministerstwa Środowiska, mającego na celu monitoring świadomości oraz zachowań ekologicznych mieszkańców Polski. Pierwszą część opisywanego projektu trackingowego zrealizowano w 2011 roku, drugą w 2012 roku, obecne badanie jest edycją trzecią.

Poddawany badaniu problem, w wymiarze indywidualnym wyrażony jest w postawach ekologicznych. Ich elementami składowymi są: komponent afektywny, wiedza, przekonania oraz zachowania ekologiczne. W wymiarze zbiorowym problem objawia się poprzez świadomość ekologiczną.

Jako **świadomość ekologiczną** rozumie się tu stopień, w jakim mieszkańcy interesują się tematem środowiska naturalnego i jego ochrony, jakie są ich przekonania na temat degradacji środowiska oraz jaką mają wiedzę o możliwych działaniach wspierających jego ochronę. **Zachowania ekologiczne** oznaczają działania pozytywnie wpływające na stan środowiska naturalnego, mogące być podjęte przez każdego człowieka.

Dokonywanie analizy zmian w postawach badanych jest możliwe między innymi dzięki wskaźnikom wypracowanym w badaniu eksploracyjnym. Odnoszą się one do wiedzy, zachowań oraz opinii respondentów. Porównywane są ze sobą w każdej edycji projektu, co pozwala na ocenę działań edukacyjnych, mających za zadanie poszerzenie świadomości ekologicznej.

Spis treści

→ Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Obszary badawcze

W celu osiągnięcia założonych celów badawczych opracowano siedem głównych obszarów tematycznych. Na ich podstawie wydzielone zostały bloki w kwestionariuszu ankiety. Były to następujące zagadnienia:

1. Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego
2. Środowisko naturalne i jego ochrona
3. Jakość powietrza
4. Gospodarowanie odpadami
5. Zmiany klimatu
6. Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie
7. Wizerunek Ministerstwa Środowiska

Metodologia badania

Spis treści

→ Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski przeprowadzono w ramach cyklicznego badania ilościowego Omnibus:

- pomiaru dokonano w dniach 5-6 października 2013 roku;
- techniką CAPI – poprzez indywidualne wywiady wspomagane komputerowo;
- na reprezentatywnej próbie 1000 mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej.

W 2011 i 2012 roku zrealizowano poprzednie fale badania. Wykorzystywane narzędzie badawcze, w celu dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań, co roku ulegało nieznacznym modyfikacjom. Duża część pytań pozostała jednak bez zmian, co pozwoliło na zestawienie aktualnych wyników z danymi z lat poprzednich.

Przy zakładanym poziomie ufności równym 95%, maksymalny błąd oszacowania w badaniu wynosi +/-3,1%.

Spis treści

→ Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

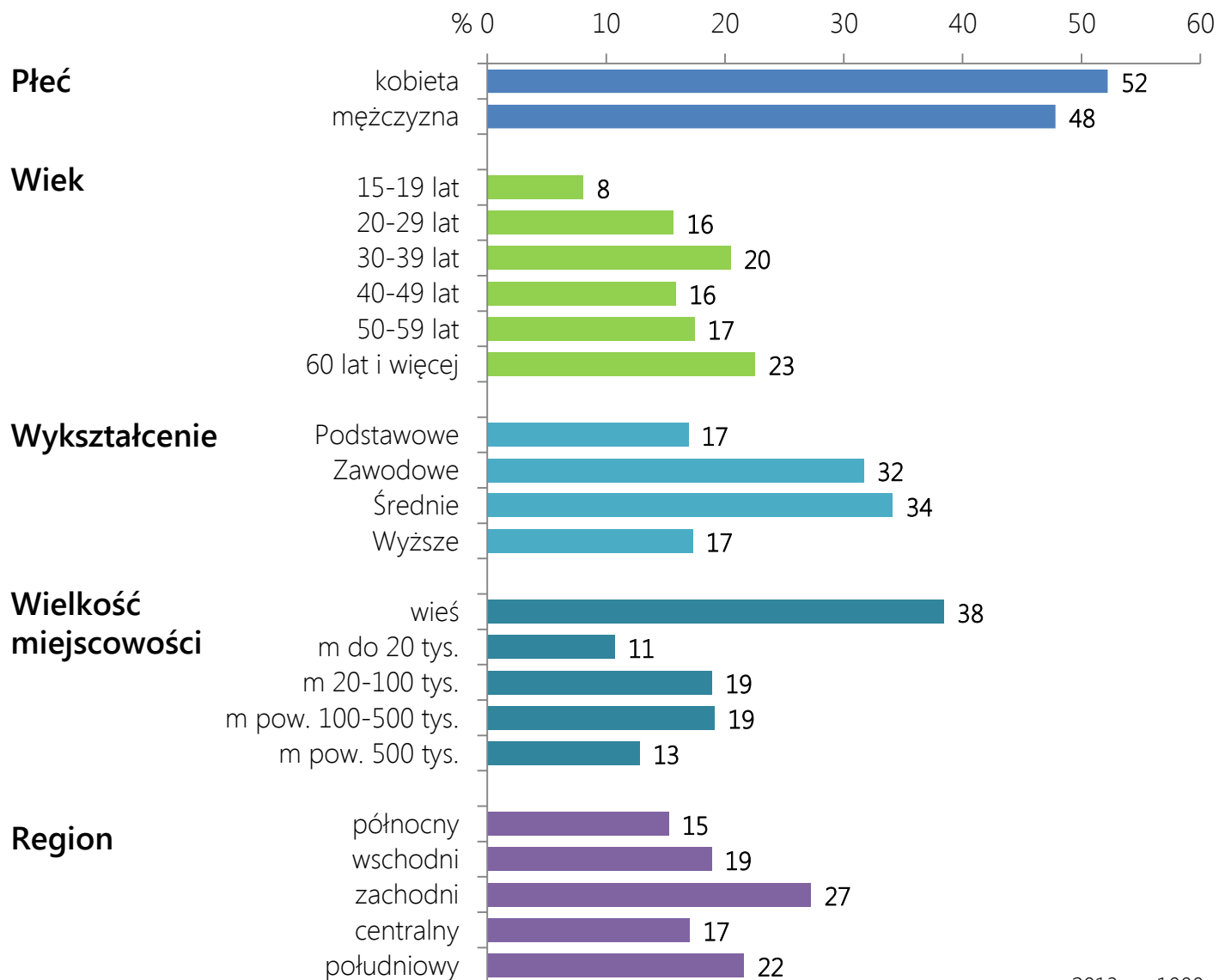
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Struktura próby

2013: n=1000

Podsumowanie i wnioski

Główne wyniki

Wnioski

Kluczowe wnioski

1. Najistotniejszym moderatorem zaobserwowanych zmian jest wejście w życie nowelizacji *Ustawy o utrzymaniu czystości w gminach*. Naturalnie, największy wpływ ma to na obszar gospodarowania odpadami, można jednak wnioskować o istotnym, pozytywnym wpływie również na inne elementy świadomości ekologicznej.
2. W obszarze gospodarowania odpadami odnotowano szereg pozytywnych zmian: śmieci rzadziej postrzegane są jako istotny problem środowiska naturalnego w Polsce, coraz więcej gospodarstw segreguje odpady, coraz pozytywniejsze są też oceny obecnej gospodarki odpadami w Polsce.
3. Poczucie indywidualnego wpływu i indywidualnej odpowiedzialności za stan środowiska są stosunkowo wysokie. Co więcej, osoby które samodzielnie podejmują zachowania ekologiczne są bardziej przekonane o własnej sprawczości i z większym optymizmem patrzą na stan środowiska w przyszłości.
4. Wciąż aktualna jest ubiegłoroczna teza o braku konsekwencji ankietowanych. Mimo wzrostu grupy osób uznających wpływ indywidualnych działań jednostki na stan środowiska, popularność zachowań konsumenckich wspierających ochronę środowiska maleje.
5. W życiu codziennym zachowania ekologiczne podejmowane są często „przy okazji”. Priorytetem jest oszczędność pieniędzy, a jeżeli idzie za tym ochrona środowiska, to jest to dodatkowa, drugorzędna korzyść (tak jak w oszczędzaniu wody i energii). Tę tezę wspiera fakt, że badani rzadko kiedy podejmują dodatkowe inwestycje służące przede wszystkim ochronie środowiska.
6. Zaufanie Polaków wobec Ministerstwa Środowiska oraz pozytywna ocena jego działań wzrosły w porównaniu z poprzednim pomiarem.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

Zarówno odpowiedzi respondentów dotyczące współczesnych wyzwań dla państwa Polskiego, jak i wybór największych problemów środowiska naturalnego, są odbiciem najczęściej podejmowanych przez media tematów oraz indywidualnych doświadczeń badanych.

Trzy dziedziny, w których Polacy zauważają najwięcej problemów do rozwiązania to obszar pracy, obejmujący również politykę społeczną i rodzinną, ochrona zdrowia oraz finanse publiczne. Warto tu zaznaczyć, iż w stosunku do ubiegłorocznego pomiaru zauważono wyraźny spadek ważności wskaźników związanych z pracą i gospodarką. Wzrasta tym samym odsetek osób poświęcających uwagę dziedzinom, na które wcześniej zwracano uwagę w stosunkowo małym stopniu, takim jak ochrona środowiska.

Mimo rosnącej świadomości problemów środowiska naturalnego, na tle innych spraw do rozwiązania, ochrona środowiska naturalnego jest ważnym wyzwaniem dla Polski zdaniem tylko co dziewiątego badanego.

W przypadku poszczególnych obszarów środowiska naturalnego, w stosunku do poprzednich pomiarów można zaobserwować widoczny wzrost odsetka osób, dla których zanieczyszczenie powietrza, katastrofy naturalne czy zmiany klimatu są najistotniejszymi problemami w tej dziedzinie.

Jednocześnie, od początku pomiarów systematycznie spada odsetek osób, dla których najważniejszym problemem są śmieci. Dynamikę zmian dodatkowo przyspieszyło wejście w życie nowelizacji *Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Środowisko naturalne i jego ochrona

Trzech na czterech badanych podziela opinię, mówiącą o tym, że ochrona środowiska może wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju. Popularność tego stanowiska, wpisującego się w założenia doktryny zrównoważonego rozwoju, spada wraz z wiekiem. Najniższa jest w grupie osób starszych – w wieku 60 lat i więcej, najwyższa zaś wśród ludzi młodych (15-19 lat).

Stan środowiska naturalnego w okolicy zamieszkania respondentów przez ponad połowę z nich uważany jest za dobry. Badani, oceniając ogólny obraz środowiska w Polsce byli bardziej krytyczni – pozytywne oceny stanowiły już mniej niż połowę. Jednakże porównując dane z ubiegłych lat ocena ta uległa poprawie.

Do ochrony środowiska naturalnego, ankietowanych motywuje przede wszystkim dbałość o zdrowie człowieka oraz troska o przyszłe pokolenia.

Stan środowiska, według co drugiej badanej osoby, zależy od każdego z nas. Warto zwrócić uwagę, na wzrost (na granicy istotności statystycznej) odsetka osób, uważających, że na środowisko najistotniejszy wpływ ma dobra legislacja i egzekwowanie przepisów (wzrost z 32 do 37%). Na ten wynik warto patrzeć w kontekście badania eksploracyjnego (z 2011 r.), w którym 75% respondentów uznało, że należy wprowadzić ustawy obowiązek sortowania odpadów.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Środowisko naturalne i jego ochrona

Zdaniem większości badanych, problemy środowiska naturalnego nie są najważniejszym wyzwaniem stojącym przed Polską. Być może, takie przekonanie jest przyczyną, dla której respondenci rzadko samodzielnie szukają informacji o środowisku naturalnym i sposobach jego ochrony, zadowolając się przede wszystkim ogólnodostępnym przekazem medialnym.

Głównym źródłem wiedzy respondentów o sprawach środowiska naturalnego są media. Trzy czwarte badanych nigdy nie szukało dodatkowych informacji na ten temat (w urzędach, czy Biuletynie Informacji Publicznej itp.).

W porównaniu z poprzednim pomiarem można zaobserwować istotne wzrosty wskaźników korzystania z większości wymienionych w pytaniu źródeł informacji. Tu znów przyczyn można upatrywać w wejściu w życie nowelizacji *Ustawy o utrzymaniu czystości w gminach*. Niewątpliwie przy wdrażaniu nowych przepisów nasiliły się informacje medialne na temat środowiska i gospodarowania odpadami (zawierające wskazówki, np. co wrzucać do jakiego pojemnika, jak i opisujące początkowe problemy w różnych gminach).

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Jakość powietrza

W ciągu ostatnich trzech lat podniosła się świadomość problemu zanieczyszczenia powietrza w Polsce.

Badani nie doceniają jednak wpływu emisji z indywidualnych źródeł na jakość powietrza. Jako ważniejszy powód zanieczyszczenia powietrza w Polsce uznają emisję z dużych obiektów energetycznego spalania, czy emisję z transportu samochodowego.

Równocześnie jednak ponad połowa badanych uważa, że najbardziej do poprawy przyczyniłaby się wymiana starych pieców węglowych na piece nowocześniejsze. Dokładnie co drugi ankietowany, rozwiązania problemu jakości powietrza szukałby także poprzez stosowanie odnawialnych źródeł energii.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Gospodarowanie odpadami

Zachodzące w niniejszym obszarze zmiany są przede wszystkim wynikiem wprowadzenia regulacji do *Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz prowadzonych kampanii informacyjnych związanych z jej wdrażaniem.

Systematycznie spada odsetek osób, które uważają, że kwestia śmieci jest najważniejszym problemem środowiska naturalnego w Polsce. W domach respondentów rozpowszechniła się regularna segregacja odpadów. Dzięki przejęciu odpowiedzialności za gospodarkę odpadami przez samorządy, mieszkańcom zapewniono pojemniki do segregacji śmieci. W oczach ankietowanych brak odpowiedniej infrastruktury przestał być więc największą barierą. Wzrosło za to znaczenie powodów, takich jak: brak miejsca w domu na segregację czy brak chęci.

Poprawiła się ocena obecnej gospodarki odpadami w Polsce, jednakże wciąż niemal połowa badanych ustosunkowuje się do niej krytycznie. Podejście respondentów charakteryzuje patrzenie w przyszłość z dużą dozą optymizmu – większość prognozuje, że za 20 lat stan gospodarki odpadami w Polsce będzie lepszy niż obecnie. Chociaż zwiększyła się liczba osób zauważających prowadzone przez gminę działania w celu informowania oraz edukowania jej mieszkańców w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, to wciąż grupa ankietowanych, którzy takich działań nie dostrzegają, stanowi ponad połowę.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Zmiany klimatu

Spośród pojęć związanych z ochroną środowiska „zmiany klimatu” są najbardziej zrozumiałym dla respondentów. Na tle najważniejszych problemów środowiska naturalnego, waga zmian klimatycznych wzrasta. Z biegiem lat nie zmienia się natomiast liczba osób uznających ważność tego problemu w trakcie indywidualnych ocen (wciąż stanowi większość).

Odpowiedzialność za stan środowiska, w tym przypadku za minimalizację negatywnych konsekwencji zmian klimatu, po raz kolejny badani najczęściej przypisywali działaniom indywidualnym. W stosunku do zeszłego roku wzrósł odsetek osób, które uważają, że podmiotami odpowiedzialnymi są również władze centralne i rząd. W mniejszości były osoby uznające, że problem zmian klimatycznych oraz ich skutków nie dotyczy naszego kraju.

Polacy zauważają potrzebę zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. W tym połowa z nich jest zdania, że powinno mieć to miejsce jak najszybciej. W stosunku do poprzedniego pomiaru, takich deklaracji pojawiło się więcej. Podstawą tych przekonań jest najczęściej chęć zapewnienia lepszej przyszłości kolejnym pokoleniom.

Stanowiący niewielką grupę przeciwnicy redukcji emisji gazów cieplarnianych przez Polskę najczęściej argumentowali swoje stanowisko, wspominając o zbyt wysokich kosztach, jakie pociągałoby za sobą wprowadzenie redukcji.

Podsumowanie i wnioski

Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Popularność zachowań konsumenckich wspierających ochronę środowiska spadła. Podobnie, jak w poprzednich latach, najczęściej respondenci wspierają ochronę środowiska, chodząc na zakupy z torbami wielokrotnego użytku. Zachowanie to najpopularniejsze jest w grupie osób od 40 do 49 roku życia oraz wśród osób wykształconych.

Grupa osób, które rzadko patrzą na symbole związane z ekologią i środowiskiem na opakowaniach, przeważa nad tymi, które zwracają na nie uwagę. Ponadto, co piąty badany zupełnie ich nie zauważa. Najmniej rozpoznawalnym oznaczeniem jest certyfikat sprawiedliwego handlu „Fairtrade”, natomiast najbardziej znane respondentom jest logo „Nadaje się do recyklingu”.

Troska o środowisko naturalne nadal nie jest priorytetem przy planowaniu domowego budżetu. Można zauważyć przewagę osób niegotowych do ponoszenia dodatkowych kosztów w zamian za „czystą” energię. Ochrona środowiska zachodzi „przy okazji”. Oszczędzanie wody i energii jest bardziej wynikiem sytuacji ekonomicznej niż świadomej postawy ekologicznej. Największą popularnością cieszą się rozwiązania, które nie wymagają od respondentów zwiększonych nakładów pracy, czasu czy pieniędzy.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Wizerunek Ministerstwa Środowiska

Ministerstwu Środowiska ufa więcej niż połowa ankietowanych (55%). Największym zaufaniem ankietowani darzą Lasy Państwowe i naukowców (odsetki >70%).

Biorąc pod uwagę ubiegłoroczny pomiar, obecnie wzrósł odsetek osób pozytywnie oceniających działalność Ministerstwa Środowiska.

Największy udział pozytywnych ocen Ministerstwo Środowiska otrzymuje w grupie respondentów w wieku od 15 do 29 lat. Najmniejszy udział ocen pozytywnych zaobserwowano wśród osób starszych (60+).

Wszystkie badane elementy działalności Ministerstwa Środowiska (dbanie o tereny o dużych walorach przyrodniczych, edukacja ekologiczna, polityka zapewniająca bezpieczeństwo ekologiczne, wspieranie działań obywateli na rzecz ochrony środowiska) zauważane są przez respondentów w podobnym stopniu (53-59%).

Spis treści

Wprowadzenie

→ Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Podsumowanie i wnioski

Charakterystyka zachowań ekologicznych

Nieco mniej niż co trzecia osoba (31%) należy do grupy, którą nazwać można „proekologiczną” – osób oszczędzających zarówno energię, jak i wodę, regularnie segregujących odpady oraz działających zgodnie z zasadą zrównoważonego transportu.

Przynajmniej jedno z czterech wyróżnionych grup zachowań ekologicznych przejawiają niemal wszyscy Polacy (97%). Niezaangażowani ekologicznie (nie więcej niż 2 zachowania ekologiczne) stanowią więcej niż jedną trzecią ogółu (38%).

Executive summary

Executive summary

The research on ecological awareness and environmental behaviour of Polish citizens is a part of a long-term project launched by the Ministry of the Environment. The first inquiry took place in 2011, the second in 2012, and the present research, the third one, was realized on 5th and 6th October 2013.

1. The most important factor of change is the amendment of the Municipal waste management reform introduced in Poland on 1st July 2013. Naturally, it had the greatest impact on waste management but the positive influence on other elements of ecological awareness can also be considered.
2. A lot of positive change was noticed in the area of waste management. More and more Poles declare that they sort waste regularly, and furthermore, opinions on waste management policy in Poland are also improving. The problem of litter is seen less frequently as an important problem of the Polish natural environment.
3. The belief that each person has influence on the condition of natural resources, as well as the sense of responsibility, rates relatively high. What's more, people who display ecological behaviours on their own are convinced of the importance of their agency and they feel more optimistic about the future.
4. Considering the previous inquiry results, without the change is the thesis of inconsistency of the respondents. Even though more people believe in the impact that an individual has on environment, the popularity of consumption activities that support environmental protection diminishes.
5. In a daily life, ecological behaviour is displayed 'by the way'. The priority is money saving, and environmental protection is less important (ex. water and energy saving). The Poles rarely invest in the environment.
6. The Poles presently have more trust in the Ministry of the Environment than a year ago and they evaluate actions of the department higher.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

The biggest challenges for Poland and the problems of natural environment

The responses of the interviewees and the greatest natural environment challenges for Poland are the reflections of the popular mass-media subjects and the private experience of the individuals.

Three areas where the Poles notice the need for solving the important problems are: social and family policy, health protection and public finances. Compared to the results from the previous inquiry, the importance of work and economic factors decreases. The percentage of people that now start paying attention to the issues that used to be of much less importance for them – environmental protection – is on the increase.

Even though the awareness of the importance of the problems of natural environment is rising, only 11% of citizens consider environmental protection to be an important challenge for Poland.

In case of particular areas of the natural environment, comparing to previous inquiry results, raised the percentage of interviewees that consider the air pollution, natural catastrophes or climate change as important problems.

At the same time, from the first inquiry, can be observed falling percentage of people for those the problem of litter is important. The impact on this had also the amendment of the municipal waste management reform.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

Natural environment

Three on four interviewees is convinced that protecting the natural environment can influence on development of the country. The older the person, the less beliefs so. Elderly people (60-year-olds and older) are the group that the least belief in this, the group that belief in the relation are young people (15-19 year-olds).

More than 50% of Poles consider the state of natural environment in their neighbourhood as a good. When it goes to state of the natural environment in the whole country they are more critical, less than half of interviewees think so. When we compare the result to previous editions, it the rates are higher.

The motivation for protecting the natural environment are care for future generations and health.

According to half of Poles, condition of the natural environment depends on individuals. More people consider the legislation changes and enforcing the law as important factors of protecting natural environment (from 32 to 37%). It is worth to compare the result with the exploratory research from 2011 when 75% of respondents had an opinion that the law should be changed and the sort waste should be introduced.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

Natural environment

For the majority of Poles, is not the natural environment that is the most important problem of the country. It is probable that this conviction is the reason why the Poles rarely search for information about the natural environment and it's protection on their own. Freely available information from mass media is enough for them.

It is mass media that is the main source of information of natural environmental problems. Three quarters of respondents never have been looking for extra information about them (ex. in Public Information Bulletin or in departments etc.).

Comparing to previous edition of the study, the rise of use of presented sources of information can be noticed, what also can be connected to the amendment of the Municipal waste management reform. The changes were lengthily commented in mass media and environmental behaviours were talked over (as the sort waste, individual problems in municipalities in Poland).

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

Air quality

The air quality awareness raised during last three years.

The Poles underestimate the influence of the pollution emission from individual resources. They consider emission of pollution from big energetic centers or transportation as a more important reason of air pollution in Poland.

At the same time, more than 50% of interviewees declare that the solution could be exchanging old coal furnaces for more modern ones. Every second respondent consider using renewable energy resources as the solution.

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

Waste management

Changes in this area in the first place are the result of the Municipal waste management reform and connected to it informational campaigns.

Systematically falls the percentage of citizens who think that litter is the biggest problem of polish natural environment. Regular waste sorting is more and more popular in households. For delivering containers for waste sorting local governments were responsible. The lack of appropriate infrastructure stopped to be insurmountable obstacle. The importance of subjective reasons such as lack of place at home for sorting and lack of will has increased.

Opinions on waste management in Poland enhanced, but still half of interviewees is critical. If there is about the future, the majority of respondents is optimistic and predict that in 20 years time waste management in Poland will be better than today. It is observed that more people than in the past notice educational and informational actions made by community council, but still more than 50% do not see any.

Summary

Climate changes

From all terms connected with natural environment, 'climate change' is the most understandable for interviewees. Comparing to other problems of natural environment, for the Poles the importance of climate change grows. Through the years in individual question the number of people for who it is important matter, does not change (it is still majority).

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

→ Executive summary

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Summary

Consumption activities and individual behaviour supporting environmental protection

Popularity of consumption activities that support environmental protection diminished. Like in previous studies the most common way of protecting the environment is using reusable bags. This behaviour is the most popular in a group of Poles in their forties and with an academic degree.

More people do not pay attention to logos and symbols of ecological brands than people who do notice them. Every fifth person does not see that kind of signs at all. The less recognizable logo by the Poles is the one that belongs to Fairtrade and the best known is the symbol of 'non-recyclable'.

The care of natural environment still is not the priority in planning home budget. The domination of people not prepared and not ready to additional expenses for 'pure energy' is visible. The ecological behaviour is displayed 'by the way', it is not the main purpose of activities. Water and energy saving is caused more by economic situation than conscious environmental attitudes. The most popular solutions are these that do not require additional work, money or time from individuals.

Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

Ochrona środowiska jako wyzwanie dla Polski

Największe problemy środowiska naturalnego w Polsce

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

W pierwszym bloku tematycznym, za cel przyjęto ogólną charakterystykę postrzegania problemu środowiska naturalnego (na tle innych problematycznych kwestii oraz w obrębie samego środowiska).

Starano się tego dokonać poprzez uzyskanie odpowiedzi na dwa kluczowe pytania:

1. Jak postrzegane są współczesne problemy Polski? (jak na ich tle postrzegane są problemy środowiska naturalnego?)
2. Jak postrzegane są problemy związane ze środowiskiem naturalnym? (które uważane są za mniej, a które za bardziej ważne?)

Wyzwania dla Polski

Pokażę Panu(i) listę różnych dziedzin, w których działa państwo. Proszę wskazać trzy z nich, w których Pana(i) zdaniem nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

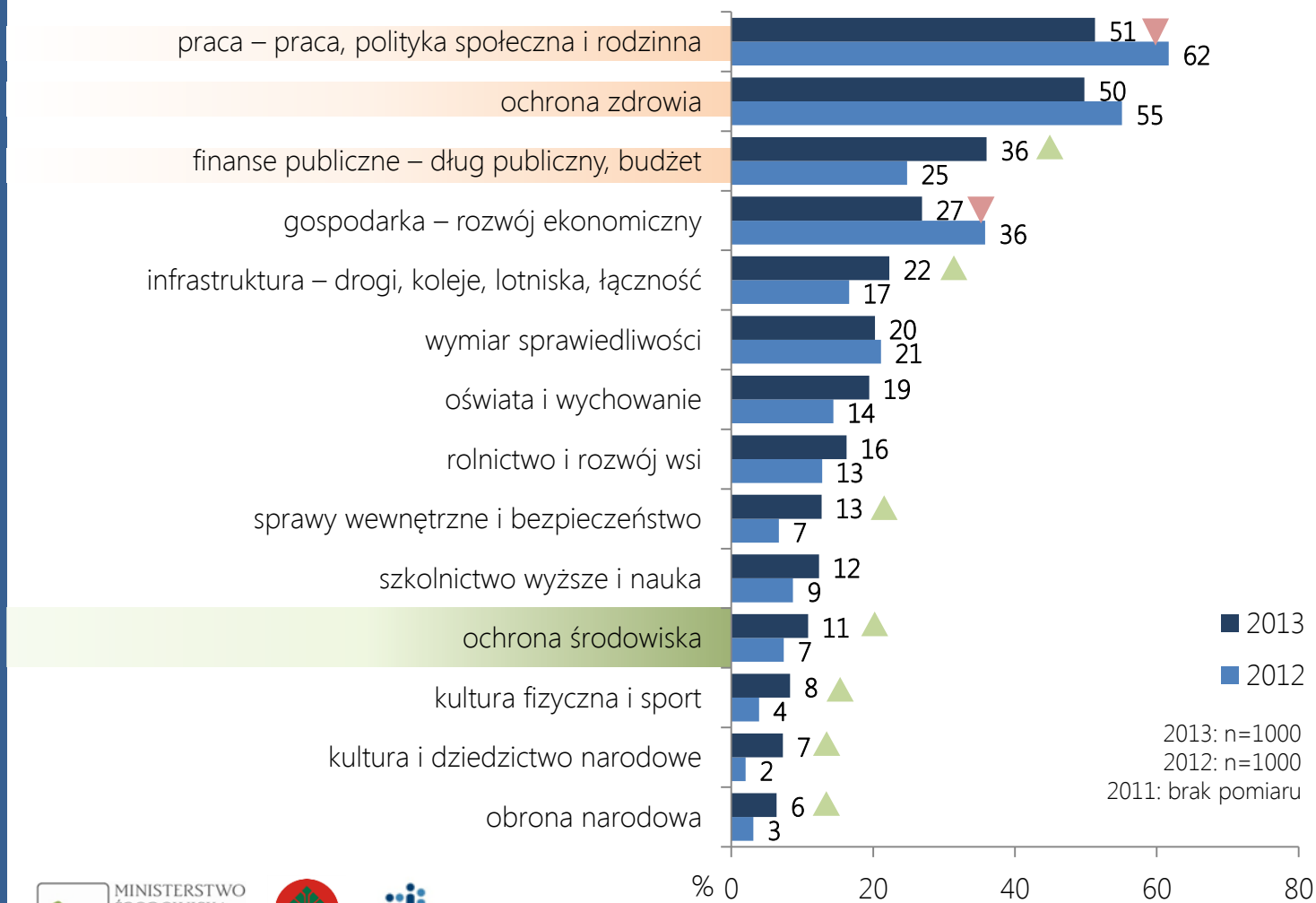
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa Środowiska

Charakterystyka głównych wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Wyzwania dla Polski

Odpowiedzi respondentów są odzwierciedleniem problemów z jakimi stykają się bezpośrednio lub które w ostatnich miesiącach były szeroko omawiane w mediach. Według badanych **dziedzinami, w których Polska ma najwięcej problemów do rozwiązania**, a tym samym stanowiącymi dla kraju wyzwaniem są **obszar pracy (w tym również polityka społeczna i rodzinna) oraz ochrona zdrowia** – oba wskazywane przez co drugiego respondenta (odpowiednio 51% i 50%). Pozostałe kwestie nie zaznaczają się tak wyraźne. Jedna trzecia Polaków (36%), jako sektor nastrożający problemów wybrała finanse publiczne.

Na tle najbardziej problematycznych obszarów, ochrona środowiska, zdaniem ankietowanych, stanowi zdecydowanie mniejsze wyzwanie (11%) dla państwa.

Wyzwania dla Polski

porównanie danych

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
  - Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego
- Środowisko naturalne i jego ochrona
  - Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
  - Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa Środowiska
- Charakterystyka głównych wskaźników

W stosunku do pomiaru dokonywanego w 2012 roku, zauważalny jest spadek odsetka osób wskazujących obszary związane z pracą (o 11 p.p.) i gospodarką (o 9 p.p.). Większą uwagę poświęca się natomiast dziedzinom, które wcześniej nie były tak znaczące, dzięki czemu rośnie świadomość problemów środowiska – jego ochrona zyskała o 5 p.p. więcej wskazań.

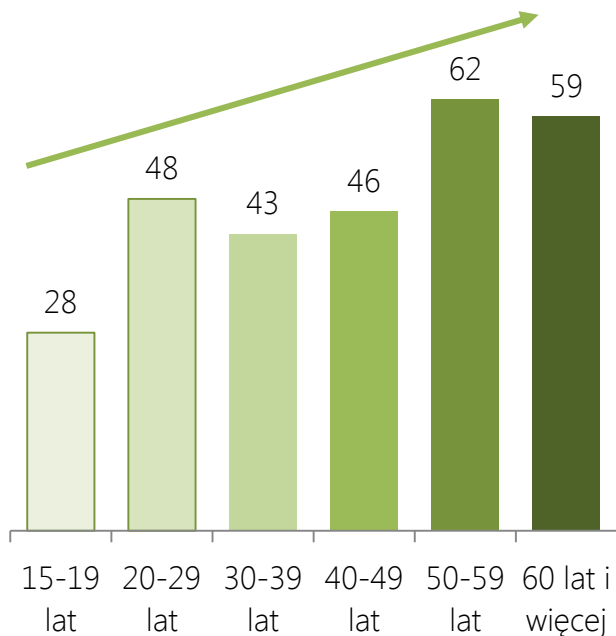
W trakcie bieżącej fali badania do trójki najbardziej problematycznych obszarów państwa weszły finanse publiczne (wzrost o 11 p.p.), co może wynikać z racji poruszania tej kwestii podczas niedawnej debaty publicznej dotyczącej przyszłości systemu emerytalnego, gdzie kwestia problemów finansów publicznych była wyraźnie akcentowana.

Wśród pozostałych obszarów istotne statystycznie zmiany zauważono także w dziedzinach infrastruktury, spraw wewnętrznych, kultury fizycznej i sportu, kultury i dziedzictwa narodowego oraz obrony narodowej.

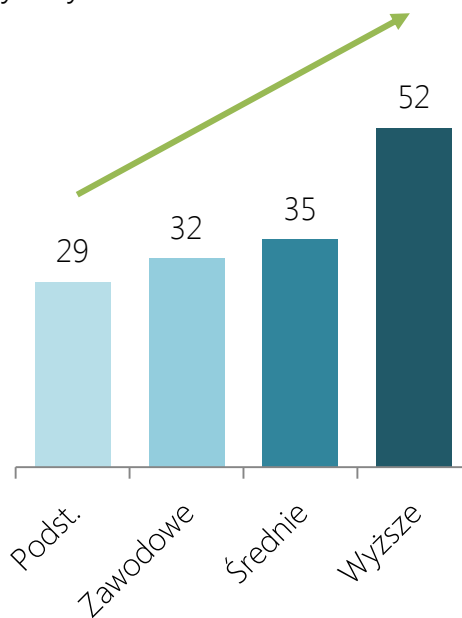
Wyzwania dla Polski

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

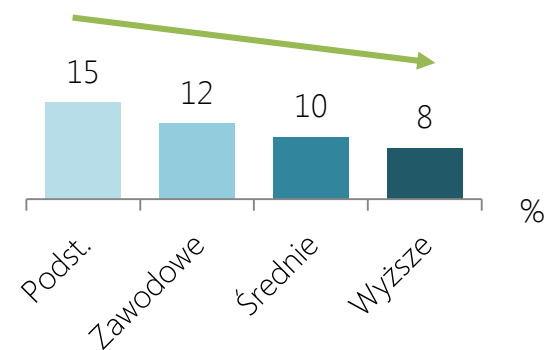
Problem ochrony zdrowia jest najistotniejszy dla osób po 50-tym roku życia (59-62%). W grupie osób w wieku 20-49 lat odsetek ten utrzymuje się w przedziale 43-48%.

Świadomość problemów związanych z finansami publicznymi – zadłużeniem i budżetem państwa – rośnie wraz z wykształceniem badanych. Zdecydowanie najwyższa jest wśród osób z wykształceniem wyższym.

Odwrotną zależność można zauważyć w przypadku problemów związanych z ochroną środowiska. Częściej za istotne uznają je osoby z wykształceniem podstawowym w porównaniu z osobami z wykształceniem wyższym.

Problemy środowiska naturalnego

Proszę wybrać trzy Pana(i) zdaniem największe problemy środowiska naturalnego w Polsce.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Problemy środowiska naturalnego

Najbardziej zauważalnymi przez ankietowanych problemami środowiska naturalnego w Polsce są: **zanieczyszczenie powietrza** (47%), **problem śmieci** (43%) oraz **zanieczyszczenie wód** (39%). Porównywalnie do ostatniego z tej trójki oceniane są katastrofy naturalne, takie jak powódzie czy susze (37%). Zmiany klimatu wskazywane były przez co trzeciego respondenta (34%). Katastrofy będące wynikiem działalności człowieka, jako jeden z największych problemów środowiska naturalnego podawane były przez co czwartego badanego (26%).

Podobnie jak w przypadku wyzwań dla państwa Polskiego, badani zwracają większą uwagę na problemy, które częściej podejmowane były przez media, kampanie społeczne, bądź z którymi sami mieli kontakt. W porównaniu do wcześniej wymienionych kwestii środowiska naturalnego, mniej istotnym dla badanych było wyczerpywanie się zasobów naturalnych (21%) czy zanikanie gatunków roślin i zwierząt (20%) – oba wskazywane przez co piątą osobę.

Problemami środowiska, przykuwającymi najmniejszą uwagę ankietowanych są wzrost poziomu hałasu (17%) oraz niskie zasoby wody (16%).

Problemy środowiska naturalnego

porównanie danych

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Zestawiając ze sobą wyniki z aktualnego badania oraz poprzednich fal, uwidaczniają się pewne trendy. **Z roku na rok spada odsetek osób wskazujących ważność problemu śmieci** (53% w 2011, 49% w 2012, zaś 43% w 2013 roku). Wejście w życie odpowiedniej ustawy przyczyniło się do przyśpieszenia dynamiki tych zmian.

W przypadku katastrof naturalnych sytuacja była odwrotna, w ciągu ubiegłych lat odsetek badanych uznających je za jedno z największych problemów środowiska w Polsce systematycznie wzrastał. Powodem mogą być nawałnice i powodzie, z którymi przyszło się zmierzyć mieszkańcom terenów zagrożonych.

Natomiast przeniesienie punktu zainteresowania badanych na problem zanieczyszczenia powietrza (wzrost aż o 13 p.p.) może być związane z rozpowszechnieniem tuż przed badaniem informacji o możliwości wprowadzenia programu antysmogowego, zakładającego zakaz używania węgla kamiennego przez gospodarstwa domowe na terenie całego kraju od 2020 roku. Przyczyn można upatrywać również w zbliżaniu się konferencji Narodów Zjednoczonych poświęconej problematyce zmian klimatu.

Problemy środowiska naturalnego

porównanie danych

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

→ Największe wyzwania dla
Polski a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Istotny statycznie wzrost wskazań w stosunku do pomiaru z 2012 roku odnotowano także w przypadku takich problemów, jak: zmiany klimatu (o 9 p.p.), katastrofy wywołane przez człowieka (o 8 p.p.), zanikanie gatunków roślin i zwierząt (o 8 p.p.), wyczerpywanie się zasobów naturalnych (o 6 p.p.) oraz wzrost poziomu hałasu (o 5 p.p.).

Ze względu na węższą kafeterię odpowiedzi w 2011 roku, obejmującą 8 a nie 10 kategorii (brak odpowiedzi „zmiany klimatu” oraz „niskie zasoby wody”) - wyraźnie zaznaczają się różnice w pomiarach z pierwszej fali badania a pozostałymi. Wynika to z innego rozłożenia możliwych trzech wskazań respondentów.

Środowisko naturalne i jego ochrona

Ocena stanu środowiska naturalnego

Czynniki mające wpływ na stan środowiska

Znajomość pojęć związanych z ochroną środowiska

Źródła informacji o środowisku naturalnym

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Środowisko naturalne i jego ochrona

Głównym celem, jaki założono w niniejszym bloku pytań była ocena stanu środowiska naturalnego, jego perspektyw oraz postaw z nim związanych. Starano się go wypełnić poprzez znalezienie odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Jakie są opinie na temat relacji między rozwojem gospodarczym a ochroną środowiska?
2. Jak oceniany jest aktualny stan środowiska naturalnego w Polsce?
3. Jak oceniany jest aktualny stan środowiska naturalnego w okolicy miejsca zamieszkania respondentów?
4. Czy stan środowiska naturalnego w Polsce oceniany jest inaczej niż jego stan w okolicy miejsca zamieszkania respondentów?
5. Jak oceniane są perspektywy stanu środowiska naturalnego w Polsce?
6. Co motywuje do ochrony środowiska przyrodniczego?
7. Od czego zależy poprawa stanu środowiska?
8. Jak postrzegana jest odpowiedzialność za stan środowiska naturalnego?
9. Jaka jest znajomość pojęć związanych z ochroną środowiska?
10. Jakie są główne źródła informacji o sprawach środowiska naturalnego?
11. Czy podejmowane są próby szukania informacji o środowisku i jego ochronie?
12. Kto powinien odpowiadać za kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych?

Wpływ ochrony środowiska na rozwój kraju

Czy uważa Pan(i), że ochrona środowiska może pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

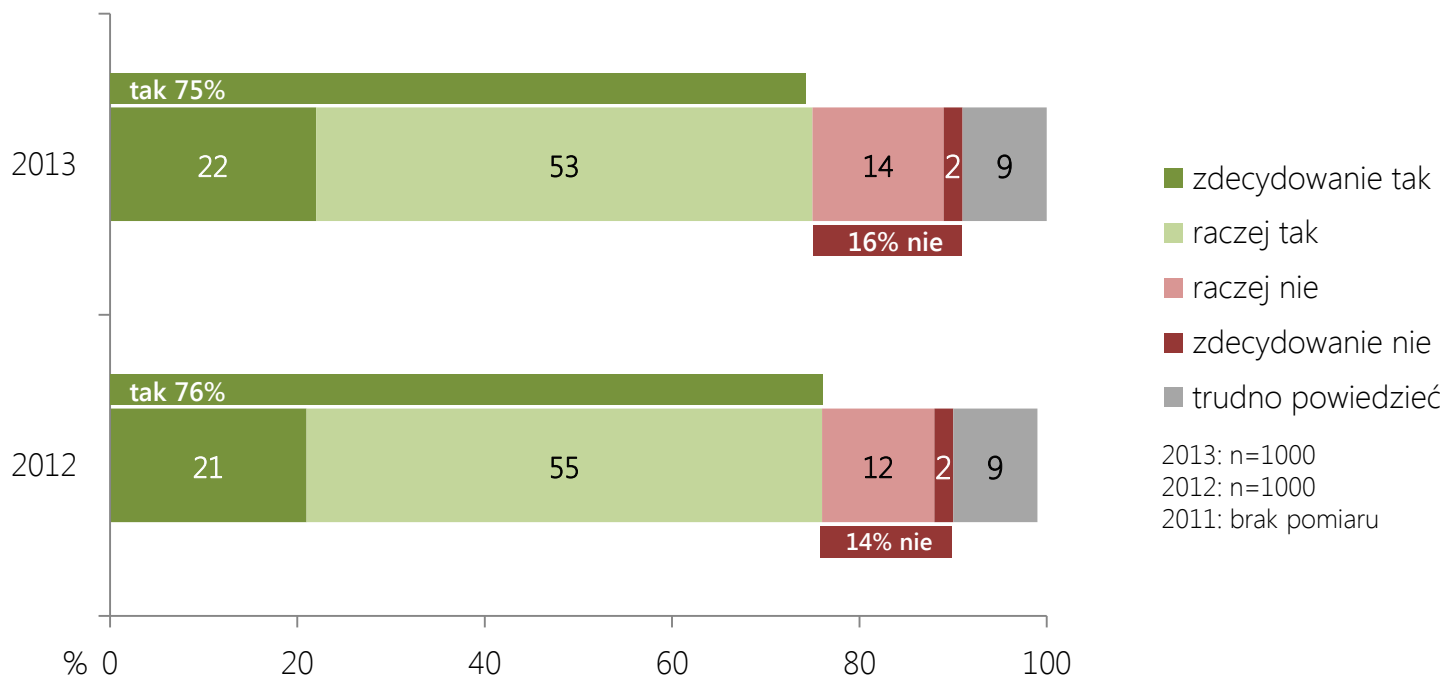
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Wpływ ochrony środowiska na rozwój kraju w podziale na wiek

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

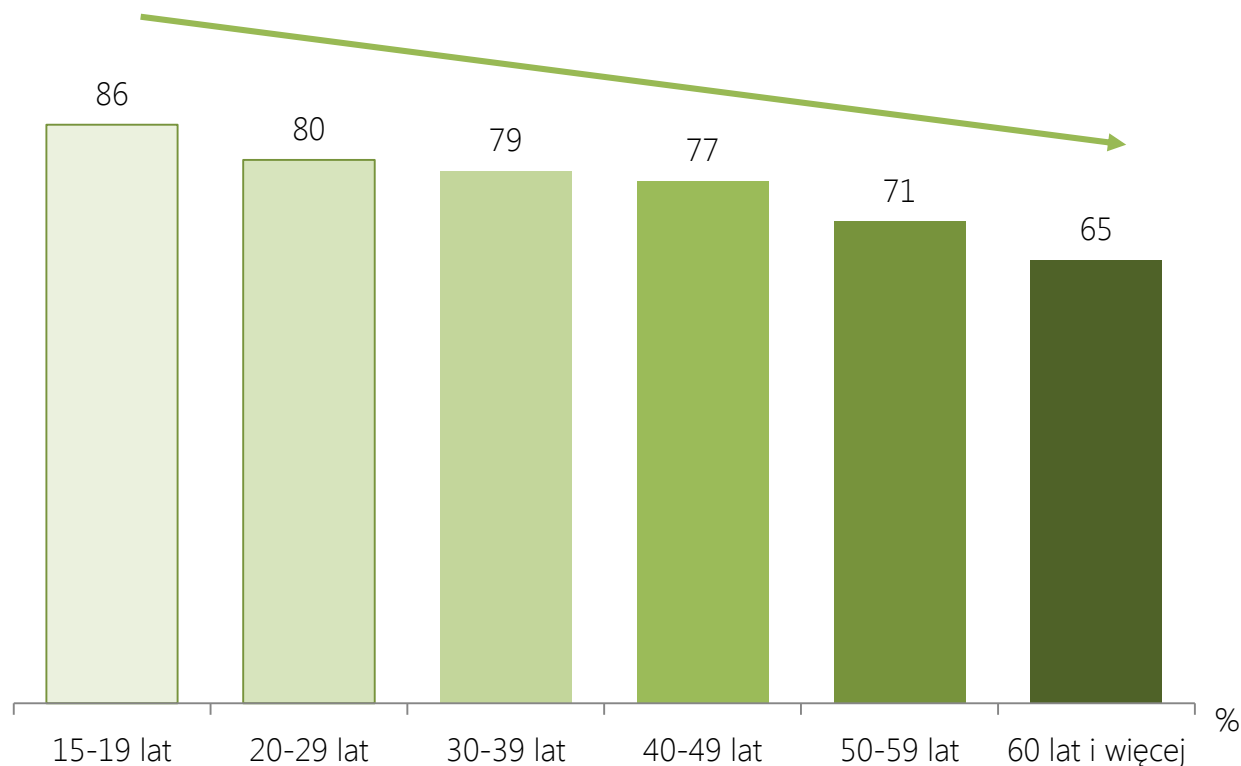
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Wraz z wiekiem zmniejsza się odsetek osób wierzących, że **ochrona środowiska może pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju**. W porównaniu z pozostałymi kategoriami wiekowymi, u osób w wieku 60 lat i więcej przekonanie to występuje najrzadziej (65%). W grupie młodych respondentów (15-19lat) odsetek osób pozytywnie oceniających wpływ ochrony środowiska na rozwoju kraju jest najwyższy i kształtuje się na poziomie 86%.

Ocena stanu środowiska naturalnego

Jak ocenia Pan(i) stan OBECNY środowiska w okolicy zamieszkania/ w Polsce?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

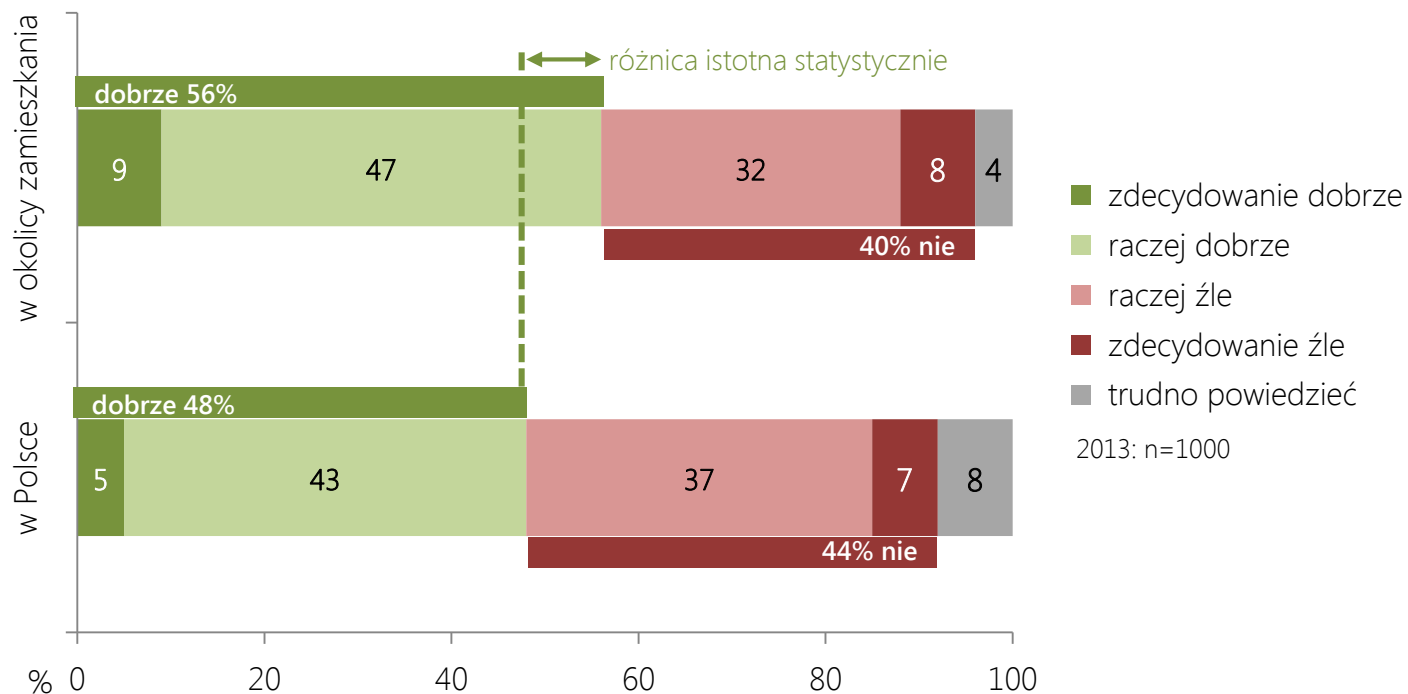
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Ocena stanu środowiska naturalnego

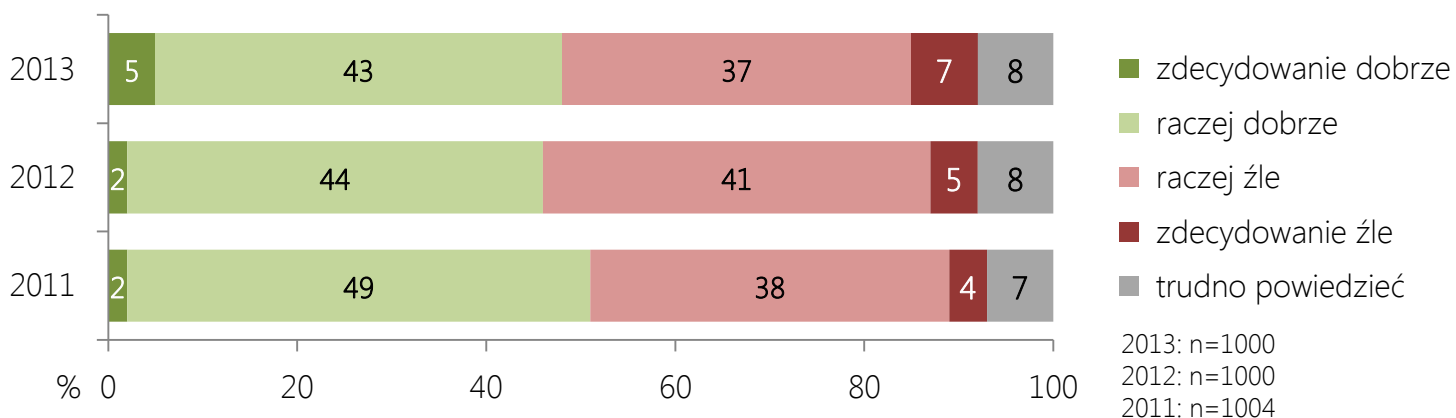
Ponad połowa (56%) ankietowanych uważa, że stan środowiska naturalnego w okolicy zamieszkania jest dobry (skumulowane wybory „zdecydowanie dobry” i „raczej dobry”). W opozycji do tej grupy było 40% osób.

W zestawieniu z pytaniem o ocenę stanu środowiska naturalnego w Polsce, można dostrzec **bardziej krytyczne nastawienie respondentów wobec stanu środowiska w perspektywie całościowej**, niż w wybranej okolicy. Odsetek osób pozytywnie odbierający stan środowiska naturalnego w kraju wynosił 48% i w sposób istotny statystycznie (niższy o 8 p.p.) różnił się od odsetka osób pozytywnie oceniających środowisko w okolicy zamieszkania. Wyższa była także liczba osób negatywnie oceniających stan środowiska naturalnego w Polsce – raczej źle i zdecydowanie źle (44%).

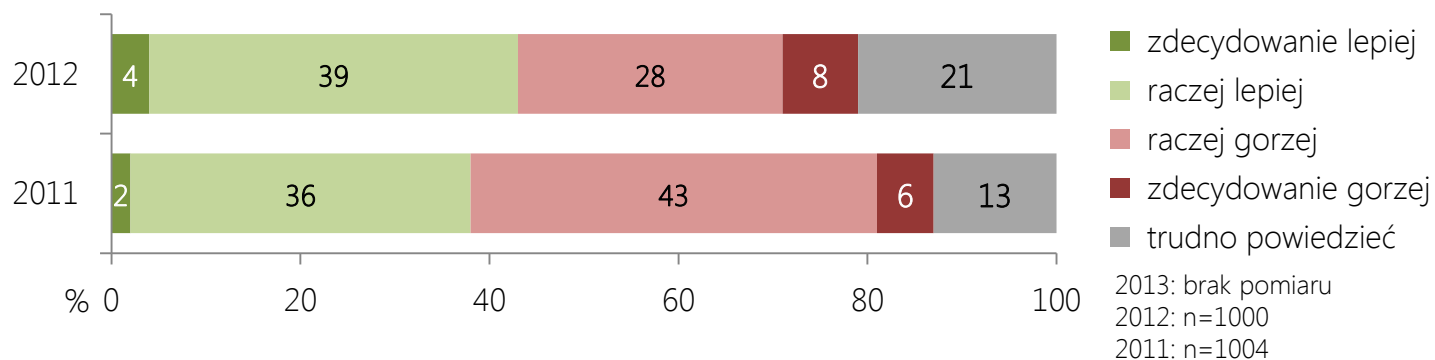
Stan środowiska (zarówno w kraju, jak i w okolicy zamieszkania) najgorzej oceniają mieszkańcy regionów, o wysokim poziomie zanieczyszczeń (centralna i południowa Polska). Ponad połowa mieszkańców południowej części kraju (61%) oraz 45% mieszkańców centralnej, dokonując oceny środowiska w okolicy zamieszkania wskazuje, że jest z nim „raczej źle” i „zdecydowanie źle”.

Ocena stanu środowiska naturalnego

Jak ocenia Pan(i) stan OBECNY środowiska w Polsce?

A jak będzie ze stanem środowiska w Polsce za 20 lat?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Ocena stanu środowiska naturalnego

porównanie danych

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Porównując dane z ubiegłych lat poprawie uległa zarówno bieżąca ocena stanu środowiska naturalnego w kraju, jak i ta w perspektywie kolejnych 20 lat.

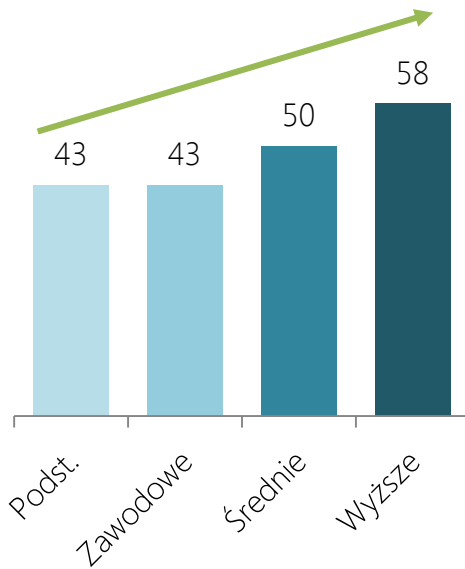
W stosunku do danych z 2012 roku nieznacznie wzrósł odsetek osób pozytywnie oceniających stan środowiska naturalnego w Polsce (o 2 p.p.) – w tym o 3 p.p. wybierających odpowiedź „zdecydowanie dobrze”. Co ciekawe, mimo spadku liczby osób negatywnie odbierających stan środowiska, systematycznie wzrasta odsetek ankietowanych wskazujących „zdecydowanie źle” jako jego ocenę. Jednakże w obu przypadkach są to niewielkie wartości procentowe, nieprzekraczające maksymalnego możliwego błędu w pomiarze.

Prognozy respondentów, o tym, w jakim stanie będzie środowisko za 20 lat pochodzą z poprzednich pomiarów, w bieżącej fali pytanie to nie pojawiło się w kwestionariuszu. Ankietowani w 2012 roku w większości sądzili, że ze środowiskiem będzie lepiej (43% - skumulowane „zdecydowanie lepiej” i „raczej lepiej”), co oznaczało wzrost o 5 p.p. wobec pomiaru z 2011 roku.

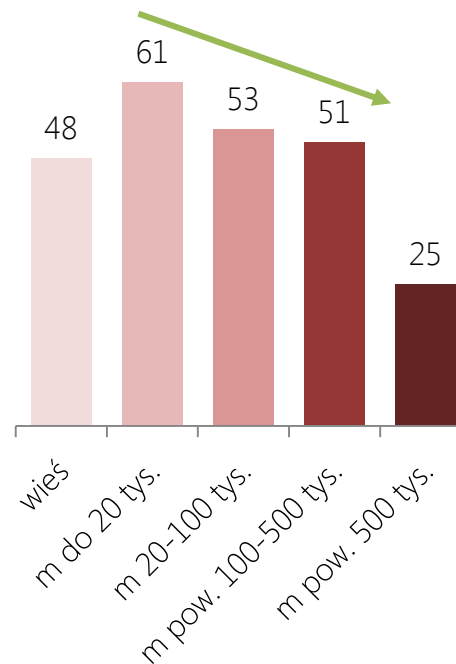
Ocena stanu środowiska naturalnego w Polsce

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

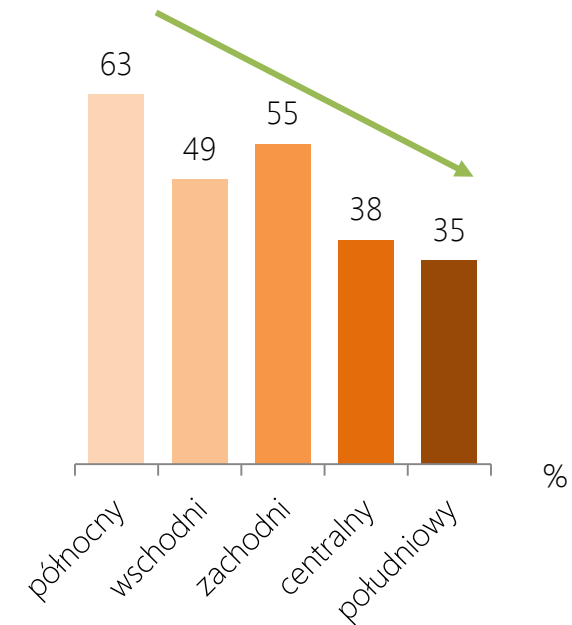
Ocena stanu środowiska jest wyższa wśród osób z wyższym wykształceniem (58% ocenia ją dobrze). W grupie respondentów, którzy zakończyli edukację na szkole podst. lub zawodowej, odsetek ankietowanych pozytywnie oceniających środowisko był niższy (43%).

W zależności od wielkości miejsca zamieszkania zmienia się liczba osób, które **pozytywnie oceniają stan środowiska naturalnego**. Wśród mieszkaj. w małych miastach (do 20tys. miesz.) jest ich najwięcej, zaś najmniej w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców.

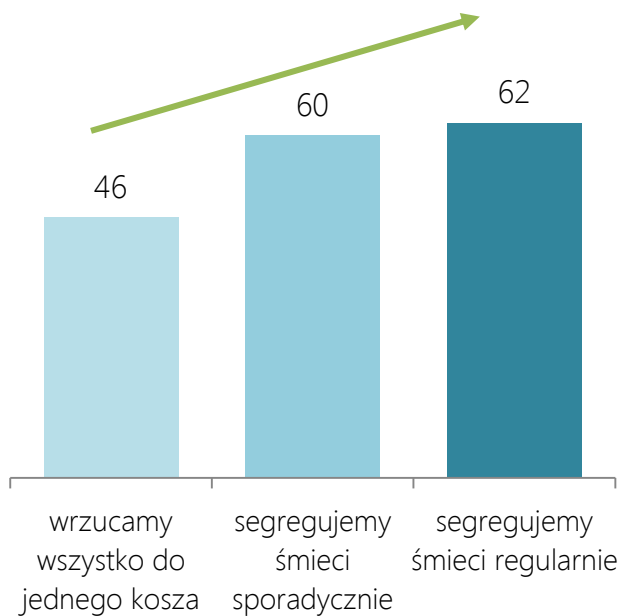
Środowisko naturalne w Polsce najlepiej oceniane jest przez mieszkańców północnej oraz zachodniej części kraju. Pozytywne oceny rzadziej pochodzą od osób z Polski centralnej i południowej.

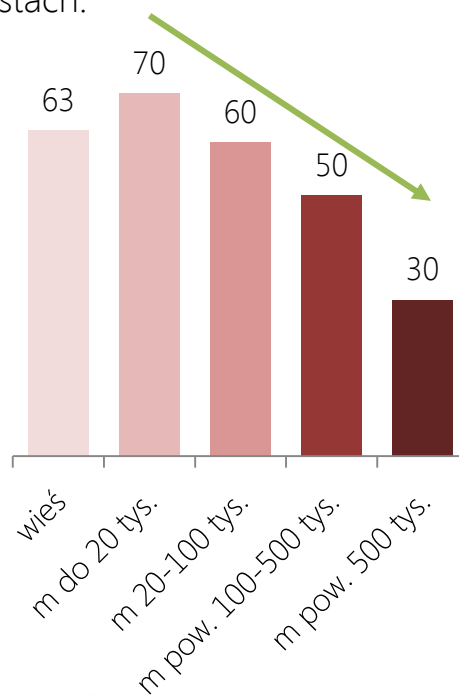
Ocena stanu środowiska naturalnego w okolicy zamieszkania

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

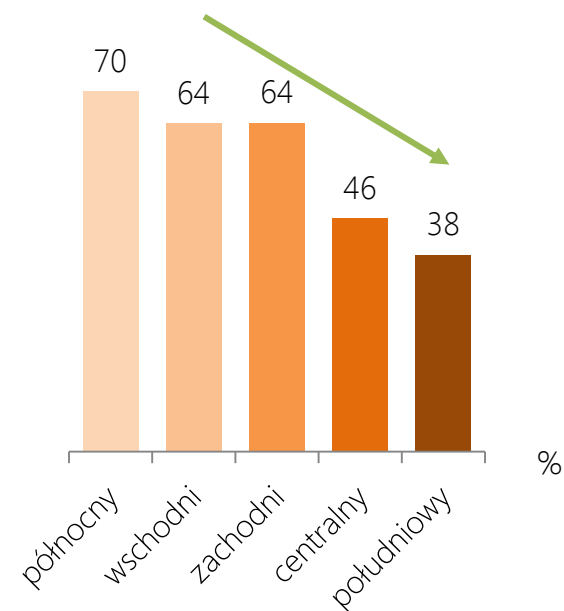
Pozytywne opinie dotyczące **stanu środowiska w okolicy zamieszkania** dominują wśród osoby segregujących śmieci (60-62% ocen pozytywnych). U ankieterów wyrzucających odpadki do jednego kosza więcej jest osób posiadających bardziej krytyczne stanowisko na ten temat.

Odsetek osób dobrze oceniających **środowisko w okolicy zamieszkania** zmniejsza się wraz ze wzrostem wielkości miasta respondenta. W miastach powyżej 500 tys. mieszk. odsetek pozytywnych ocen jest ponad połowę mniejszy niż w małych miastach.

Regionem, w którym najlepiej oceniane jest **środowisko naturalne w okolicy zamieszkania** jest północna Polska, pozytywne oceny dominują również we wschodniej oraz zachodniej części kraju. W centralnej i połud. Polsce pojawiają się zdecydowanie rzadziej.

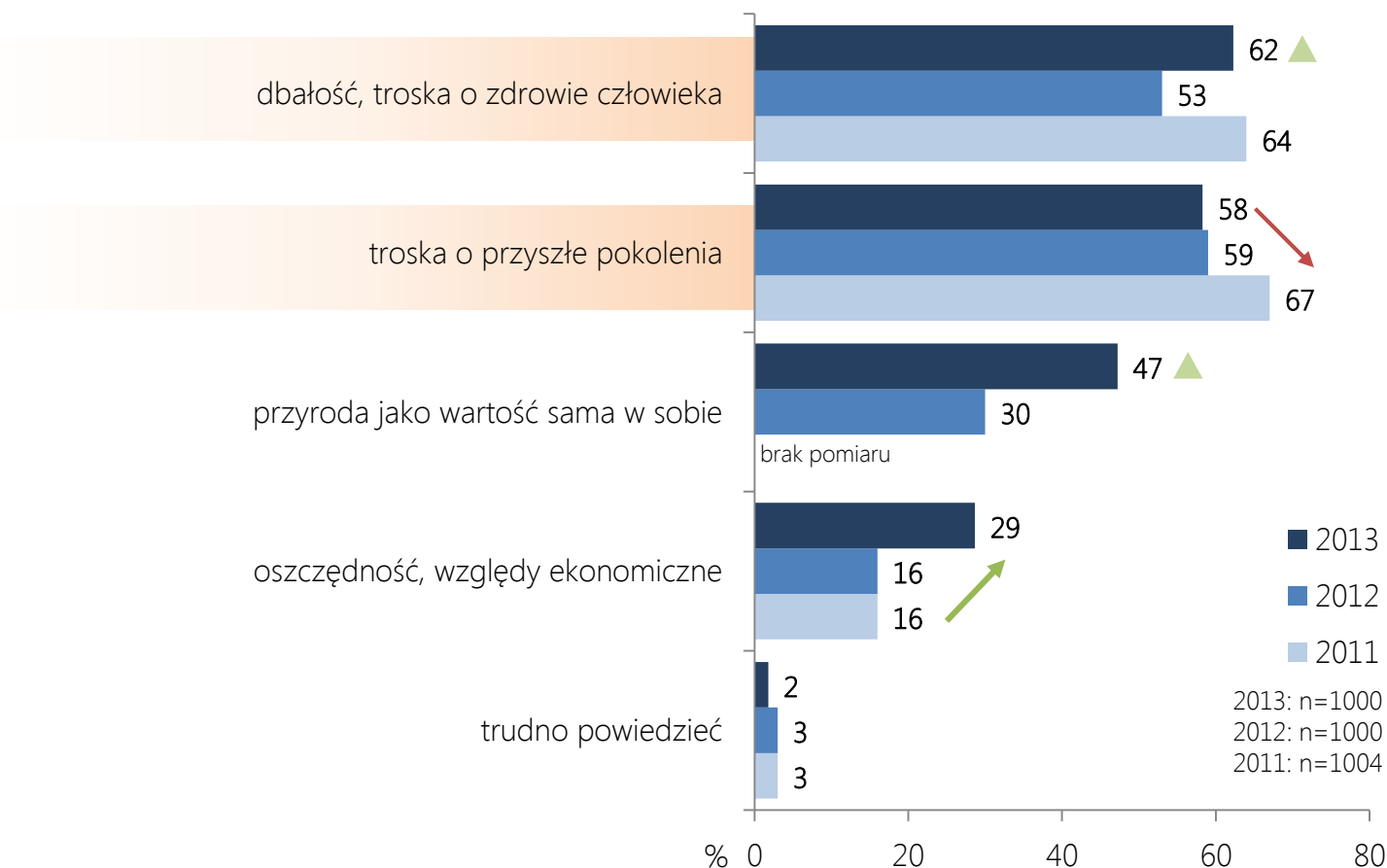

Powody ochrony środowiska naturalnego

Proszę wskazać dwa Pana(i) zdaniem najważniejsze powody, dla których warto chronić środowisko:

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

*W 2011 roku w kafeterii odpowiedzi nie widniało „przyroda jako wartość sama w sobie”, w zamian była odpowiedź „moja filozofia życiowa”, którą podało 9% badanych.

Powody ochrony środowiska naturalnego

Dwoma najważniejszymi powodami, dla których warto chronić środowisko są według badanych dbałość i troska o zdrowie człowieka (62%) oraz troska o przyszłe pokolenia (58%). Mniej niż co drugiego ankietowanego (47%) do ochrony środowiska motywuje przyroda jako wartość sama w sobie. Co czwarty (29%), jako powód ochrony wskazywał względy ekonomiczne.

Zestawiając wyniki, można zauważyć, że nastąpiło przesunięcie dobra jednostki (wzrost o 9 p.p.) przed dobro przyszłych pokoleń (tendencja spadkowa – spadek o 9 p.p.). W porównaniu do zeszłego pomiaru podniosła się świadomość konieczności dbania o środowisko ze względu na wartość przyrody samą w sobie (wzrost aż o 17 p.p.). Według badanych warto chronić środowisko także z uwagi na względy ekonomiczne, innymi słowy potrzebę oszczędzania (wzrost o 13 p.p.).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

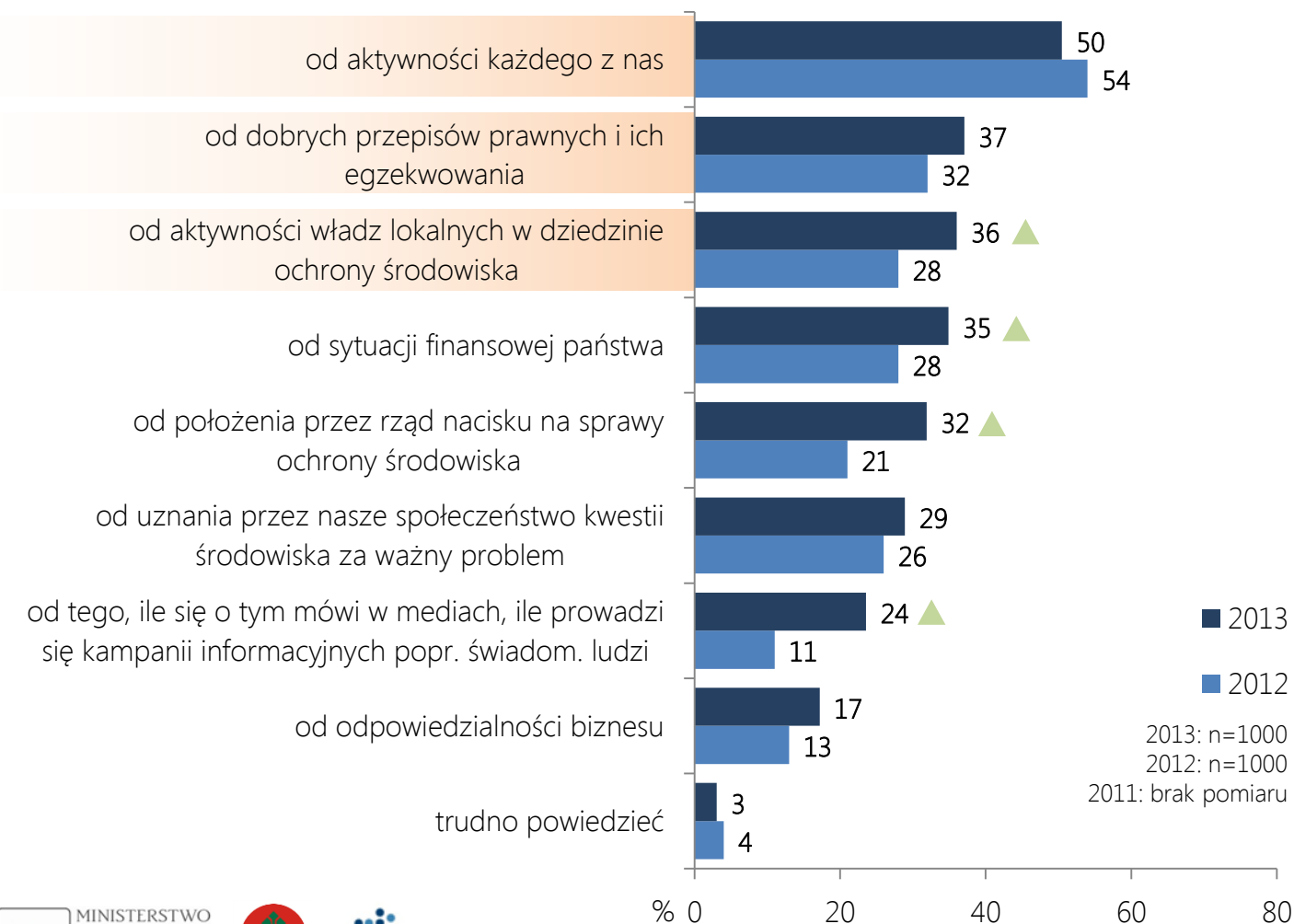
Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumentki

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Czynniki mające wpływ na stan środowiska

Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy stan środowiska?
Proszę podać co najwyżej trzy odpowiedzi.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

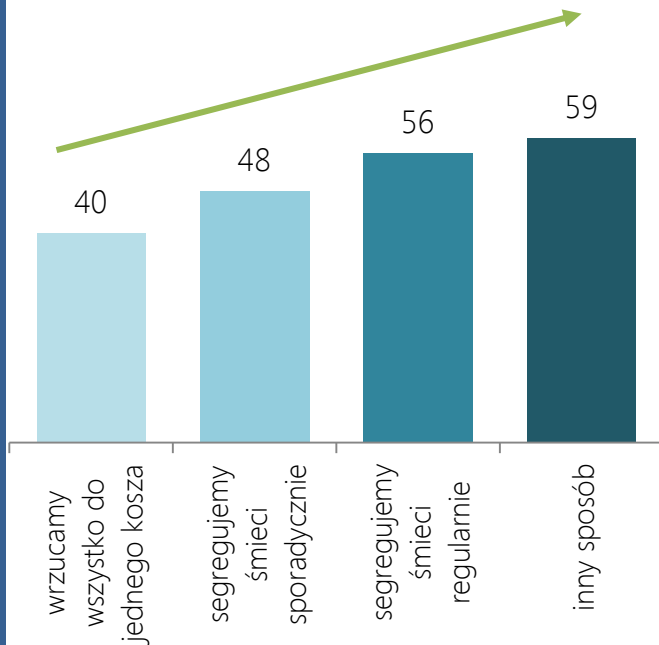
Czynniki mające wpływ na stan środowiska

Zdaniem co drugiego respondenta (50%) na stan środowiska naturalnego w największym stopniu wpływa aktywność każdego człowieka. Czynnikiem ten zdobył największy odsetek wskazań respondentów również w ubiegłorocznym pomiarze (54%). Respondenci, za istotne w tym kontekście uznali także czynniki instytucjonalne, takie jak: **dobrze przepisy prawne i ich egzekwowanie** (37% - wzrost o 4 p.p.) czy **aktywność władz lokalnych w dziedzinie ochrony środowiska** (36% - wzrost o 8 p.p.). Poza czołówką znalazła się sytuacja finansowa państwa (35% - wzrost o 7p.p.) czy położenie przez rząd nacisku na sprawy ochrony środowiska (32% - wzrost o 11 p.p.). Nieco mniej niż co trzeci ankietowany (29% - wzrost o 3 p.p.) uważa, iż na stan środowiska oddziałuje fakt uznania przez społeczeństwo kwestii środowiska za ważny problem. W stosunku do zeszłego roku, aż 13 punktowy wzrost zanotowała odpowiedź, że znaczenie ma częstotliwość poruszania w mediach tematu stanu środowiska oraz prowadzonych kampanii informacyjnych poprawiających świadomość ludzi (24%). Odpowiedzialność biznesu jest dla badanych najmniej istotnym czynnikiem (17% - wzrost o 4 p.p.).

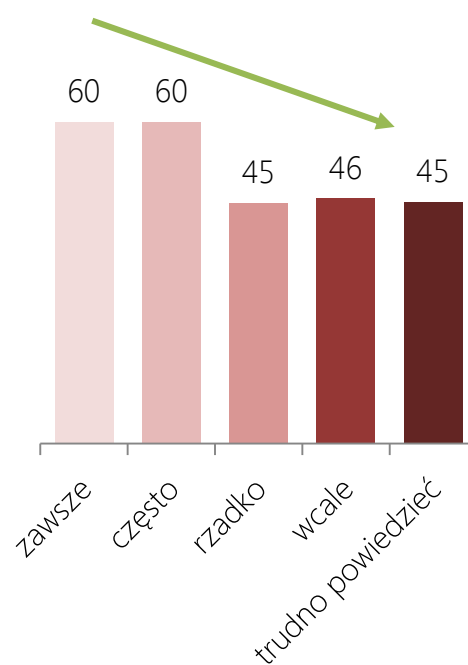
Czynniki mające wpływ na stan środowiska

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

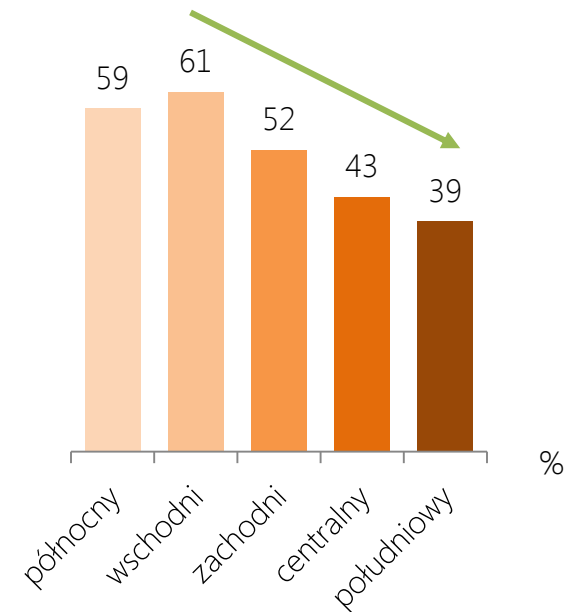
Co drugi respondent segregujący śmieci regularnie (56%) jest zdania, że stan środowiska zależy od aktywności każdego z nas. Rzadziej podejście to podziela ankietaowani, których odpadki wrzucane są do jednego pojemnika (40%).

Osoby zwracające uwagę (zawsze i często) na oznaczenia związane z ekologią i środowiskiem częściej niż pozostali uważają aktywność jednostki jako jeden z głównych czynników wpływających na stan środowiska.

We wschodniej oraz północnej Polsce odsetek osób, według których każdy z nas może przyczynić się do zmiany stanu środowiska jest największy (59-61%).

Czynniki mające wpływ na stan środowiska w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

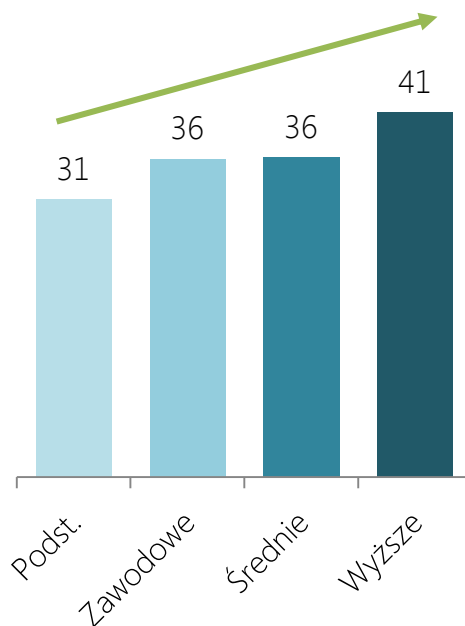
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

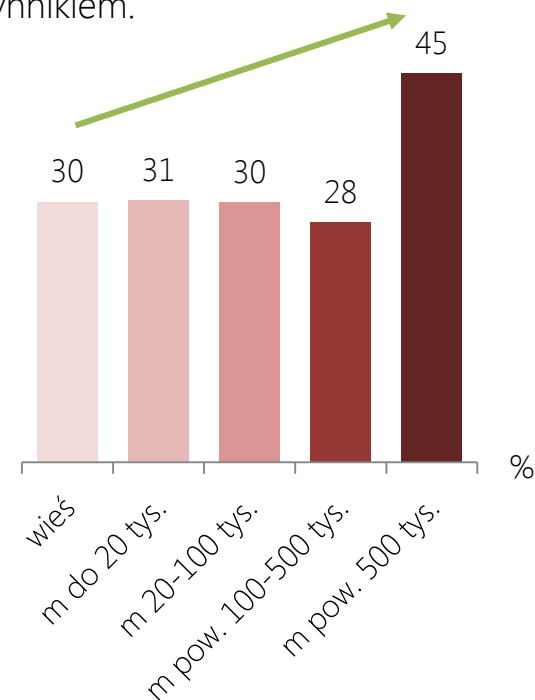
Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Im wyższe wykształcenie respondenta, tym nieznacznie większy odsetek osób uznających **aktywność władz lokalnych w dziedzinie ochrony środowiska** za czynnik determinujący stan środowiska naturalnego.

Położenie przez rząd nacisku na sprawę ochrony środowiska, według niemalże połowy mieszk. miast o ludności pow. 500tys. (45%) jest jednym z głównych czynników wpływających na stan środowiska. Dla pozostałych osób działalność rządu nie była tak istotnym czynnikiem.

Znajomość pojęć związanych z ochroną środowiska

Przeczytam Panu(i) kilka pojęć związanych ze środowiskiem naturalnym. Które z nich Pan(i) zna i rozumie?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

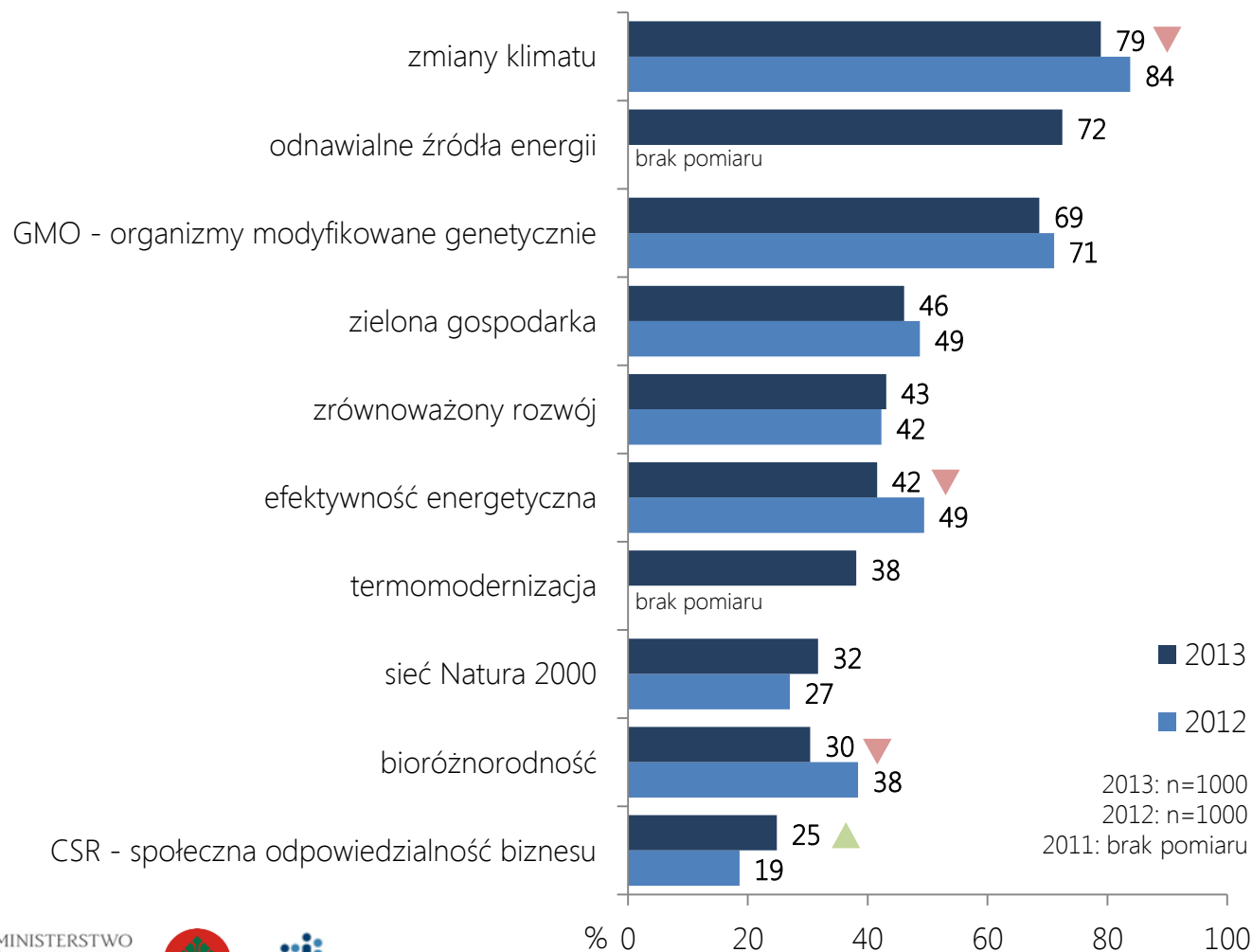
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Znajomość pojęć związanych z ochroną środowiska

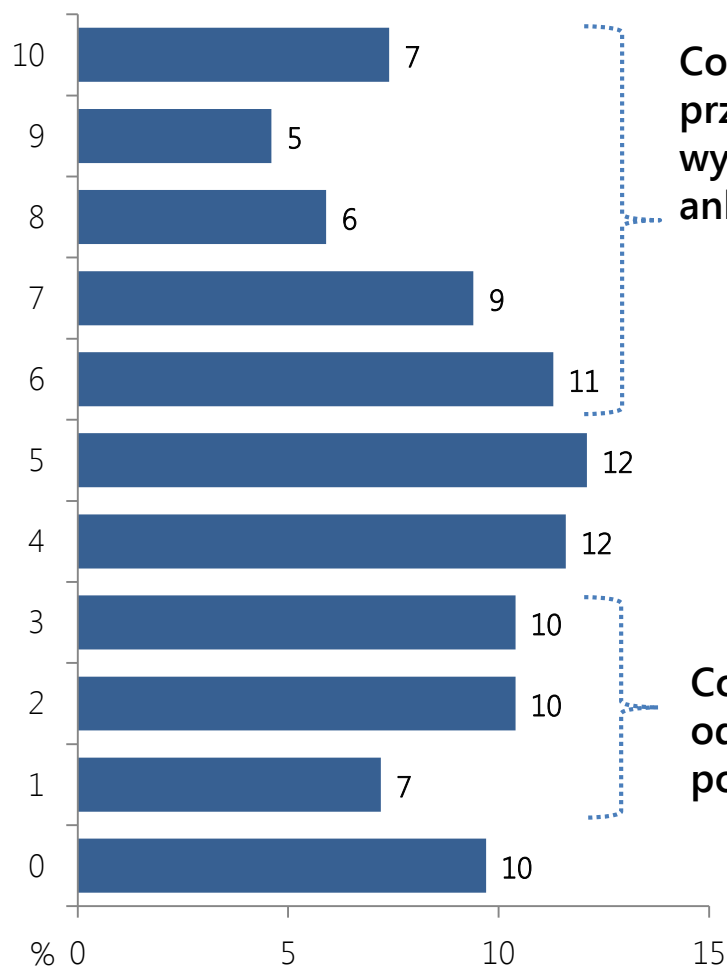
Respondentom przedstawiono listę dziesięciu pojęć związanych z tematem ochrony środowiska oraz poproszono o wskazanie, które z nich są im znane i rozumiałe. **Ponad trzy czwarte badanych (79%) zadeklarowało znajomość pojęcia „zmiany klimatu”.** W stosunku do 2012 roku odsetek uległ istotnemu pod względem statystycznym spadkowi (o 5 p.p.), jednakże wciąż jest to pojęcie znane najpowszechniej. Nieco mniej rozpoznawalnym pojęciem były „odnawialne źródła energii” (wprowadzone dopiero w tej edycji badania). Skrót GMO zna i rozumie 69% ankietowanych. Pojęcie „zielona gospodarka”, według deklaracji jest rozumiane przez mniej niż połowę (46%). Następnym w kolejności jest „zrównoważony rozwój”, które to pojęcie rozumie 43% osób. Porównując wyniki do zeszłego roku widać 7 punktowy spadek znajomości „efektywności energetycznej”. Termomodernizację zna i rozumie trochę ponad co trzeci respondent (38%). Również pojęcie „sieć Natura 2000” znane jest blisko jednej trzeciej badanych (32%). „Bioróżnorodność”, jako jedno z pojęć znane jest 30% badanych (spadek o 8 p.p.). **Najmniej znanym i rozumianym okazuje się pojęcie „społeczna odpowiedzialność biznesu” w skrócie CSR – jest znane jednej osobie na cztery (25%) i mimo ostatniego miejsca na liście zanotowało wzrost o 6 p.p w stosunku do zeszłorocznego pomiaru.**

Uwaga: znajomość i rozumienie badanych pojęć badano tylko na poziomie deklaracji.

Znajomość pojęć związanych z ochroną środowiska

Ile z uwzględnionych w badaniu pojęć znają respondenci?

Co trzeci Polak zna
przynajmniej sześć z
wymienionych w
ankiecie pojęć

Co dziesiąty
respondent nie zna
żadnego z pojęć

4,6 – średnia liczba
pojęć, które znają
ankietowani

Co czwarty badany zna
od jednego do trzech
pojęć

2013: n=1000

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Źródła informacji o środowisku naturalnym

Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać trzy główne źródła informacji.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

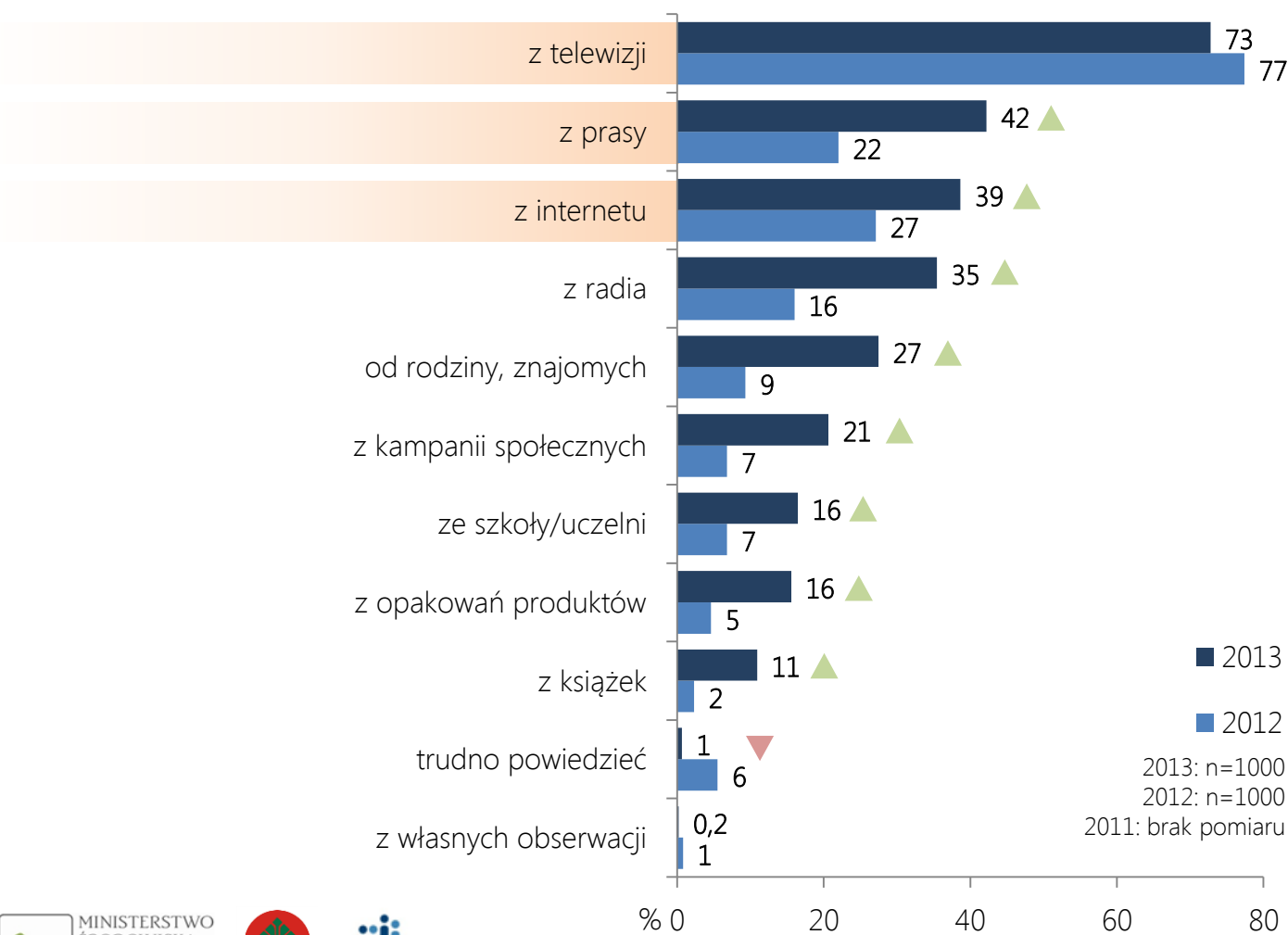
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Źródła informacji o środowisku naturalnym

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

Trzema najczęściej podawanymi przez badanych źródłami informacji o środowisku naturalnym są: telewizja (73%), prasa (42% - wzrost o 20 p.p.) oraz internet (39% - wzrost o 12 p.p.). Radio wskazywane było przez co trzeciego respondenta (35% – wzrost o 19 p.p.). Rodzinę czy znajomych, jako główne źródło informacji o środowisku naturalnym wybierało 27% ankietowanych. Informacje o środowisku pochodzące z kampanii społecznych trafiają do 21% badanych. Pozycja szkoły/uczelni na tle innych źródeł informacji o środowisku naturalnym nie jest wysoka, choć jej znaczenie zwiększa się (16% wzrost o 9 p.p.). Opakowania produktów stanowią takie źródło również dla 16% osób, zaś książki tylko dla 11%. Bardzo niewielki odsetek osób (0,2%) wskazał, że na ogół o sprawach dotyczących środowiska naturalnego dowiaduje się z własnych obserwacji.

W porównaniu z poprzednim pomiarem zauważono istotny wzrost udziału osób opierających swoją wiedzę niemal na wszystkich wymienionych w pytaniu źródłach informacji. Jest to wpływ wejścia w życie nowelizacji *Ustawy o utrzymaniu czystości w gminach*. Przy wdrażaniu nowych przepisów rozpowszechniano informacje w mediach, o tym w jaki sposób zmieni się życie mieszkańców po wprowadzeniu zmian, radzono jak należy segregować odpady oraz publikowano informacje o pojawiających się początkowo problemach w różnych gminach. Temat śmieci obecny był zarówno w mediach, jak w prywatnych rozmowach ze znajomymi i rodziną.

Źródła informacji o środowisku naturalnym w podziale na wykształcenie

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

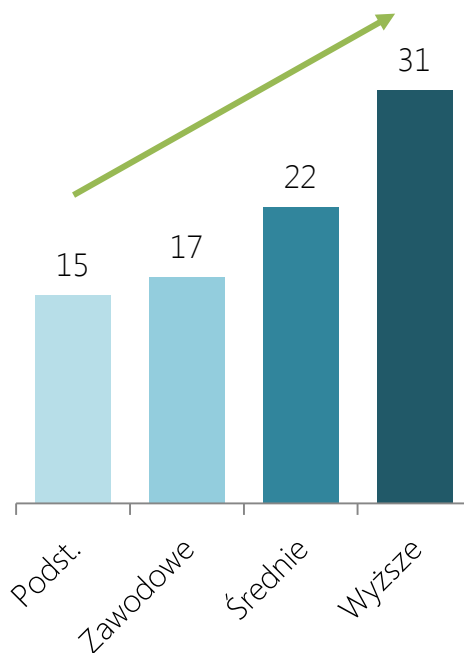
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

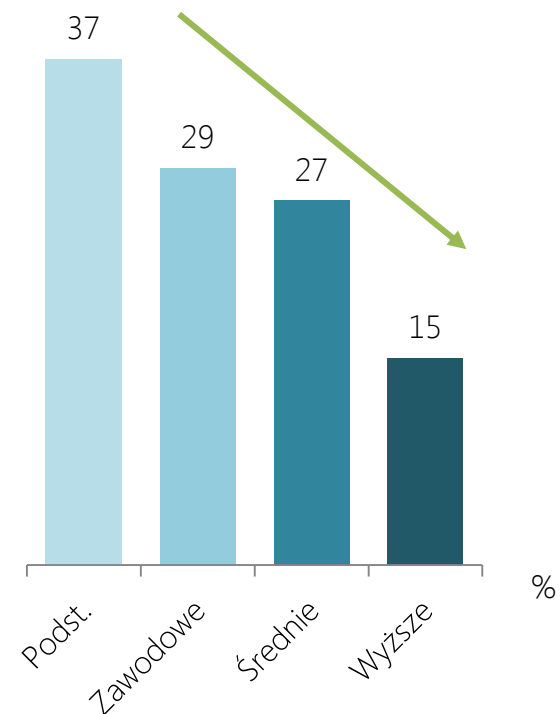
Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Ankietowani z wyższym wykształceniem, częściej niż pozostali badani, jako jedno z ważniejszych źródeł informacji o środowisku wskazują **kampanie społeczne**.

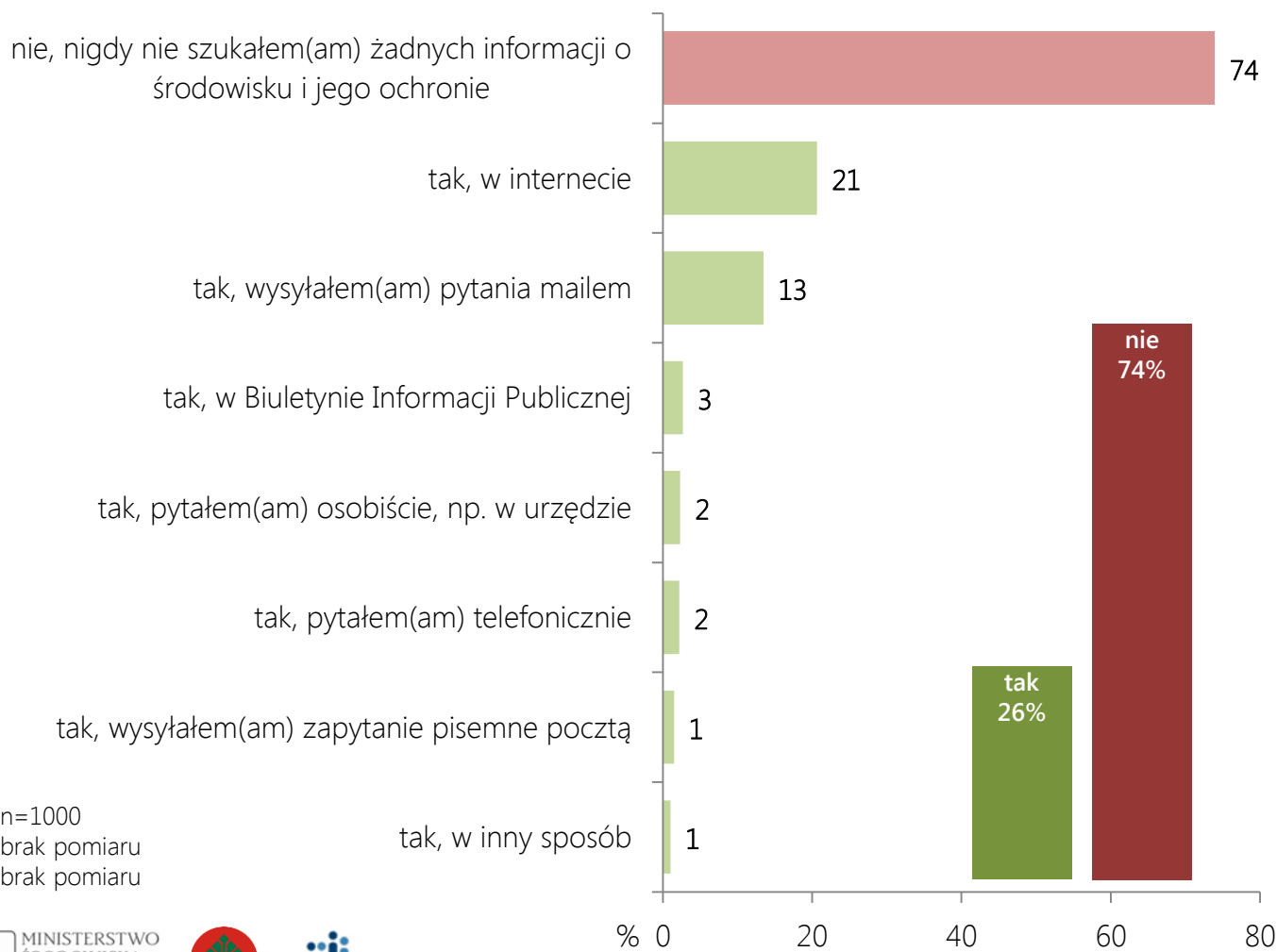

Zupełnie odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku takich **źródeł informacji jak rodzina i znajomi**. Odsetek osób dla których są to jedne z głównych źródeł informacji o środowisku zmniejsza się wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia.

Poszukiwanie informacji o środowisku naturalnym

Czy kiedykolwiek szukał(a) Pan(i) informacji o środowisku i jego ochronie?

2013: n=1000
2012: brak pomiaru
2011: brak pomiaru

Poszukiwanie informacji o środowisku naturalnym

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

Ze wszystkich osób biorących udział w badaniu aż trzy czwarte (74%) nigdy nie szukało informacji o środowisku naturalnym i jego ochronie. Co piąty badany (21%) szukał takich informacji poprzez przeszukiwanie stron internetowych, 13% wysyłało pytania mailem, zaś 3% czytało w tym celu Biuletyn Informacji Publicznej. W pozostałych przypadkach poszczególne odsetki odpowiedzi nie przekroczyły 2% - osobiste wizyty w urzędach, rozmowy telefoniczne, czy wysyłanie pisemnych zapytań pocztą. W sumie, biorąc pod uwagę wszystkie źródła, 26% badanych szukało samodzielnie informacji o środowisku i jego ochronie.

Biorąc pod uwagę fakt, jak ważnym źródłem informacji o środowisku i jego ochronie są media - w tym telewizja, na którą powołuje się 73% badanych, można przypuszczać, że w poczuciu respondentów zapewniają im wystarczającą ilość informacji, stąd nie czują oni potrzeby dodatkowego poszerzania wiedzy.

Kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych

Jak Pan(i) myśli, kto przede wszystkim powinien dbać o kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych społeczeństwa? Proszę podać dwie najważniejsze Pana(i) zdaniem odpowiedzi.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

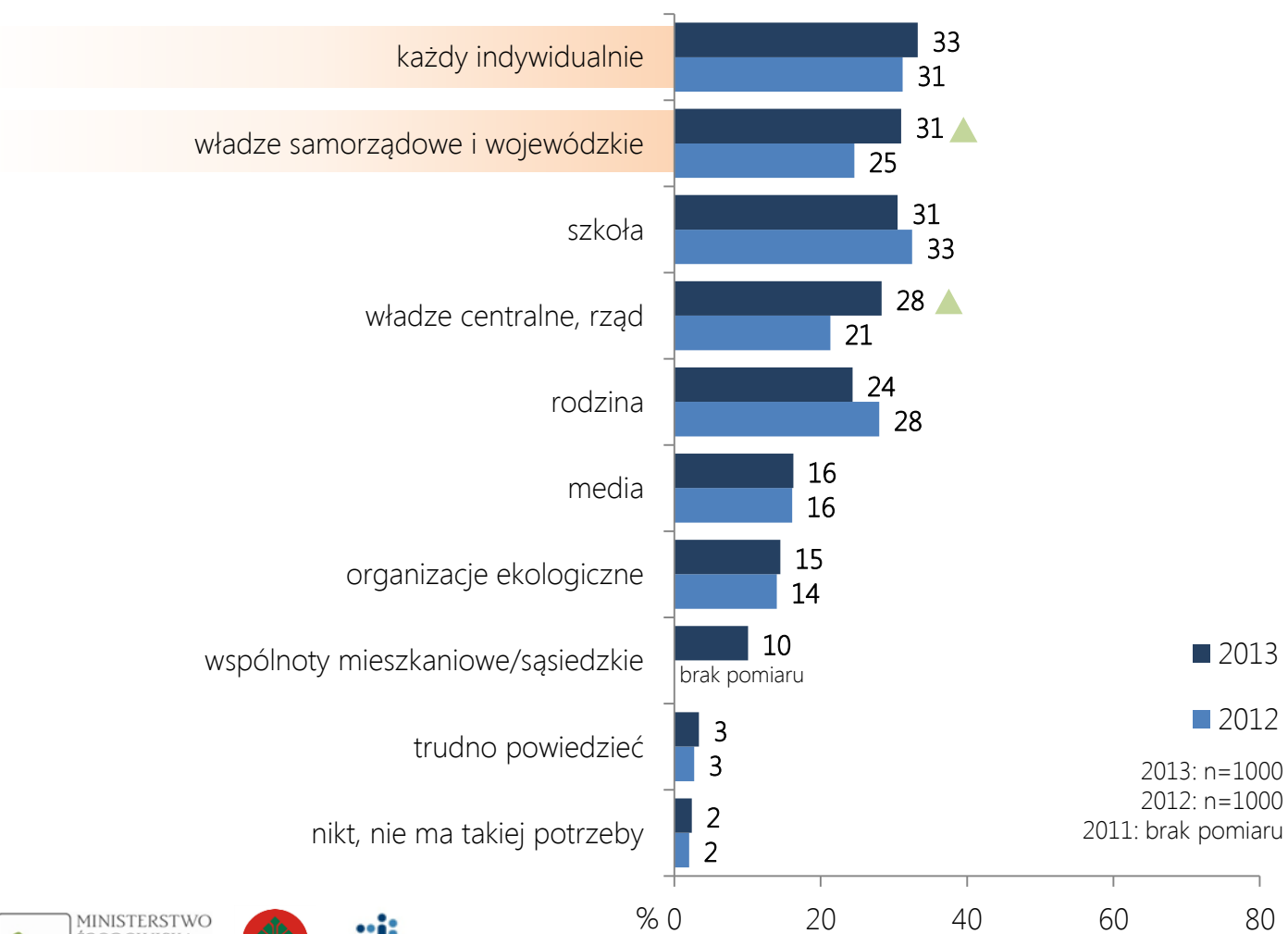
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

→ Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych

Zgodnie z wyborem co trzeciego ankietowanego (33%), **odpowiedzialnym za kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych jest przede wszystkim każdy człowiek indywidualnie**. Podobny odsetek osób, jako jedne z bardziej oddziałujących na postawy i zachowania ekologiczne społeczeństwa, wskazał władze samorządowe i wojewódzkie (31% - wzrost o 6 p.p.). W stosunku do ubiegłego pomiaru **zanotowano niewielki spadek (31% - spadek o 2 p.p.) znaczenia instytucji szkoły w wychowaniu jednostek na bardziej świadome i zachowujące się ekologicznie**.

W oczach respondentów straciła w tym kontekście również rodzina (24% - spadek o 4 p.p.). Wskazane przez co czwartego respondenta (28% - wzrost o 7 p.p.), władze centralne wraz z rządem zajmują czwartą pozycję w klasyfikacji odpowiedzialnych za ukształtowanie proekologicznego społeczeństwa. **Znikomy odsetek osób (2%) uznał, że z uwagi na brak takich potrzeb, nikt nie ponosi za to odpowiedzialności**.

Ponownie można dostrzec tu oddziaływanie nowelizacji ustawy regulującej kwestie gospodarowania odpadami. Przypuszczalnie, zmiany identyfikowane są z działalnością rządu, natomiast wprowadzanie ich w życie badani przypisują działalności władz samorządowych. Przekłada się to na zauważanie roli tych podmiotów władzy w kształtowaniu postaw ekologicznych.

Jakość powietrza

Przyczyny złej jakości powietrza w Polsce
Działania w celu poprawy jakości powietrza

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

→ Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Jakość powietrza

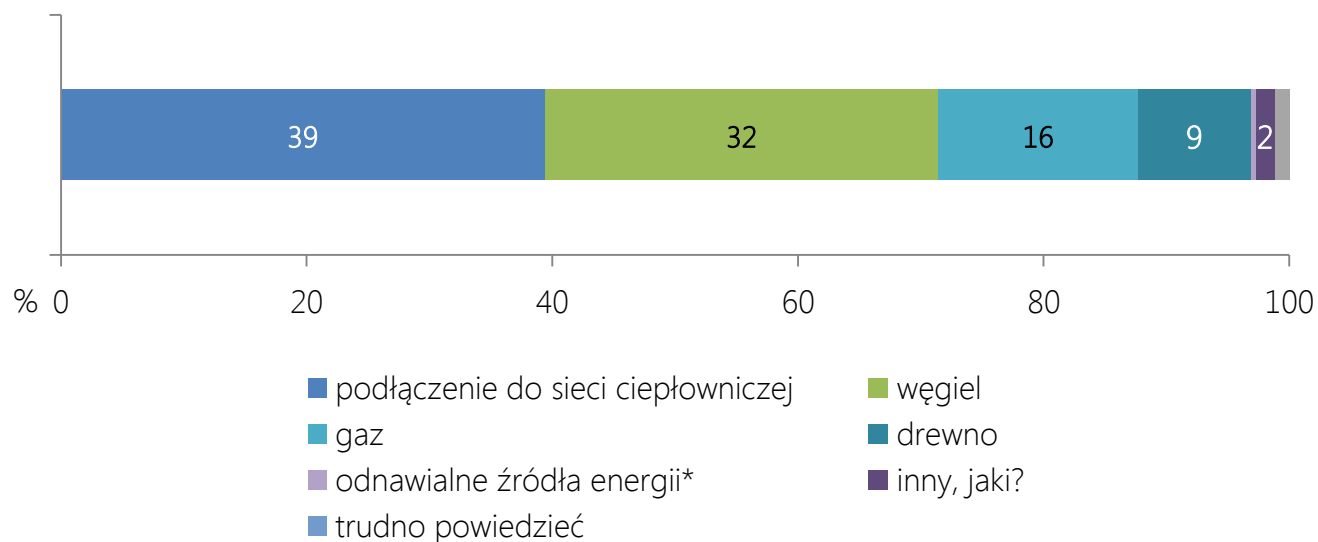
Niniejszy dział pojawił się w „Badaniu świadomości i zachowań ekologicznych” po raz pierwszy. Wyniki zamieszczone w tej części nie odnoszą się więc do poprzednich edycji projektu. Tym, co można jednak porównać jest odsetek osób wskazujących **zanieczyszczenie powietrza jako ważny problem środowiska naturalnego w Polsce**. W ciągu trzech lat kwestia ta zyskała na znaczeniu w oczach respondentów, będąc najczęściej wskazywanym w bieżącej fali badania istotnym problemem środowiska.

Coraz więcej Polaków zaczyna uświadamiać sobie zagrożenia związane z utrzymującym się zanieczyszczeniem powietrza, stanowiącym najsilniejszy rakotwórczy czynnik środowiskowy. Niektóre z substancji wydzielanych do powietrza mogą także powodować niekorzystne zmiany klimatyczne, oddziaływać na wielkość plonów w rolnictwie oraz spowolnić wzrost lasów.

W bloku dotyczącym jakości powietrza w Polsce ankietowanych zapytano o przyczyny jego złej jakości oraz możliwe działania, jakie powinno się stosować w celu poprawy tego stanu.

Rodzaj stosowanego ogrzewania

Jaki GŁÓWNY rodzaj ogrzewania stosuje się w Pana(i) gospodarstwie domowym?

2013: n=1000
2012: brak pomiaru
2011: brak pomiaru

*Odnawialne źródła energii jako główny rodzaj ogrzewania w gospodarstwie domowym stosuje jedynie 0,4% badanych.

Rodzaj stosowanego ogrzewania

Wśród osób biorących udział w badaniu **najbardziej popularne jest ogrzewanie domu poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej (39%)**. Co trzeci ankietowany (32%) ogrzewa swój dom węglem. Gazową instalację grzewczą posiada 16% badanych, zaś niemal co dziesiąty (9%) do ogrzewania używa drewna. Odnawialne źródła energii są główną formą ogrzewania jedynie w 0,4% gospodarstw domowych. Inne formy ogrzewania wskazuje 2% badanych.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

→ Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

→ Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

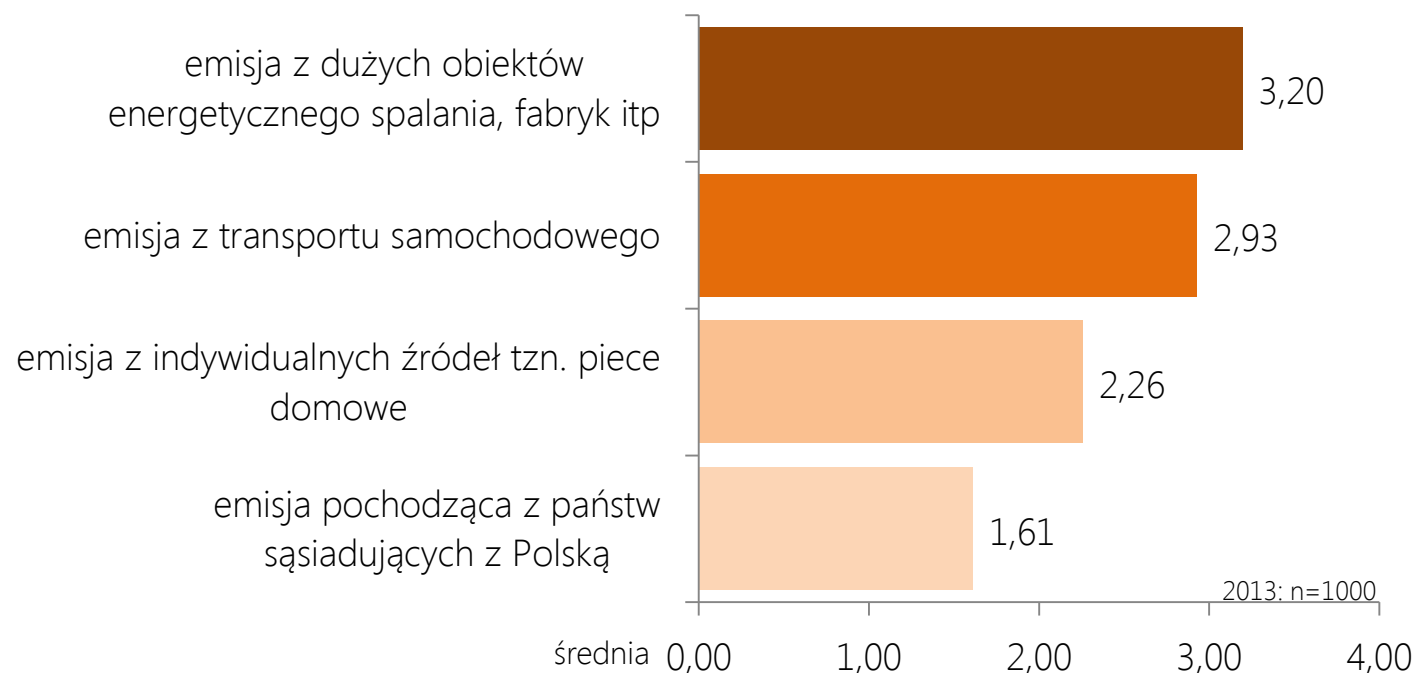
Powody złej jakości powietrza w Polsce

Proszę uszeregować poniższe powody złej jakości powietrza w Polsce w kolejności OD najważniejszego dla Pana(i) powodu DO najmniej ważnego.

Jak obliczano wyniki:

Wskazaniom respondentów przyznawano wartości punktowe: od 4 przy powodzie najważniejszym do 1 przy powodzie najmniej ważnym.

Ze wskazań wszystkich respondentów obliczono średnią. Im wyższy wynik – tym powód ogółem jest bardziej istotny.

Działania w celu poprawy jakości powietrza

Jakie Pana(i) zdaniem powinno stosować się działania w celu poprawy jakości powietrza w Polsce? Udzielając odpowiedzi proszę zacząć od najważniejszego dla Pana(i) działania, następnie wskazać to znajdujące się na drugim oraz trzecim miejscu pod względem ważności.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

→ Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Działania w celu poprawy jakości powietrza

Zgodnie ze wskazaniami badanych, **najważniejszym działaniem, jakie należałoby zastosować, aby poprawić jakość powietrza w kraju jest wymiana starych pieców węglowych na piece niskoemisyjne (60%)**. Jest to ciekawy wynik, biorąc pod uwagę fakt, iż przy ocenianiu wszystkich powodów złej jakości powietrza w Polsce, wpływ emisji z indywidualnych źródeł, takich jak domowe piece, ankietowani uszeregowali dopiero na trzecim miejscu (średnio).

Dokładnie połowa ankietowanych uznała, że do poprawy jakości powietrza w Polsce przyczyni się **stosowanie odnawialnych źródeł energii (50%)**. Jako trzecie najważniejsze działanie, jakie można by wprowadzić w tym celu wskazano **termomodernizację budynków (44%)**. Równie popularnym pomysłem na poprawę jakości powietrza było wprowadzenie stref ograniczonego ruchu pojazdów samochodowych w centrach miast (44%). Podłączenie indywidualnych gospodarstw do sieci ciepłowniczej jako rozwiązanie problemu jakości powietrza, wskazywało 40% osób.

Najmniej znaczącymi działaniami, jakie można zastosować w celu poprawy powietrza w oczach ankietowanych były: wprowadzenie systemów rowerowych wypożyczalni (26%), wskazane przez jedną czwartą badanych oraz wydzielenie bus-pasów, wybierane przez niemal co piątego ankietowanego (19%).

Gospodarowanie odpadami

Sposoby gospodarowania odpadami

Segregacja odpadów

Negatywne zjawiska w otoczeniu

Ocena gospodarki odpadami w Polsce

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

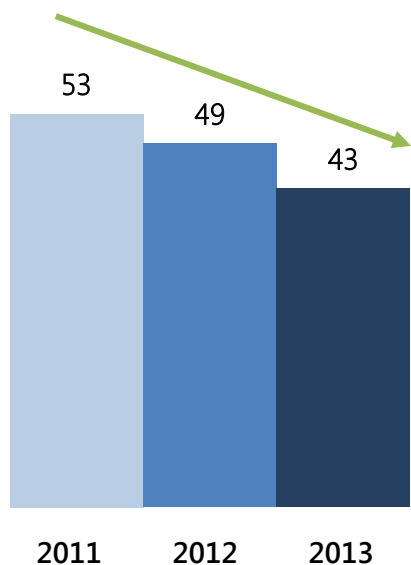
Gospodarowanie odpadami

Za cel w niniejszym bloku przyjęto diagnozę zachowań dotyczących segregowania odpadów oraz weryfikację opinii związanych z gospodarowaniem odpadami. Szukano tym samym odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jaka jest deklarowana skala segregowania odpadów?
2. Dlaczego ludzie nie segregują śmieci?
3. Jakie odpady oddzielane są od innych?
4. Jaka jest skala obserwowanych negatywnych zjawisk związanych z gospodarką odpadami?
5. Jak oceniany jest aktualny stan gospodarki odpadami w Polsce?
6. Jak oceniane są perspektywy stanu gospodarki odpadami w Polsce?
7. Czy zauważane są działania informacyjne i edukacyjne gmin w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi?

Gospodarowanie odpadami – podsumowanie

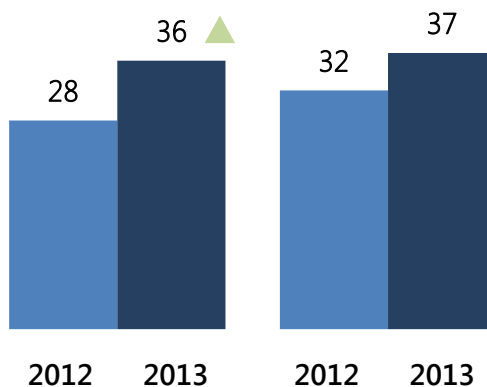
Problem śmieci jako jeden z największych problemów środowiska naturalnego w Polsce

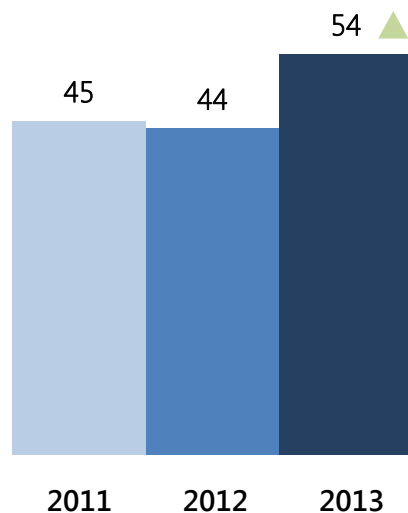
Czynniki mające wpływ na stan środowiska w Polsce

dobrze przepisy prawne i ich egzekwowanie

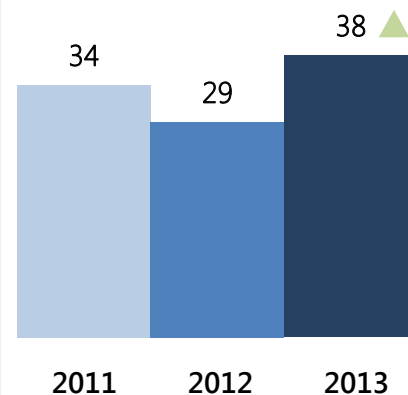
aktywność władz lokalnych

Regularne segregowanie odpadów w gosp. domowym

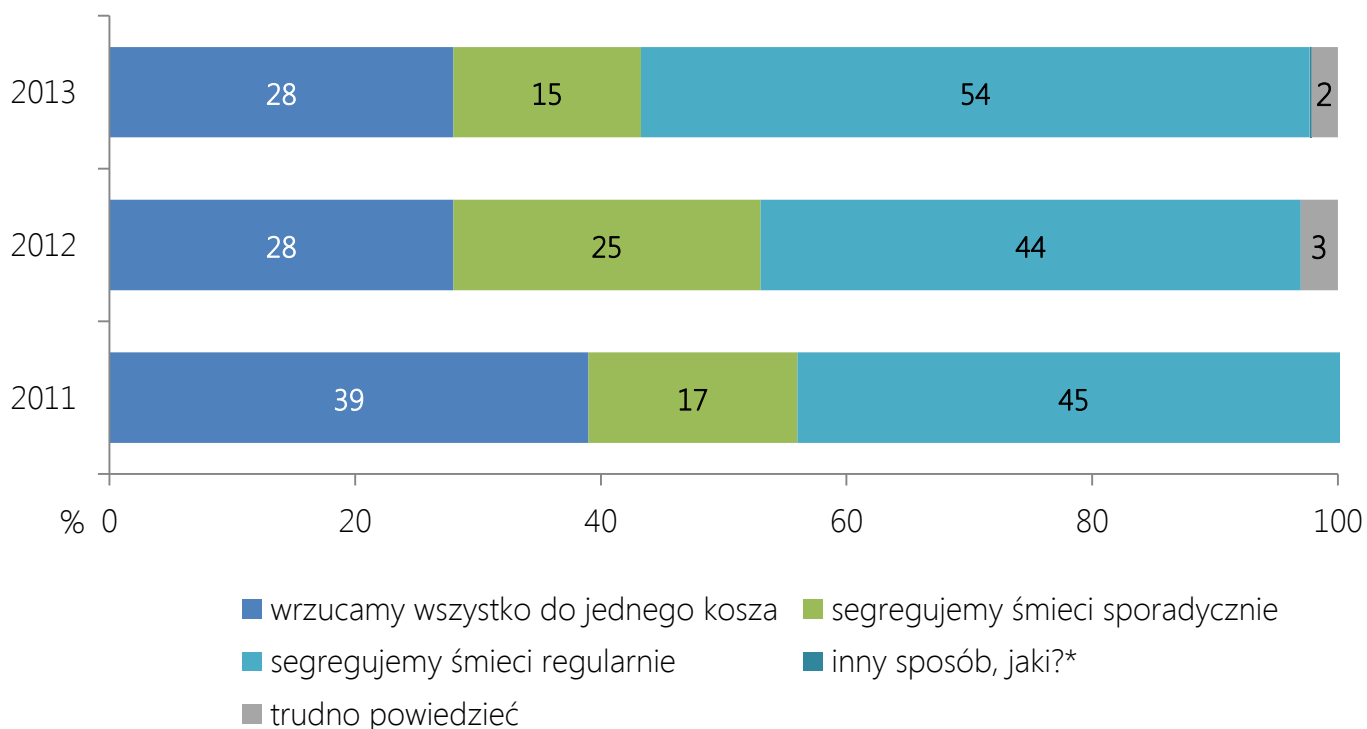

Pozytywna ocena obecnej gospodarki odpadami w Polsce

Sposoby gospodarowania odpadami

W jaki sposób w Pana(i) gospodarstwie domowym pozbywa się śmieci?

2013: n=1000
2012: n=1000
2011: n=1004

*W roku 2012 pytanie uległo modyfikacji – ograniczono kafeterię a pytanie przekształcono w jednowyborowe. W 2013 roku dodano odpowiedź „inne sposób, jaki?”. Jednakże została ona wybrana jedynie przez 0,2% badanych.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Sposoby gospodarowania odpadami

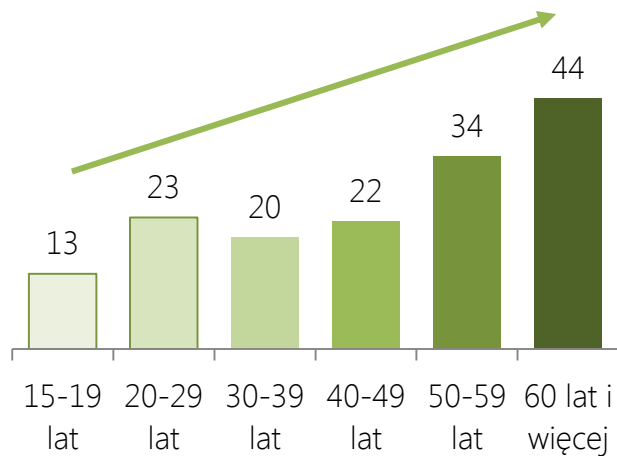
Odpadki segregowane są w większości (69%) gospodarstw domowych biorących udział w badaniu – regularną segregację wykonuje więcej niż co drugi badany (54%). Na przełomie ostatnich lat odsetek ten powiększył się o 9 p.p. (w stosunku do 2011 roku). Trend był widoczny od 2011 roku, ale dynamika zmian szczególnie przyśpieszyła po wprowadzeniu ustawy regulującej kwestie pozbywania się śmieci i przejęciu odpowiedzialności za gospodarkę odpadami przez samorządy.

Równocześnie zmniejszyła się liczba osób segregujących śmieci sporadycznie – obecnie wynosi 15% (spadek o 10 p.p.). W porównaniu do 2012 roku odsetek ankietowanych, który nie posiada dodatkowych pojemników przeznaczonych na segregację i wrzuca wszystkie odpadki do jednego kosza pozostał bez zmian (28%).

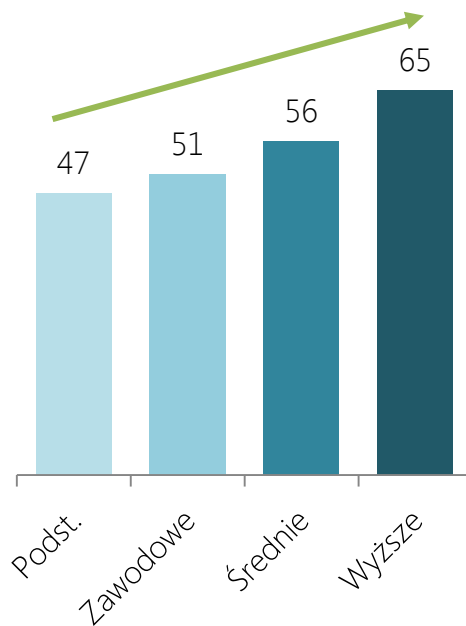
Sposoby gospodarowania odpadami

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

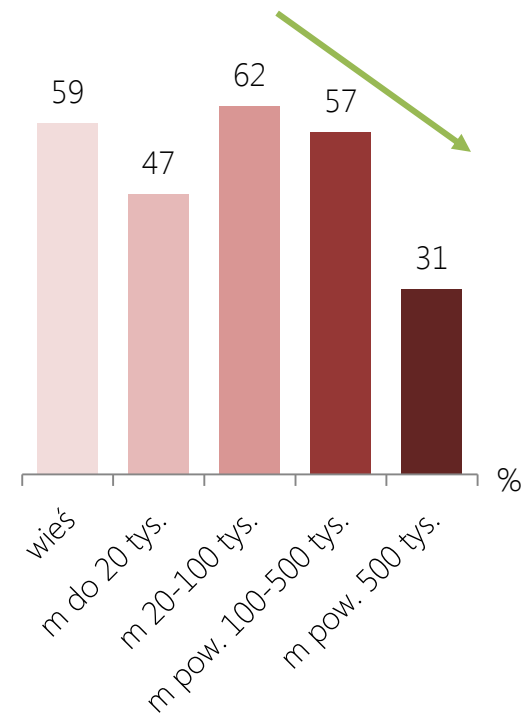
Ankietowani w wieku 60 lat i starsi częściej wyrzucają odpadki do jednego pojemnika, niż ci znajdujący się w młodszych grupach wiekowych. Odsetek osób niesegregujących śmieci rośnie wraz z wiekiem.

Osoby z wykształceniem wyższym częściej regularnie segregują śmieci niż respondenci z wykształceniem podstawowym.

W podziale na wielkość miejsca zamieszkania, najmniejszy odsetek regularnie oddzielający od siebie odpady (31%) stanowią mieszkańcy miast o ludności pow. 500 tys. Największy respondenci ze średnich miast (57-62%) oraz ze wsi (59%).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

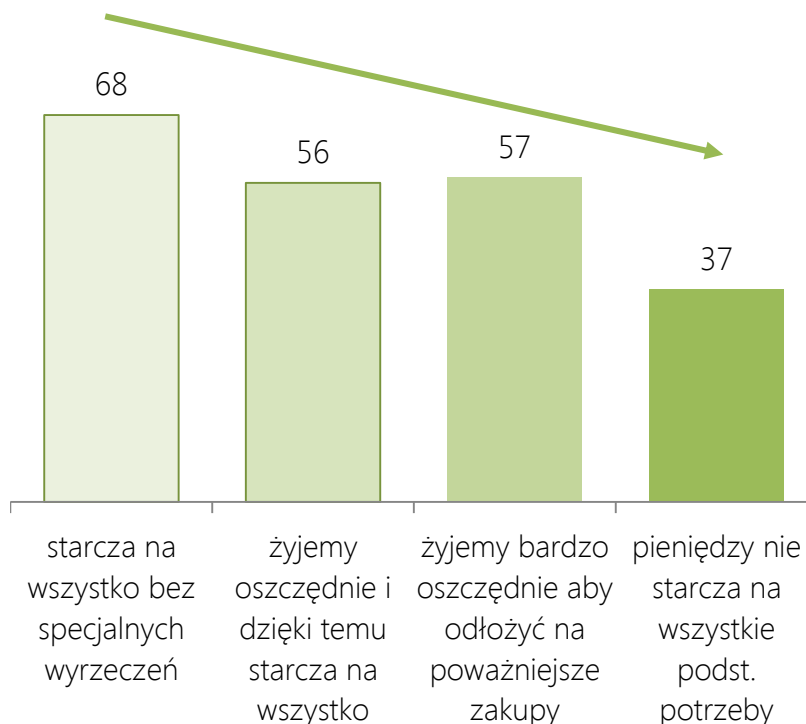
Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

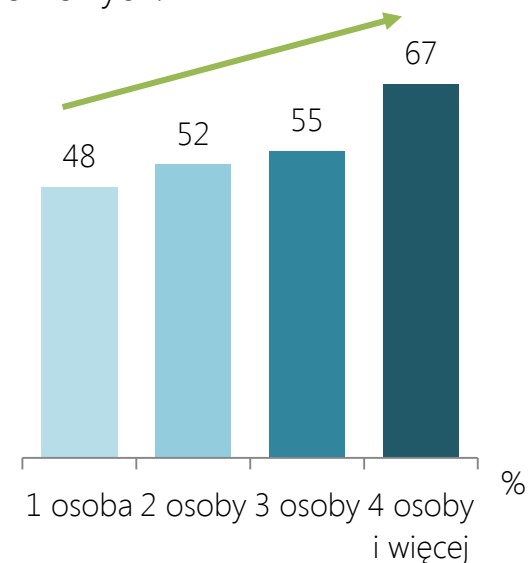
Charakterystyka głównych
wskaźników

Sposoby gospodarowania odpadami w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Sytuacja finansowa wpływa na sposób zarządzania odpadkami. Odsetek segregujących jest najniższy w domach, w których mimo oszczędności, posiadane pieniądze nie wystarczają na pokrycie podstawowych potrzeb.

Odsetek osób segregujących śmieci spada wraz ze zmniejszaniem się liczby osób w gospodarstwie. W domach, w których mieszka powyżej czterech osób odpady segregowane są częściej (67%), niż w pozostałych gosp. domowych.

Sposoby gospodarowania odpadami w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

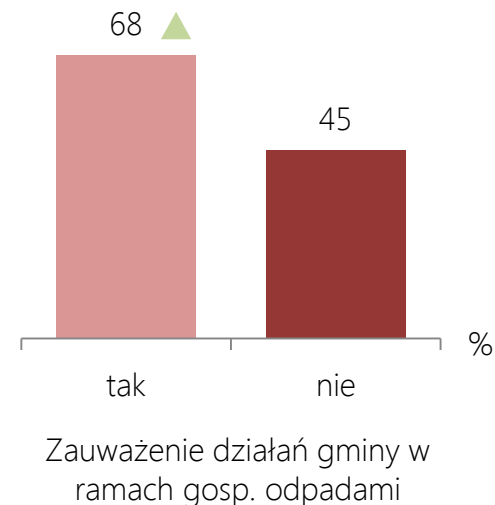
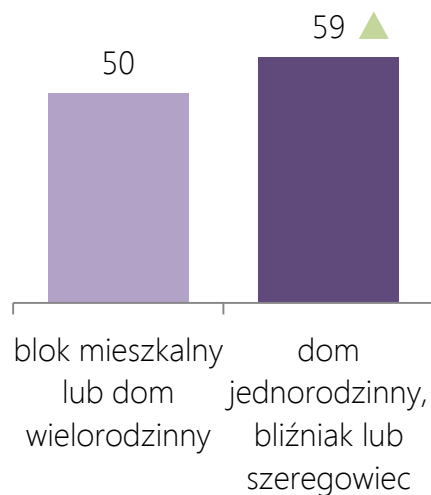
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Odpady częściej segregowane są w domach jednorodzinnych, typu bliźniak czy w zabudowie szeregowej oraz przez osoby zauważające działania gminy w ramach gospodarowania odpadami. Nieznacznie rzadziej śmieci segregowane są w blokach lub w budynkach wielorodzinnych.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

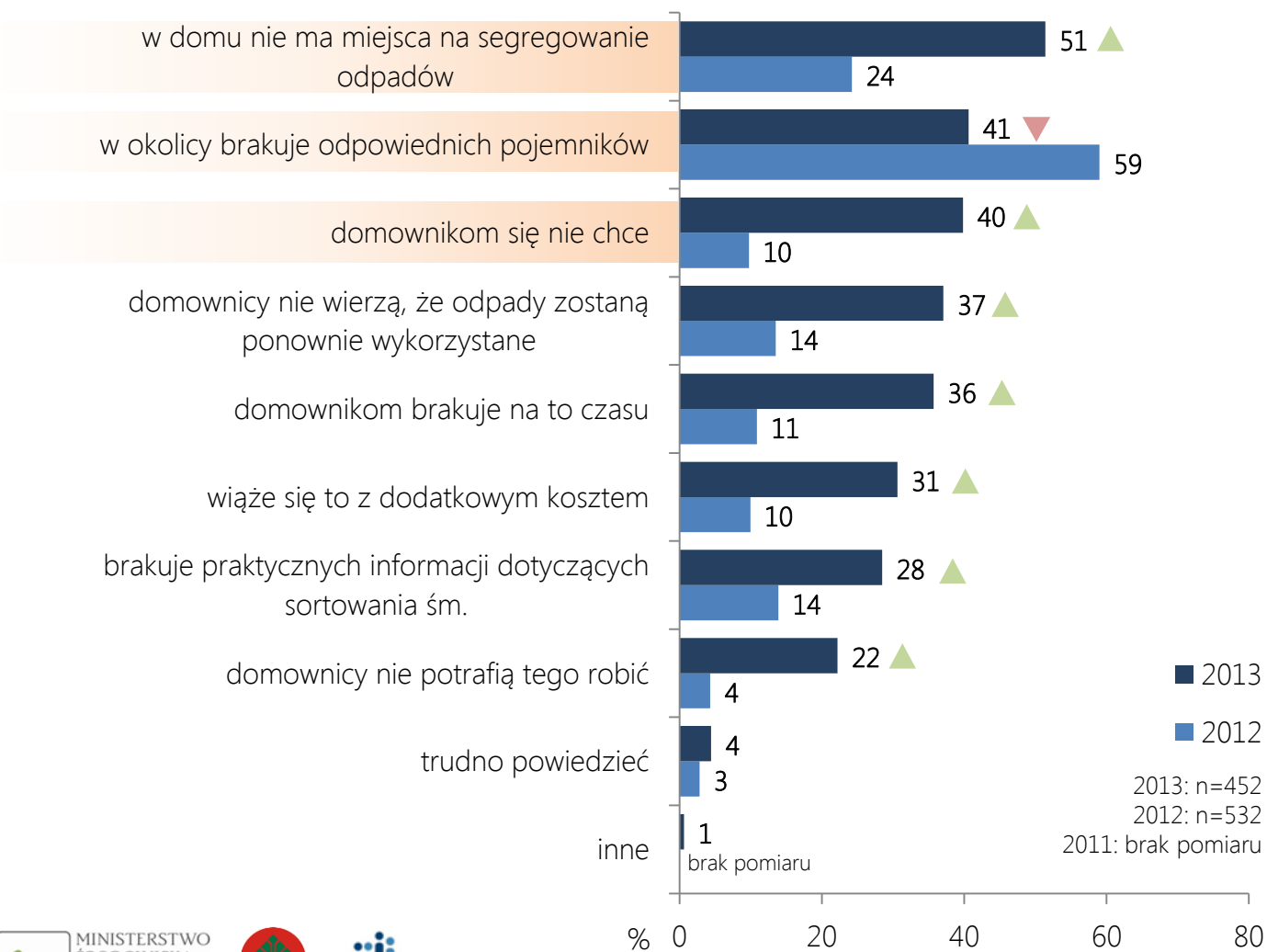
Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Przyczyny niesegregowania odpadów

Dlaczego w Pana(i) gospodarstwie domowym nie segreguje się odpadów lub robi się to sporadycznie? Proszę podać trzy główne przyczyny.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Przyczyny niesegregowania odpadów

Główną przyczyną przez którą respondenci nie segregują śmieci, bądź czynią to tylko sporadycznie jest brak miejsca w domu na segregację (51%). W stosunku do pomiaru dokonywanego w ubiegłym roku, ponad dwukrotnie zwiększył się odsetek osób w ten sposób tłumaczących obecny sposób gospodarowania śmieci (z 24%).

Kolejnym powodem, dla którego ankietowani nie segregują regularnie odpadków jest brak odpowiednich pojemników w okolicy zamieszkania (41%). W bieżącej edycji badania znacząco spadł odsetek wskazań dla tej przyczyny (o 18 p.p.), co może być efektem przejęcia odpowiedzialności za gospodarkę odpadami przez samorządy i zapewnieniu części mieszkańców indywidualnych pojemników na poszczególne kategorie odpadów.

Trzecim najczęściej podawanym argumentem jest brak chęci domowników na regularną segregację (40%), co warto zauważyć w zeszłym roku respondenci przyznawali się do braku chęci znacznie rzadziej niż w obecnym. Osoby nie segregują śmieci również z uwagi na brak wiary w ponowne wykorzystanie wyrzuconych produktów (37%). Z regularnej segregacji więcej niż co trzeci respondent (36%) wymawia się brakiem czasu, a 31% nie stosuje jej ze względu na dodatkowe koszty, które mogliby ponieść z tego tytułu. Nieznacznie mniejszy odsetek osób uważa, że nie posiada praktycznych informacji na temat sortowania śmieci (28%). Co piąty ankietowany przyznaje (22%), że nie segreguje regularnie odpadów ponieważ domownicy nie potrafią tego robić.

Rodzaj segregowanych odpadów

Jakie śmieci oddziela Pan(i) od reszty podczas segregowania odpadów?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

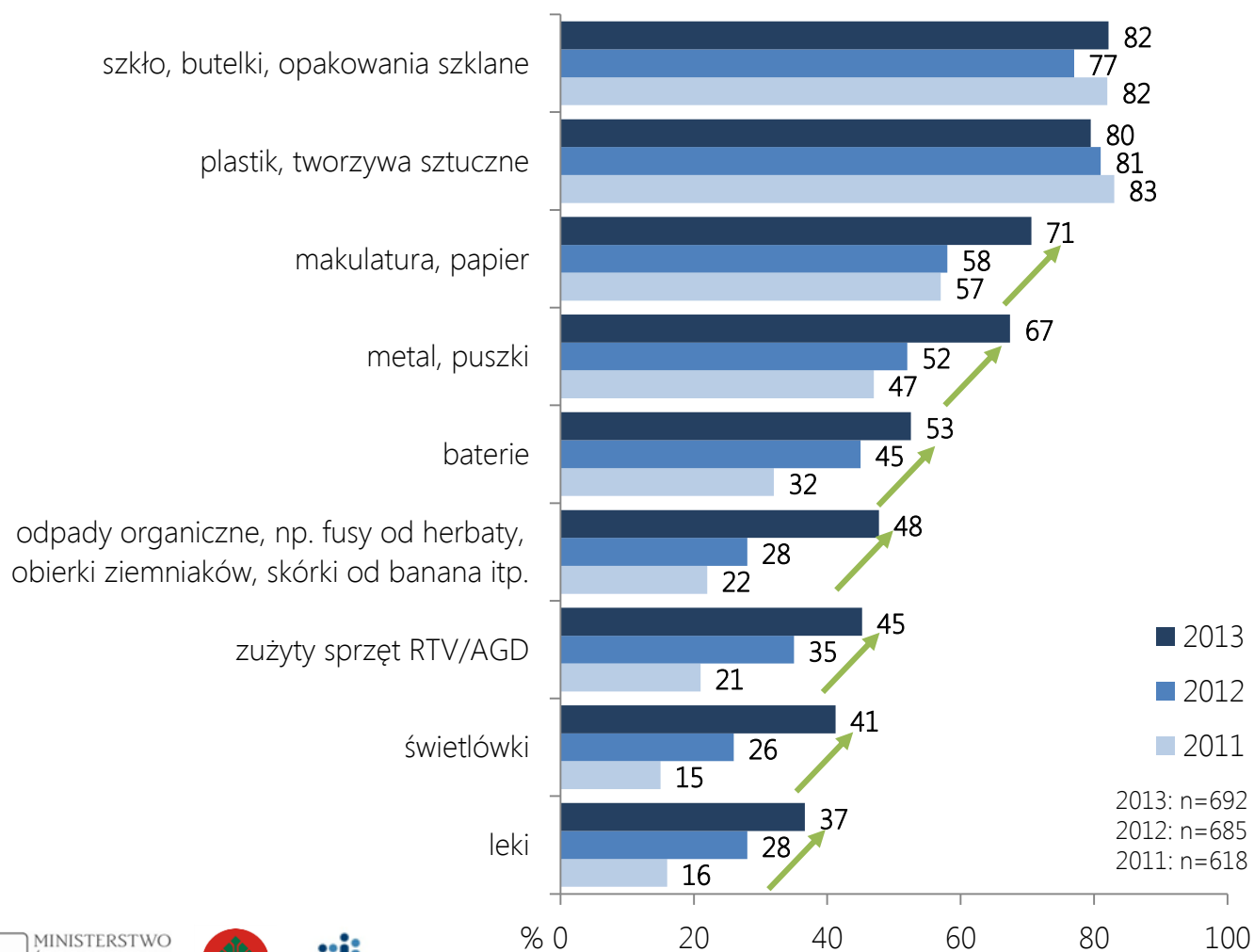
→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Rodzaj segregowanych odpadów

Zdecydowana większość respondentów segregujących śmieci oddziela od reszty odpadów szkło, butelki oraz opakowania szklane (82%), a także plastik i tworzywa sztuczne (80%). Odsetki tych wskazań w porównaniu do poprzednich pomiarów nie zmieniły się w sposób istotny statystycznie, co warto podkreślić we wszystkich pozostałych przypadkach tendencja jest wzrostowa. Makulaturę oraz papier segreguje 71% ankietowanych, metal i puszki 67%. Zużyte baterie oddziela od pozostałych odpadów co drugi badany (53%). Śmieci biodegradowalne, takie jak fusy od herbaty, skórki od owoców i warzyw segreguje również blisko połowa ankietowanych (48%). Respondenci, wyrzucając śmieci, oddzielają od reszty odpadków stary sprzęt RTV/AGD (45%) i świetlówki (41%). Najrzadziej segregowanymi śmieciami są przeterminowane bądź niepotrzebne leki, od wszystkich śmieci oddziela je trochę ponad co trzeci badany (37%).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Negatywne zjawiska w otoczeniu

Czy w swojej najbliższej okolicy lub sąsiedztwie zauważył(a) Pan(i) kiedyś następujące zjawiska?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

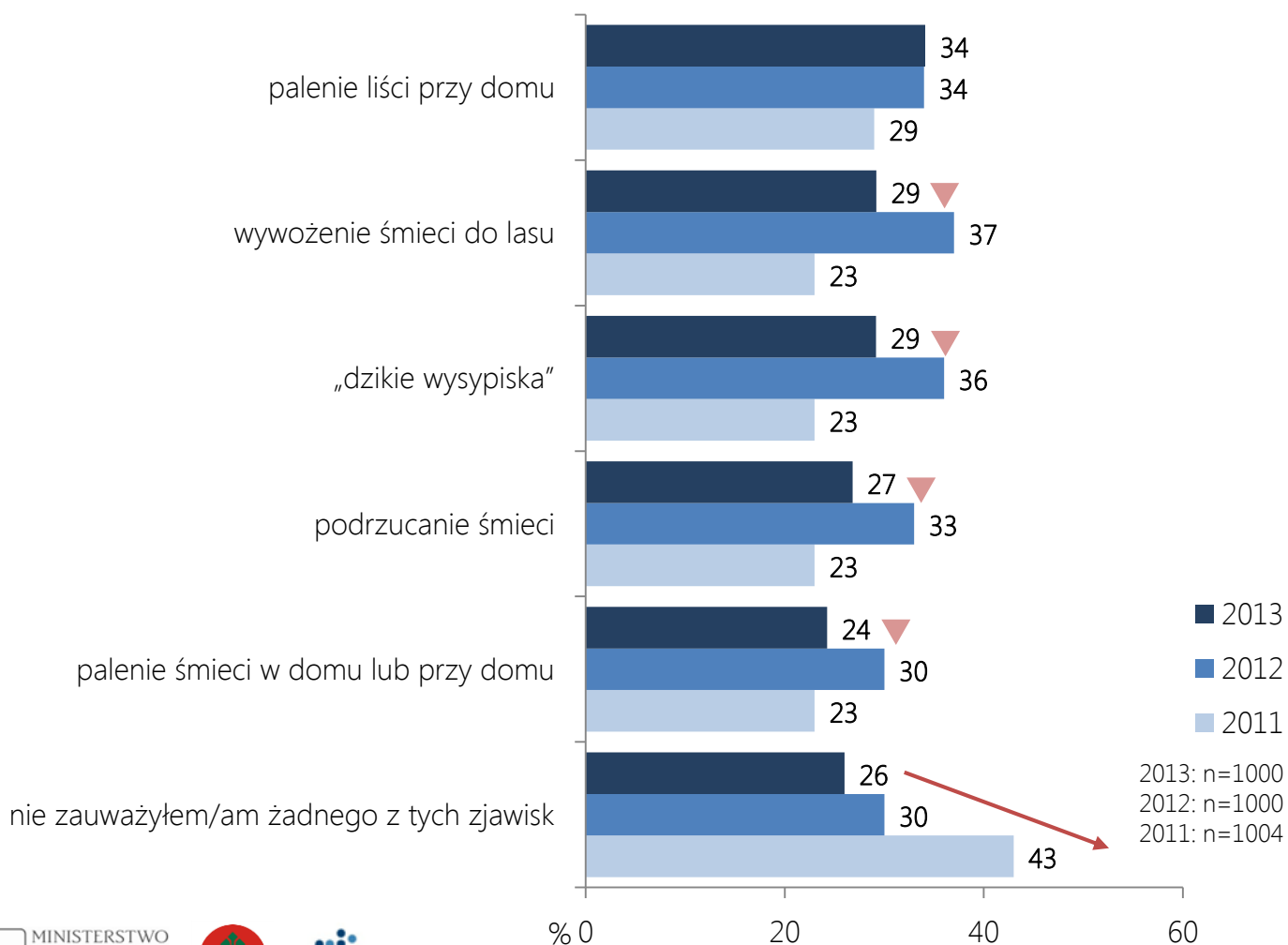
→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Negatywne zjawiska w otoczeniu

Analizując wyniki pochodzące z ubiegłorocznych pomiarów można zauważyć, że **systematycznie spada odsetek osób** (43% w 2011, 30% w 2012, 26% w 2013), **które nie miały styczności z nielegalnym pozbywaniem się odpadków w swojej okolicy zamieszkania**. Być może jest to związane z terminami poszczególnych badań - w 2011 roku przeprowadzono je na początku grudnia, natomiast w dwóch kolejnych falach na początku października. W okresie jesiennym posiadacze ogródków porządkują je na zimę, sprzątając leżące na ziemi liście, w różny sposób radzą sobie z dodatkowymi śmieciami – także nielegalnie. Odsetek osób, które obserwowały w bliskim otoczeniu palenie liści przy domu (34%), w stosunku do 2012 roku nie zmienił się. W pozostałych przypadkach liczba osób mających styczność z nielegalnymi sposobami pozbywania się śmieci zmniejszyła się (w porównaniu do wyników z 2012 roku). Zjawisko wywożenia śmieci do lasu zaobserwowało w najbliższej okolicy 29% badanych, tyle samo osób (29%) widziało w swoim otoczeniu „dzikie wysypiska”. Podrzucanie śmieci innym gospodarstwom domowym zauważyło 27% ankietowanych a sąsiedzi co czwartego respondenta (24%) palili śmieci w domu, bądź w jego pobliżu.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Negatywne zjawiska w otoczeniu w podziale na wielkość miejscowości

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

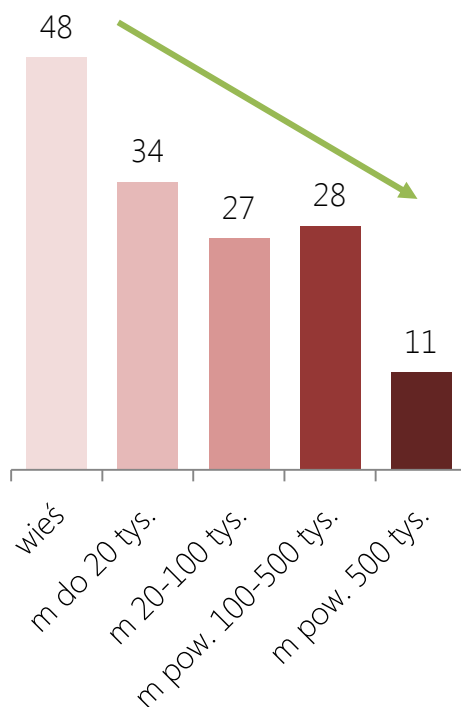
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

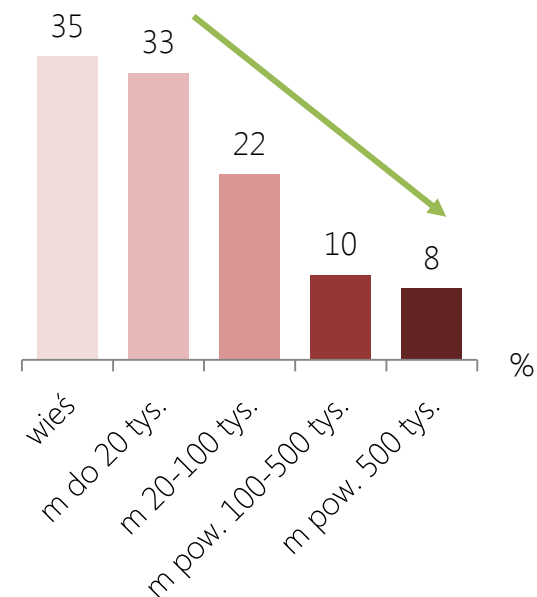
Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Palenie liści przy domu jest zachowaniem najczęściej występującym w otoczeniu wiejskim – miał z nim do czynienia co drugi respondent mieszkający na wsi (48%).

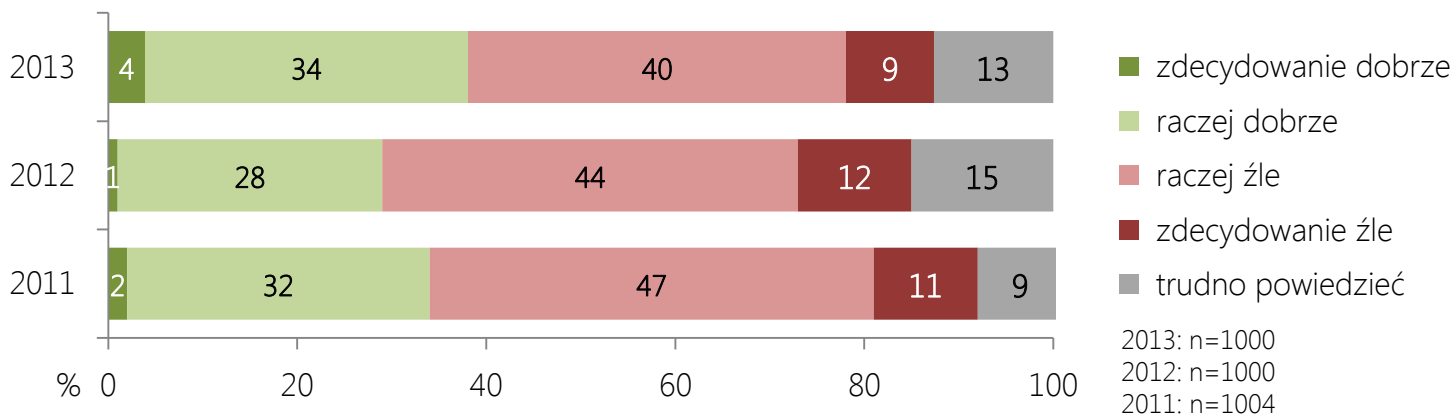

Odsetek osób mających styczność z **paleniem śmieci w domu lub przy domu** był najwyższy we wsiach oraz w małych miejscowościach (35% i 33%). Podobnie jak w poprzednim przypadku, liczba ankietowanych zauważających negat. zjawiska związane z gospodarowaniem odpadami w otoczeniu maleje wraz ze wzrostem liczby ludności w miejscu zamieszkania.

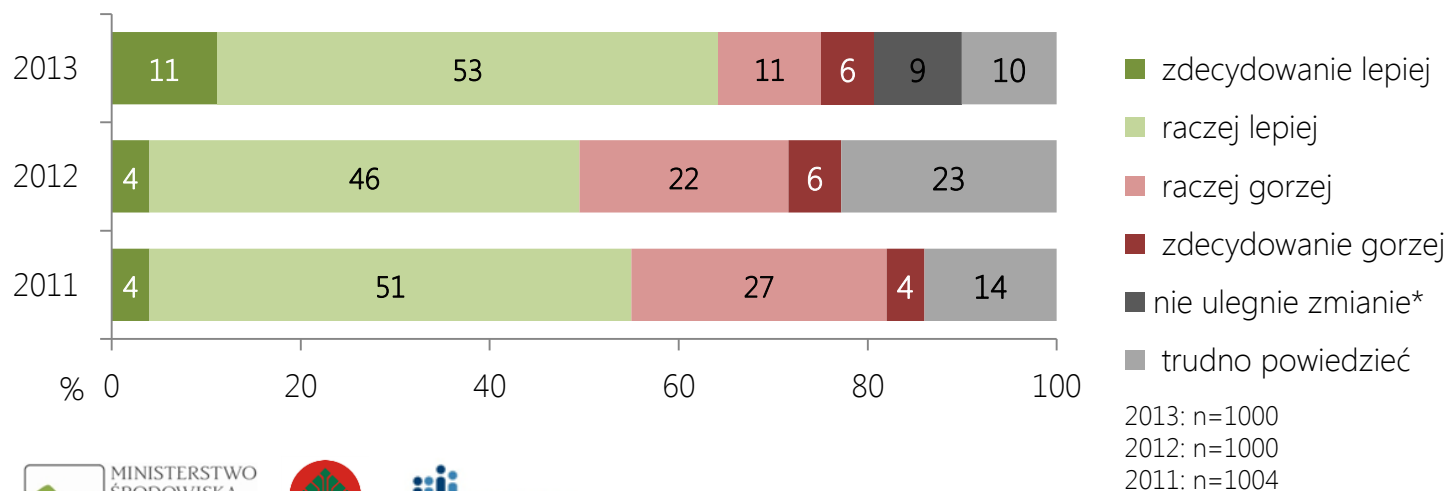

Ocena gospodarki odpadami w Polsce

Jak ocenia Pan(i) OBECNIE gospodarkę odpadami w Polsce?

A jak będzie za 20 lat z gospodarką odpadami w Polsce?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Ocena gospodarki odpadami w Polsce

Ponieważ problem śmieci nie jest już definiowany przez ankietowanych jako największy problem środowiska naturalnego w Polsce, nie zaskakuje **wzrost pozytywnych oraz spadek negatywnych ocen obecnej gospodarki odpadami w Polsce w porównaniu do wyników z lat ubiegłych**. Obecnie nieco ponad jedna trzecia ankietowanych (38%) uważa, że z Polską gospodarką odpadami jest zdecydowanie i raczej dobrze. Jednakże wciąż duża grupa (49%) osób krytycznie ustosunkowuje się do bieżącej sytuacji gospodarowania śmieciami.

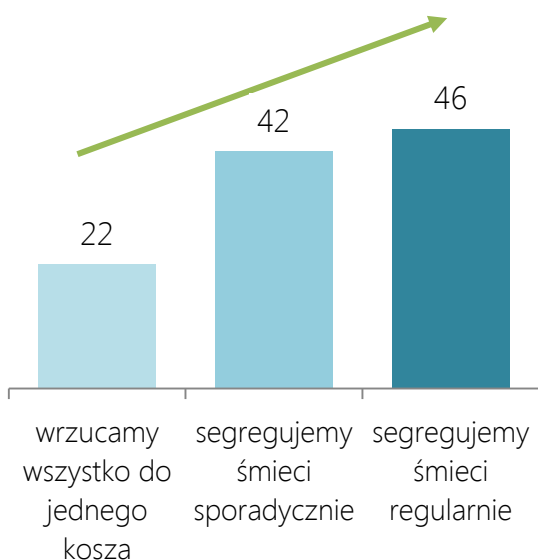
To co uwidacznia się w podejściu respondentów to **patrzenie w przyszłość z optymizmem** – 64% badanych prognozuje, że stan gospodarki odpadami w Polsce za 20 lat będzie lepszy, niż obecnie. Zanotowano tym samym wzrost pozytywnych oraz spadek negatywnych ocen w stosunku do poprzednich pomiarów. Mniej niż co piąty badany (17%) sądzi, że gospodarka odpadami ulegnie pogorszeniu. Natomiast tylko 9% ankietowanych uważa, że nie ulegnie ona zmianie (odpowieź wprowadzono do kafeterii w 2013 roku).

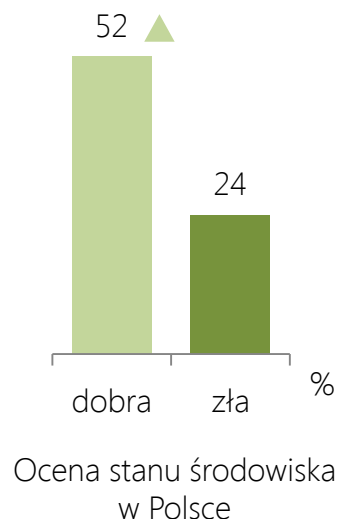
Ocena gospodarki odpadami w Polsce

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

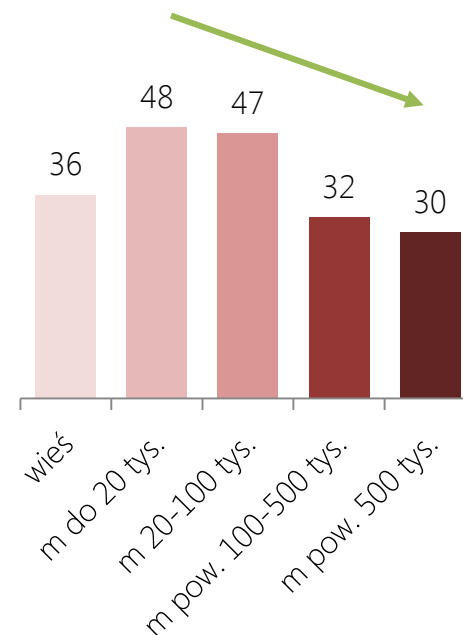
Pozytywne oceny stanu gosp. odpadami w kraju częściej pojawiają się wśród osób segregujących śmieci (42-46% ocenia ją dobrze). W grupie osób wyrzucających śmieci do jednego kosza odsetek ankietowanych pozyt. oceniających obecną gospodarkę odpadami był dwukrotnie niższy (22%).

Co druga osoba (52%) przyznająca dobre oceny środowisku naturalnemu w Polsce pozytywnie ocenia również stan gospodarki odpadami.

W zależności od wielkości miejsca zamieszkania zmienia się odsetek tych, którzy pozytywnie oceniają gosp. odpadami w Polsce. Najwyższy jest w średnich miejscowościach (47-48%), zaś najniższy w dużych miastach (30-32%).

Ocena gospodarki odpadami w Polsce w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

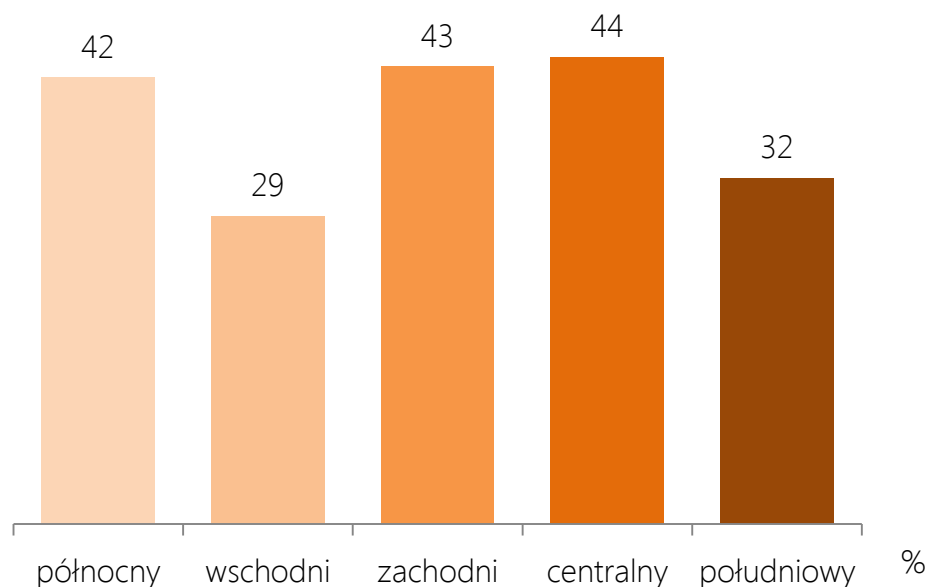
Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

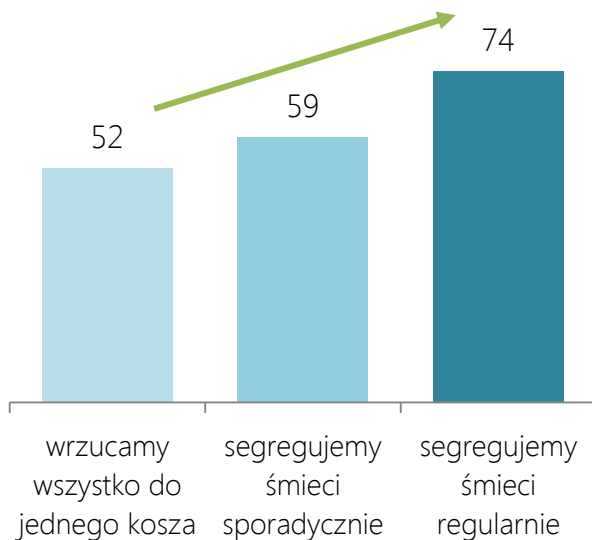
Regiony, w których odsetek osób korzystnie oceniających obecną gospodarkę odpadami (skumulowane odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze”) jest najwyższy, to: centralna, zachodnia oraz północna Polska.

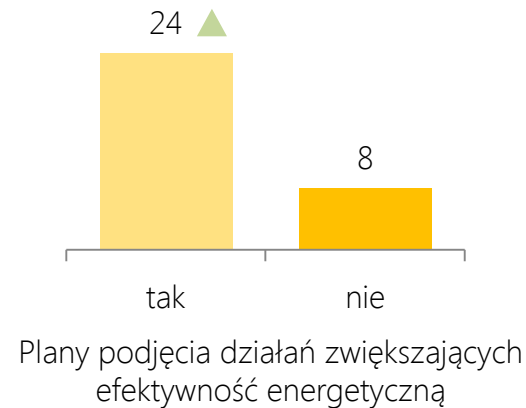
Prognoza stanu gospodarki odpadami w Polsce za 20 lat

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

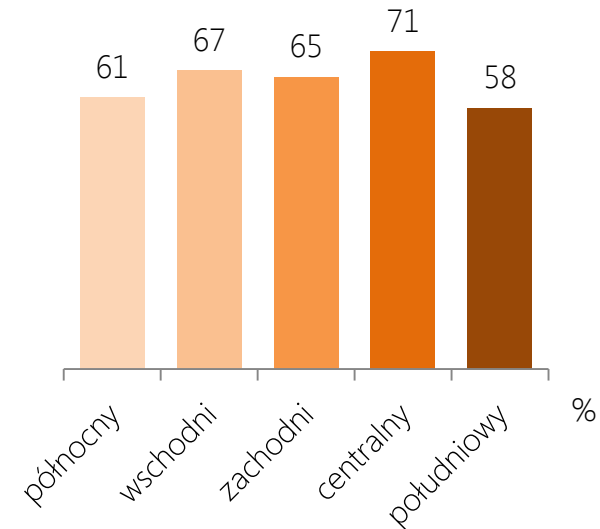
Osoby regularnie segregujące odpadki częściej niż pozostali respondenci dokonują optymistycznej prognozy stanu gosp. odpadami w Polsce za 20 lat. Co trzecia na cztery osoby (74%) spośród regularnie segregujących śmieci wskazuje, że z gospodarką odpadami w kraju będzie zdecydowanie lepiej i raczej lepiej.

Co czwarty badany (24%) planujący podjęcie działań zwiększających efektywność energetyczną uważa, że za 20 lat z gosp. odpadami w Polsce będzie zdecydowanie lepiej.

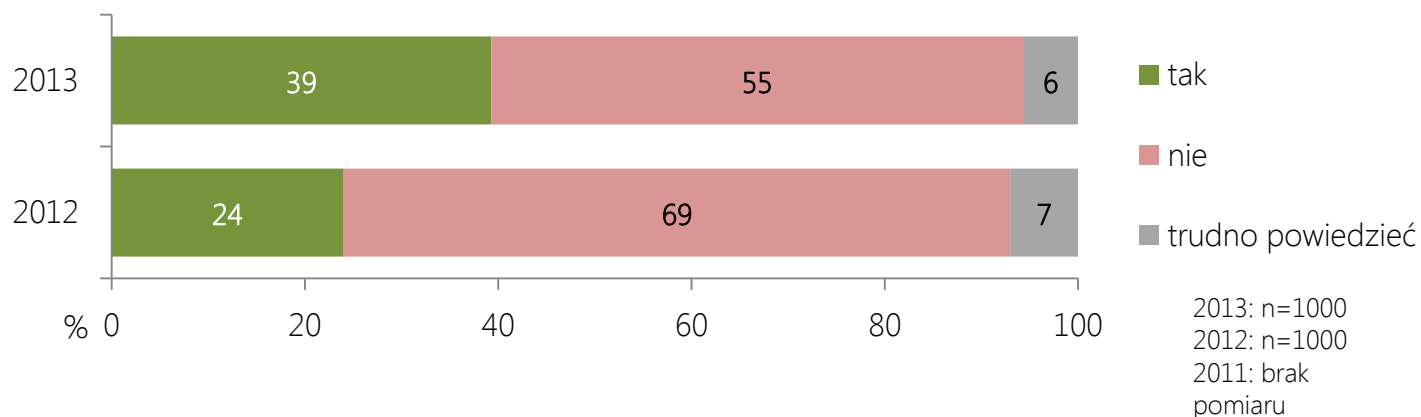

Najwyższy odsetek badanych, którzy sądzą, iż w perspektywie 20 lat stan gospodarki w Polsce ulegnie poprawie zamieszkuje centralną część Polski (71%). W porównaniu z pozostałymi regionami, na południu kraju odsetek osób pozytywnie zapatrujących się w przyszłość jest najniższy.

Zauważanie działań gminy

Czy w ciągu ostatniego roku zauważył(a) Pan(i) prowadzone przez gminę działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami?

Ponad połowa badanych (55%) przyznaje, że nie zauważyła w ostatnim czasie, aby gmina prowadziła działania w celu doinformowania oraz wyedukowania jej mieszkańców w zakresie właściwego gospodarowania odpadami. Odsetek osób, które dostrzegają takie działania gminy wynosi 39%. Co pozytywne, to istotny statystycznie wzrost (o 15 p.p.), osób zauważających takie działania, jaki odnotowano w stosunku do ubiegłego roku. Może być to powiązane z nasileniem kampanii informacyjnych w 2013 roku w związku ze zmianą sposobu gospodarowania śmieciami w kolejnych regionach kraju.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

→ Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Zmiany klimatu

Niekorzystne zmiany klimatu

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Zmiany klimatu

Poniższy blok tematyczny miał za zadanie ocenę ważności problemu zmian klimatycznych oraz identyfikację podmiotów odpowiedzialnych za zminimalizowanie negatywnych konsekwencji tych zmian. Jego wykonaniu miało pomóc uzyskanie odpowiedzi na trzy pytania:

1. Jak oceniana jest ważność problemu zmian klimatycznych?
2. Kto odpowiada za minimalizację skutków zmian klimatu?
3. Jakie są opinie na temat redukcji gazów cieplarnianych?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

→ Zmiany klimatu

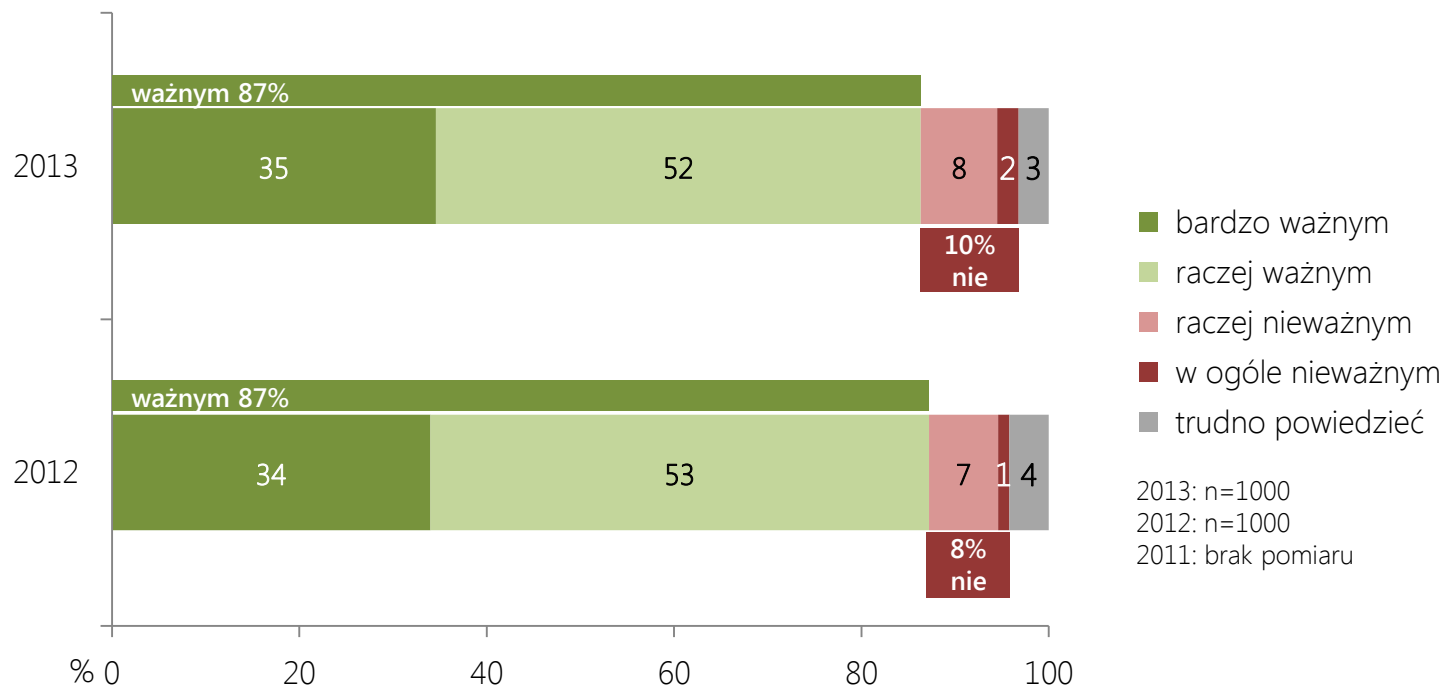
Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Zmiany klimatu

Jak ważnym problemem są, Pana(i) zdaniem, zmiany klimatu?

Problem zmian klimatycznych przez zdecydowaną większość respondentów oceniany jest jako **ważny** (87% - skumulowane odpowiedzi „bardzo ważnym” i „raczej ważnym”) mimo, iż na tle innych problemów środowiska naturalnego w Polsce, nie jest uznawany za największy. Od poprzedniego badania nie zmienił się odsetek osób mówiących o powadze tego problemu.

Minimalizacja niekorzystnych zmian klimatu

Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu? Proszę wybrać do dwóch odpowiedzi.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

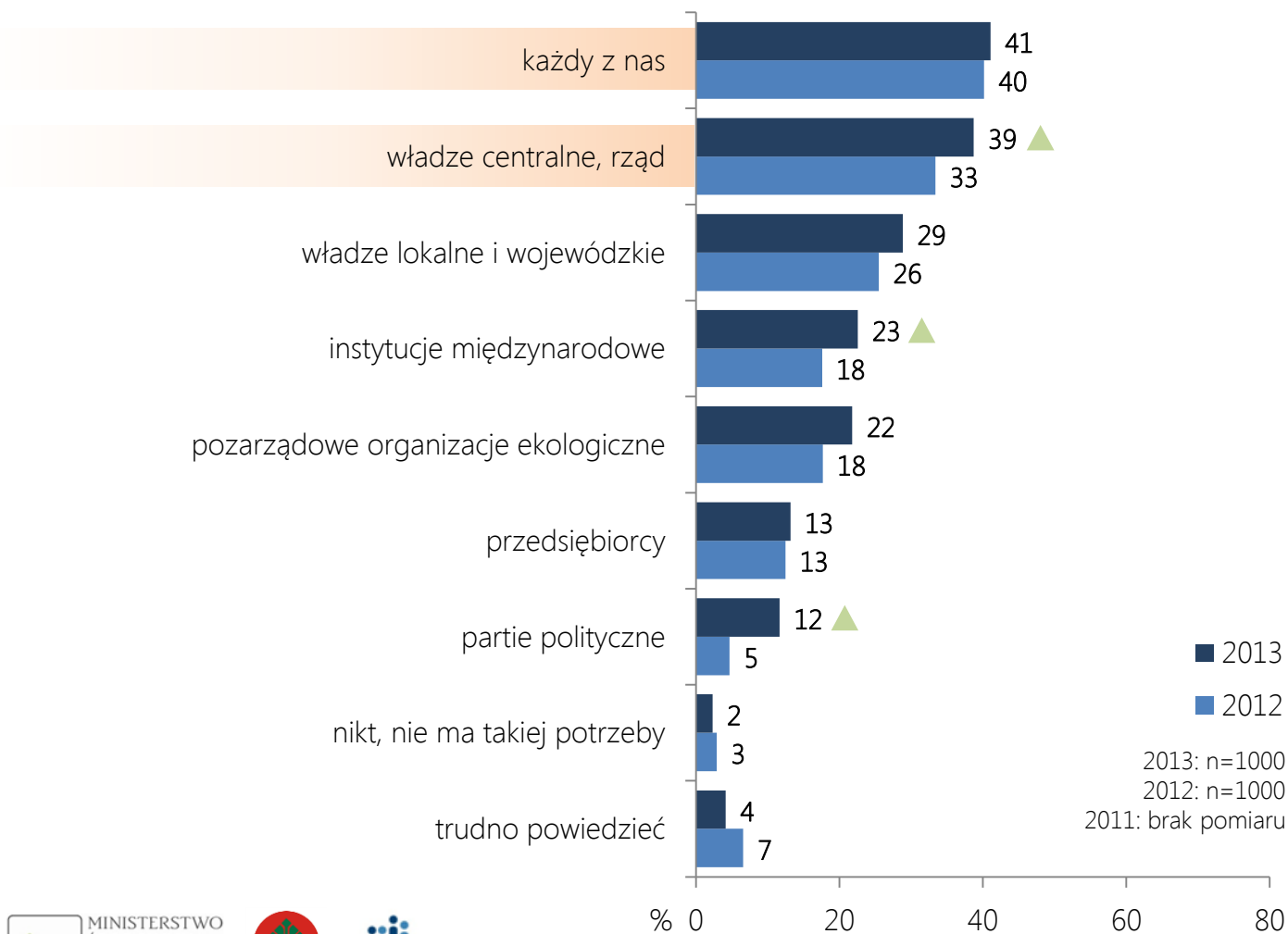
Gospodarowanie odpadami

→ Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Minimalizacja niekorzystnych zmian klimatu

Za minimalizację negatywnych konsekwencji zmian klimatycznych według 41% ankietowanych odpowiada każdy z nas. Zgodnie ze wskazaniami 39% badanych, to władze centralne i rząd powinny podejmować działania na rzecz zmniejszenia niekorzystnych skutków zmian klimatu (istotny statystycznie wzrost o 6 p.p. w stosunku do poprzedniego pomiaru). Nieco mniej niż co trzeci ankietowany (29%) uważa, że odpowiedzialność za te kwestie powinny ponosić władze lokalne i wojewódzkie. Jedna piąta badanych (23%) sądzi, że odpowiedzialność za minimalizację negatywnych zmian klimatu powinna spoczywać na instytucjach międzynarodowych oraz na pozarządowych organizacjach ekologicznych (22%).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

→ Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Minimalizacja niekorzystnych zmian klimatu w podziale na wykształcenie

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

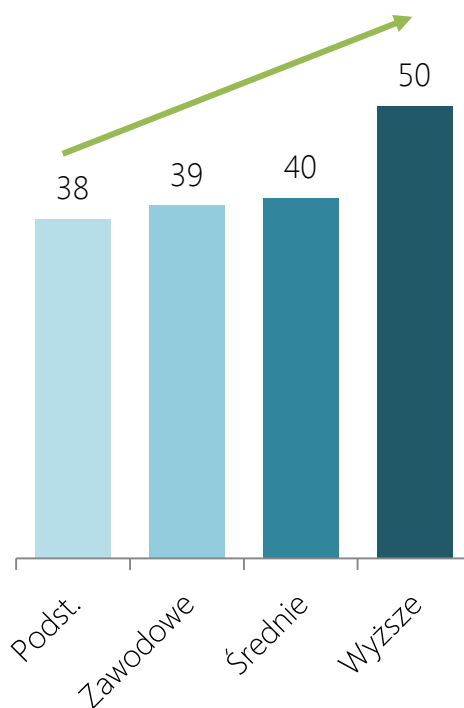
→ Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

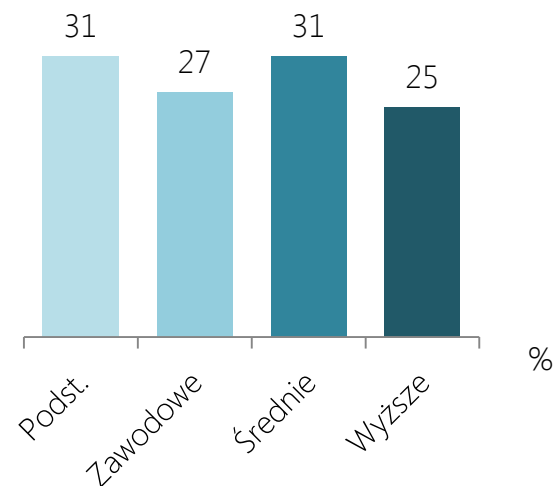
Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Co drugi ankietowany (50%) z wyższym wykształceniem wskazuje, że działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu powinien podejmować **każdy z nas**.

Co trzeci respondent z wykształceniem podstawowym i średnim (po 31%) odpowiedzialność za minimalizację niekorzystnych skutków zmian klimatycznych przenosi na **władze lokalne i wojewódzkie**. Odsetek osób z wyższym wykształceniem wybierających tę odpowiedź był nieznacznie niższy (25%).

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Czy Polska powinna zredukować emisję gazów cieplarnianych?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

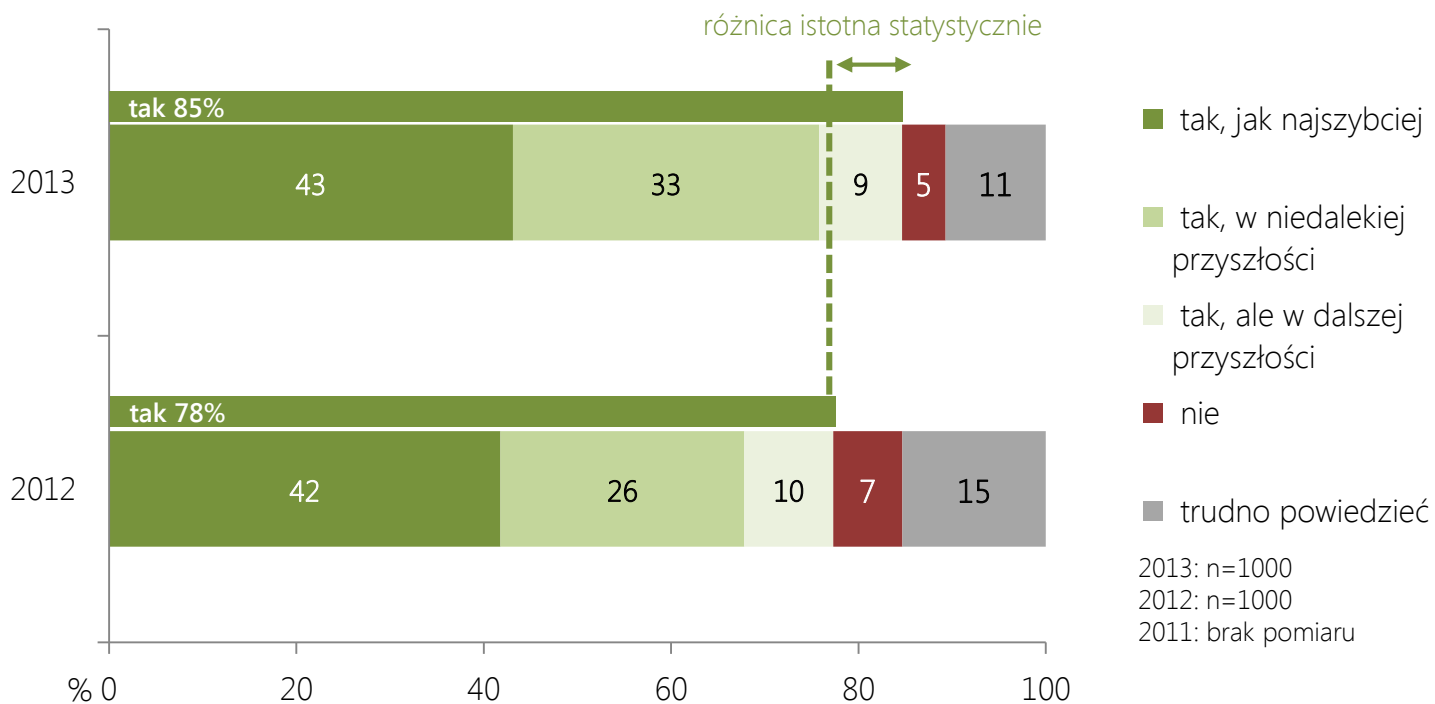
Gospodarowanie odpadami

→ Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Zdecydowana **większość respondentów (85%) uważa, że Polska powinna zredukować emisję gazów cieplarnianych**. Połowa spośród tych osób (43%) sądzi, że powinno mieć to miejsce jak najszybciej, co trzeci (33%) uważa, że takie działania mogłyby zostać podjęte w niedalekiej przyszłości, zaś dla 9% redukcja mogłaby zostać wykonana w dalszej perspektywie czasowej. Osoby posiadające przeciwne stanowisko stanowią mniejszość (5%).

Porównując aktualne wyniki z danymi z 2012 roku **można dostrzec istotny statystycznie wzrost odsetka osób (o 7 pkt. procentowych) deklarujących konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych przez Polskę**. Odnotowano przy tym nieznaczny spadek liczby oponujących ograniczeniu emisji oraz niezdecydowanych.

Zestawienie wyników z pierwszej edycji badania (2011r.) było utrudnione, bowiem pytanie sprawdzające postawę wobec redukcji emisji gazów cieplarnianych miało inną formę. Zapytano wtedy, czy redukcja jest konieczna - przeciwnego zdania było 10% badanych, zaś od odpowiedzi uchyliło się 16% osób. Zauważający konieczność ograniczenia emisji gazów cieplarnianych mieli wskazać czym jest ona spowodowana. Co drugi (52%) ankietowany sądził, że wynika ona z potrzeby przeciwdziałania zmianom klimatu, znacznie mniejszy odsetek osób (32%) wskazywał, że podstawą redukcji są zobowiązania i umowy międzynarodowe.

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Dlaczego uważa Pan(i), że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

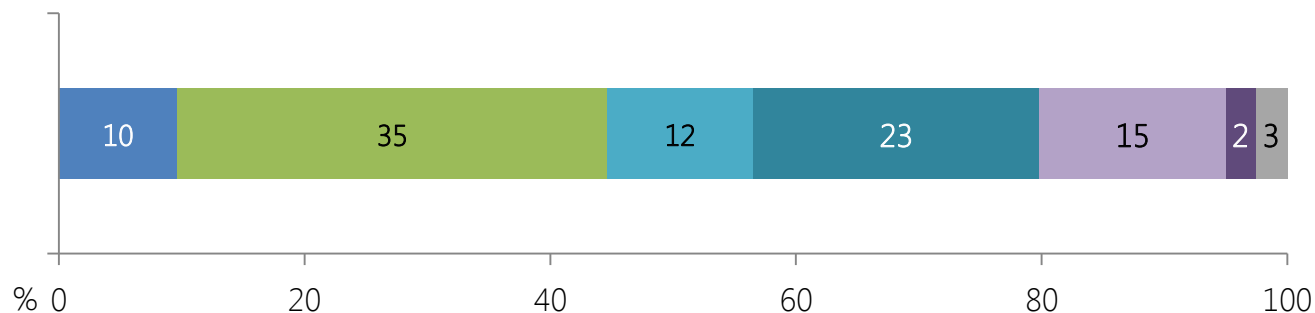
Gospodarowanie odpadami

→ Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

■ żeby dać przykład innym państwom

■ aby przyszłym pokoleniom żyło się lepiej

■ należy respektować zobowiązania międzynarodowe, np. wobec Unii Europejskiej

■ ze względu na szkodliwe skutki dla środowiska, np. podwyższenie globalnej temperatury atmosfery

■ ze względu na szkodliwe skutki dla zdrowia ludzkiego, np. nasilenie chorób zakaźnych

■ inne, jakie?

■ trudno powiedzieć

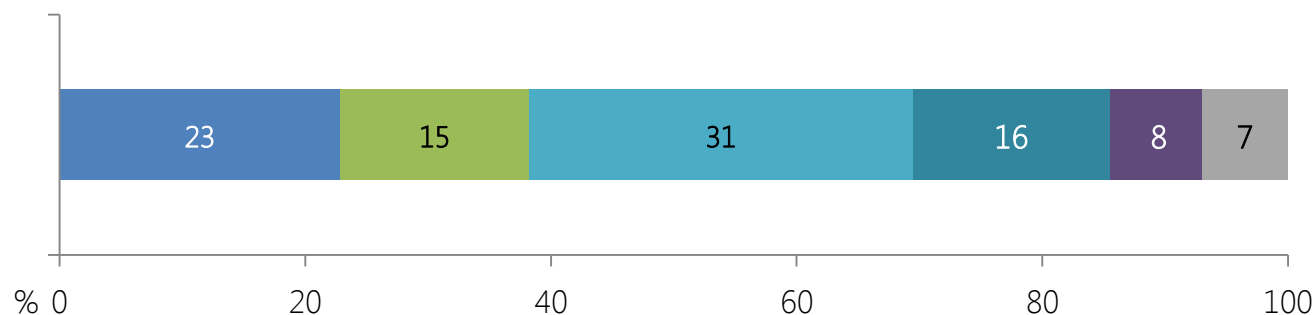
2013: n=849

2012: brak pomiaru

2011: brak pomiaru

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Dlaczego uważa Pan(i), że Polska NIE powinna redukować emisji gazów cieplarnianych?

- w porównaniu do innych państw emisja gazów cieplarnianych w Polsce nie jest duża
- korzyści związane z redukcją nie są zauważalne
- ze względu na zbyt wysokie koszty
- nie odczuwam negatywnych skutków
- inne, jakie?
- trudno powiedzieć

2013: n=42
2012: brak pomiaru
2011: brak pomiaru

Spis treści

- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego
- Środowisko naturalne i jego ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa Środowiska
- Charakterystyka głównych wskaźników

Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Osoby deklarujące konieczność ograniczenia emisji gazów cieplarnianych przez Polskę w pytaniu otwartym poproszono o wskazanie podstawy ich przekonań. Co trzeci respondent (35%) w swojej wypowiedzi odniósł się do lepszej przyszłości kolejnych pokoleń. Jedna na pięć osób (23%) wcześniejszą deklarację argumentowała podkreślając szkodliwe skutki gazów cieplarnianych dla środowiska. O negatywnych konsekwencjach dla zdrowia ludzkiego mówiło 15% ankietowanych. Na kwestię regulacji obowiązujących na poziomie międzynarodowym zwracało uwagę jedynie 12% badanych, a tylko co dziesiąty (10%) uważał, że można w ten sposób dać przykład innym państwom.

Ankietowanych przeciwnych redukcji przez Polskę emisji gazów cieplarnianych również zapytano o motywy ich przekonań. Najczęściej argumentowali swoje stanowisko, mówiąc o zbyt wysokich kosztach, które pociągnęło by za sobą ograniczenie emisji gazów cieplarnianych (31%). Co piąta z tych osób (23%) uważała, że w porównaniu do innych państw emisja gazów cieplarnianych w naszym kraju nie jest znacząca. Pozostali respondenci nie odczuwali negatywnych skutków emisji gazów cieplarnianych (16%) bądź korzyści związanych z redukcją (15%).

W obu grupach odsetki niezdecydowanych lub osób wskazujących inne motywy były niewielkie.

Indywidualne działania i zachowania wspierające ochronę środowiska

Zachowania zakupowe
Postawy ekologiczne
Oszczędzanie energii

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

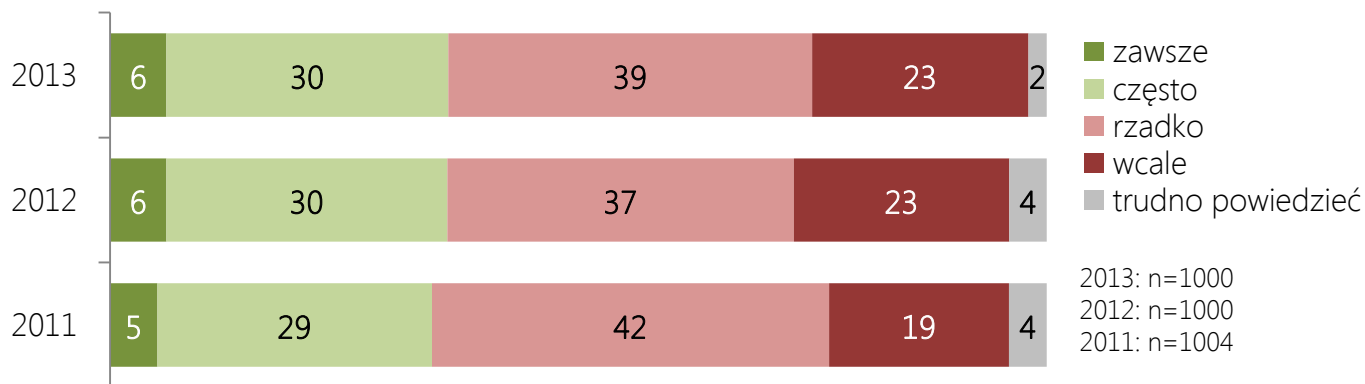
Indywidualne działania i zachowania

W poniższym bloku za cel przyjęto identyfikację skali zachowań, które (intencjonalnie lub nie) wspierają ochronę środowiska. Szukano odpowiedzi na 12. pytań badawczych:

1. Czy zwraca się uwagę na oznaczenia związane z ekologią i środowiskiem?
2. Jaka jest znajomość oznaczeń/certyfikatów związanych ze środowiskiem?
3. Czy zwraca się uwagę na miejsce wytworzenia (okolica) produktów, które są kupowane?
4. Czy zwraca się uwagę na sposób opakowania produktów (ekologiczny)?
5. Czy korzysta się z toreb wielokrotnego użytku?
6. Czy w polskich domach marnuje się żywność?
7. Czy zwraca się uwagę na ograniczanie zużycia wody?
8. Jakie działania podejmowane są w związku z oszczędzaniem energii?
9. Czy planuje się działania zwiększające efektywność energetyczną i umożliwiające zmniejszenie rachunków za energię?
10. Jaka jest gotowość do ponoszenia kosztów związanych z ochroną środowiska np. płacenia więcej za produkty/usługi bardziej ekologiczne?
11. Czy Polacy uczestniczą się w akcjach proekologicznych?

Oznaczenia ekologiczne

Jak często: zwraca Pan(i) uwagę na oznaczenia związane z ekologią i środowiskiem? [w kontekście zakupów i oszczędzania]

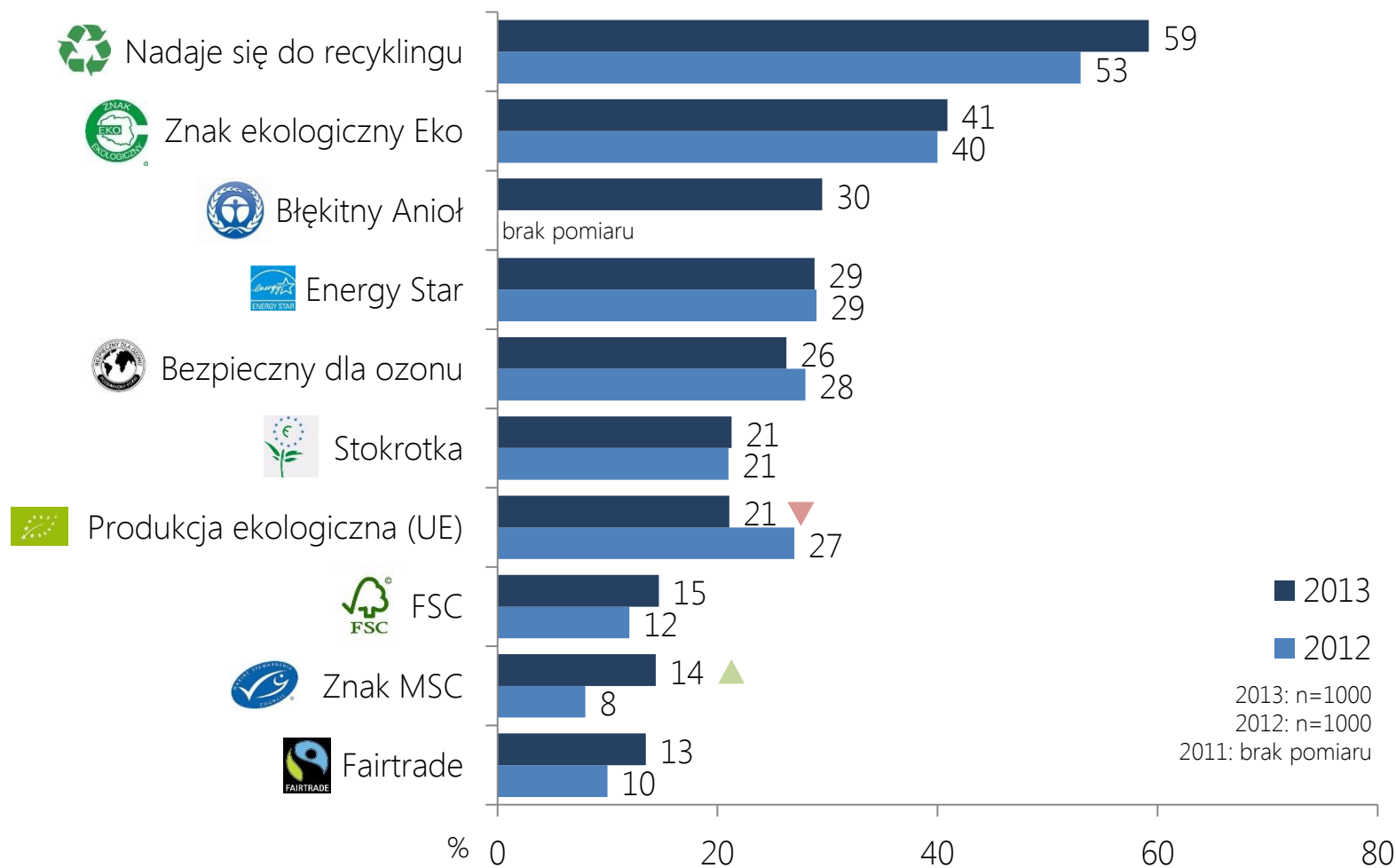
→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Znajomość oznaczeń ekologicznych

Pokażę Panu(i) kilka oznaczeń, które mogą znaleźć się na różnych produktach. Które z nich są Panu(i) znane?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Oznaczenia ekologiczne i ich znajomość

Podczas zakupów nieco ponad jedna trzecia badanych (36%) ma w zwyczaju zwracanie uwagi na oznaczenia związane z ekologią, środowiskiem i uczciwym handlem. Grupa osób, które rzadko patrzą na symbole ekologiczne na opakowaniach jest jednak większa (39%). Natomiast co piąty badany (23%) przyznaje, że zupełnie nie zauważa takich logotypów. W stosunku do poprzednich pomiarów wyniki nie uległy znaczącym zmianom.

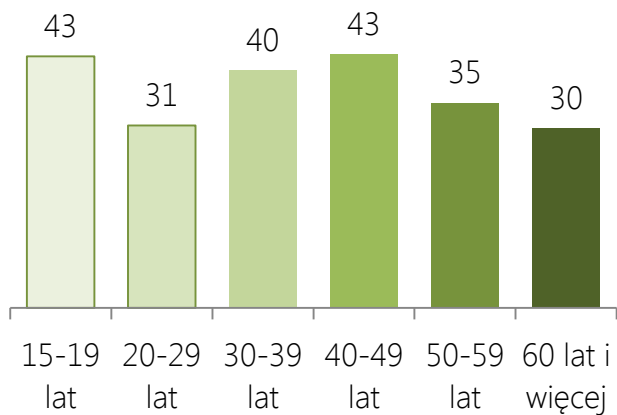
Oznaczeniem ekologicznym najbardziej rozpoznawalnym przez respondentów jest logo „Nadaje się do recyklingu” (59%). Pozostałe logotypy związane z ekologią nie są już tak znane ankietowanym. Znak ekologiczny Eko rozpoznaje 41% badanych. Logo „Błękitny Anioł” oraz „Energy Star” zna już mniej niż co trzeci z nich (odpowiednio 30% i 29%). Jedna czwarta ankietowanych (26%) deklaruje, że jest im znany symbol „Bezpieczny dla ozonu”. Co piąty badany pamięta oznaczenie „Stokrotka” (21%) oraz „Produkcja ekologiczna (UE)” (21%). **Najmniej rozpoznawalnymi certyfikatami są:**

- „FSC” (15%), **Forest Stewardship Council**, gwarantujący odpowiedzialne gospodarowanie zasobami leśnymi;
- „MSC” (14%), **Marine Stewardship Council**, zapewniający, że dany produkt rybny pochodzi ze zrównoważonego rybołówstwa (wzrost o 6 p.p.);
- oraz „Fairtrade” (13%), będący zapewnieniem, że wybrany produkt spełnia standardy sprawiedliwego handlu.

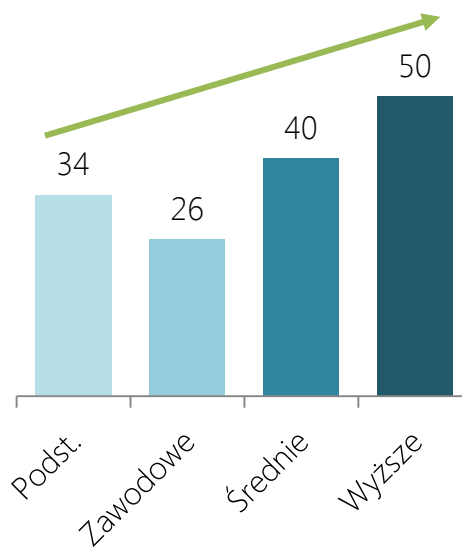
Zwracanie uwagi na oznaczenia ekologiczne

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

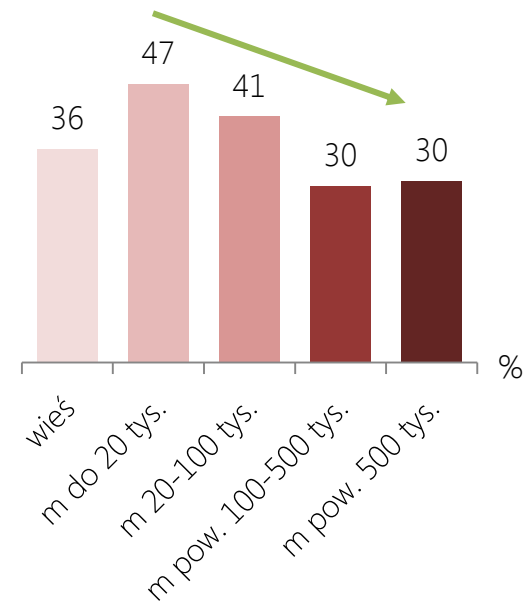
Umieszczone na produktach oznaczenia ekologiczne zauważane są najczęściej przez osoby z najmłodszego przedziału wiekowego (15-19lat) oraz dorosłych w wieku 40-49 lat. Najrzadziej na ów oznaczenia zwracają uwagę osoby starsze, mające 60 lat i więcej oraz młodzi dorośli w wieku 20-29 lat.

Co drugi respondent z wyższym wykształceniem (50%) podczas zakupów dostrzega na produktach symbole związane z ekologią i środowiskiem. Wśród osób z dyplomem zawodowym odsetek zauważających te oznaczenia jest niemal o połowę niższy (26%).

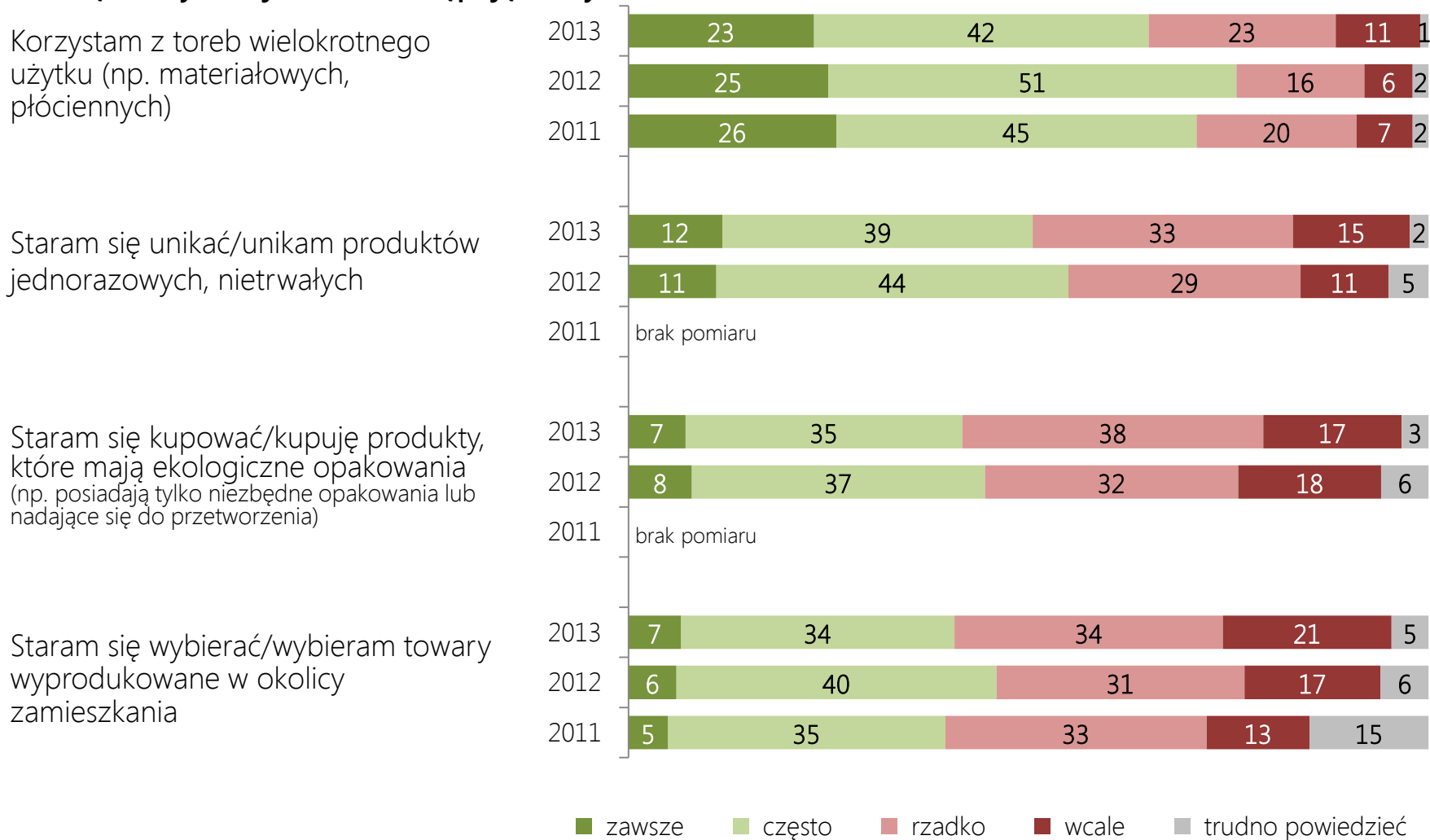

Na oznaczenia ekologiczne częściej od pozostałych badanych zwracają uwagę mieszkańcy małych miejscowości (do 20tys. mieszk.). Najmniej uważni na znaki ekologiczne na produktach są zamieszkujący miasta o ludności powyżej 100 tys. mieszkańców.

Indywidualne działania i zachowania konsumenckie

Jak często wykonuje Pan(i) następujące czynności?

■ zawsze   ■ często   ■ rzadko   ■ wcale   ■ trudno powiedzieć

2013: n=1000
2012: n=1000
2011: n=1004

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Indywidualne działania i zachowania konsumenckie

Najczęściej respondenci wspierają ochronę środowiska chodząc na zakupy z torbami wielokrotnego użytku (65%). W zgodzie z dobrem środowiska, połowa badanych (51%) stara się unikać produktów nietrwałych i jednorazowych. Uzależnianie wyboru produktu od ekologiczności opakowania (np. w jakim stopniu nadaje się do przetworzenia) nie jest już tak powszechne (42%). Podobnie wspomaganie lokalnych towarów i produktów, (charakterystyczne dla 41% badanych).

Po analizie ubiegłorocznych wyników, wśród respondentów widać **spadek popularności zachowań konsumenckich (intencjonalnych lub nie), wspierających ochronę środowiska**. Odsetek osób, które nie starają się wybierać towarów wyprodukowanych w okolicy zamieszkania na przełomie ostatnich lat systematycznie wzrastał (wynosił 46% w 2011, 48% w 2012, a 55% w 2013 roku). Przyczyn można dopatrywać się w tym, że Polacy o środowisko dbają „przy okazji” oszczędzania pieniędzy. Jeżeli rozwiązania ekologiczne wiążą się z ponoszeniem większych opłat, częściej pojawiają się osoby niechętne.

Warto tu zaznaczyć, iż w porównaniu do 2012 roku nastąpił spadek korzystania z własnych toreb zakupowych (o 11 p.p.). Co można próbować wyjaśniać przyzwyczajeniem Polaków do płacenia za siatki symbolicznej kwoty lub strategią wielu marketów związaną z przyciąganiem klientów darmowymi plastikowymi torbami.

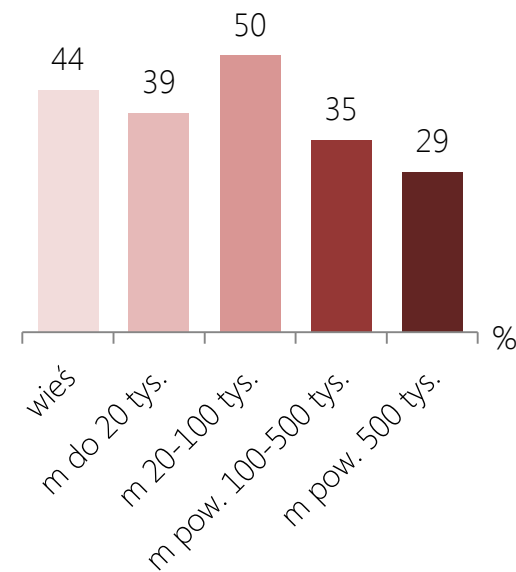
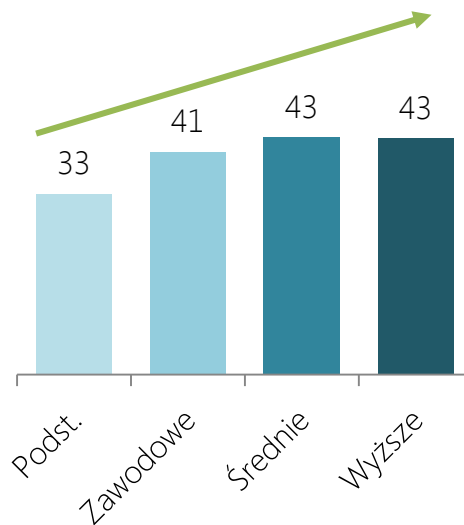
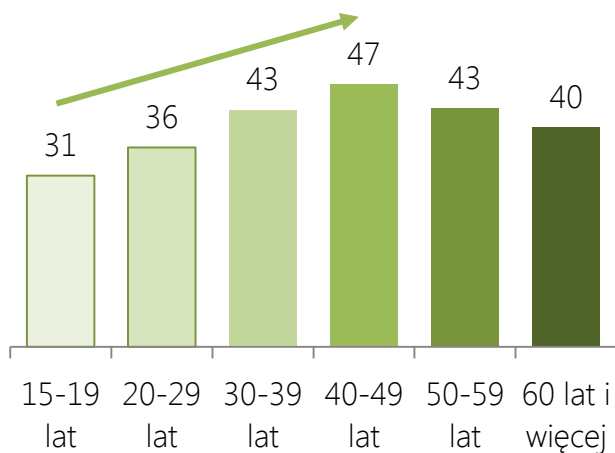
Wybieranie towarów wyprodukowanych w okolicy zamieszkania

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Wybieranie na zakupach produktów pochodzących z okolicy zamieszkania ankieterów charakteryzuje co drugiego respondenta w wieku 40-49 lat (47%). Najczęściej takich świadomych wyborów dokonują osoby młode (15-19lat).

Towary z lokalnych produkcji najrzadziej wybierane są przez osoby z wykształceniem podstawowym (33%). Najczęściej zaś przez respondentów z dyplomem szkoły średniej lub uczelni wyższej (po 43%).

Badani zamieszkujący miasta o ludności wynoszącej 20-100tys. częściej, niż inni ankieterzy wybierają towary wyprodukowane w lokalnych przedsiębiorstwach. Najczęściej tego typu produkty kupują mieszkańcy dużych miast.

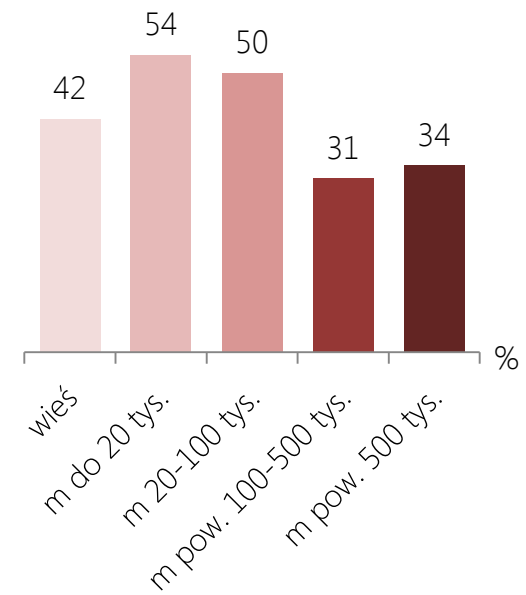
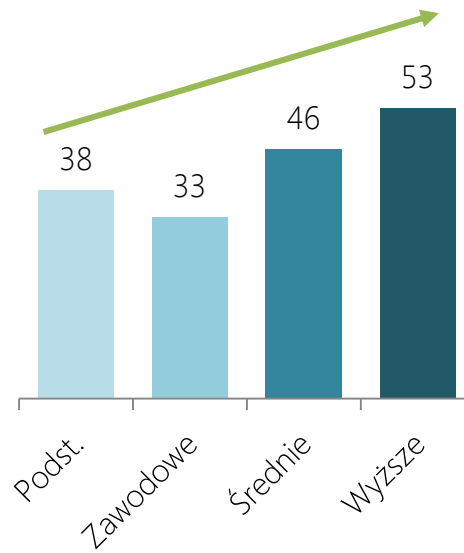
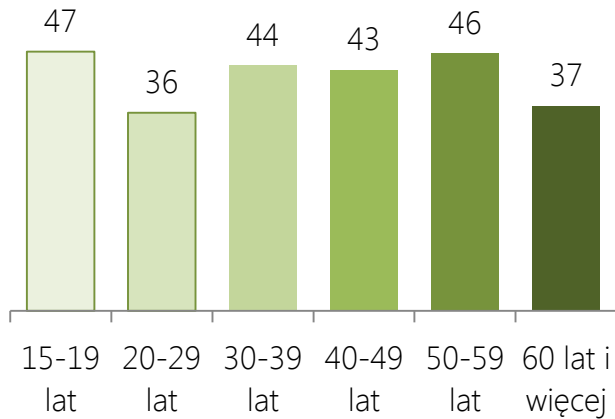
Wybieranie towarów posiadających ekologiczne opakowania

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Niemal co drugi respondent w wieku 15-19lat (47%) oraz 50-59lat (46%) stara się kupować produkty w ekologicznych opakowaniach. U osób w wieku 20-29 lat ten rodzaj zachowania jest mniej popularny.

Osoby z wyższym wykształceniem częściej niż pozostali badani wybierają towary posiadające ekologiczne opakowania.

Do ekologiczności opakowania produktu najrzadziej przywiązują wagę ankietowani z dużych miast (powyżej 100tys. mieszkańców). Najbardziej istotne jest to dla osób z miast o ludności nieprzekraczającej 20 tysięcy.

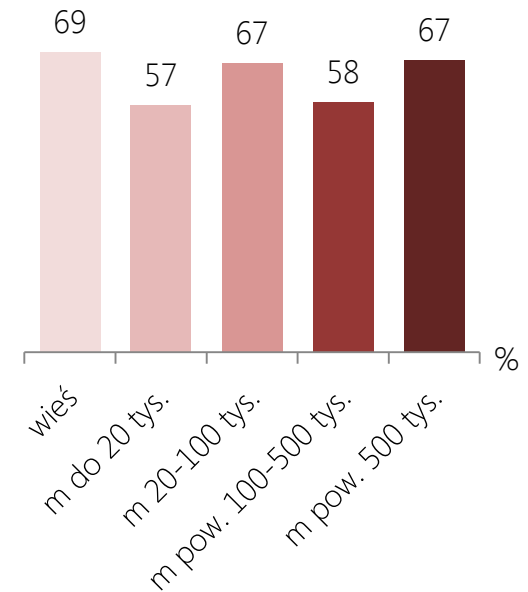
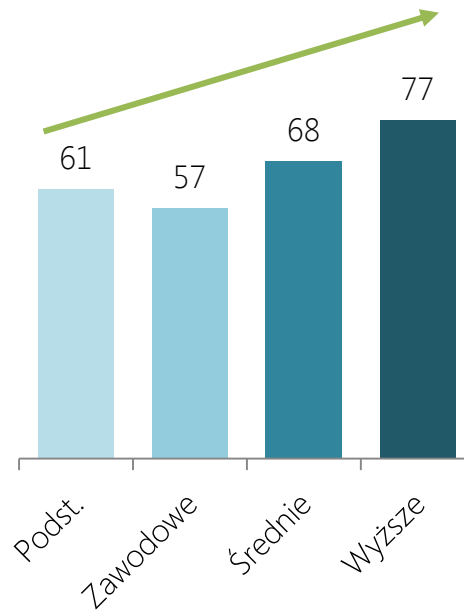
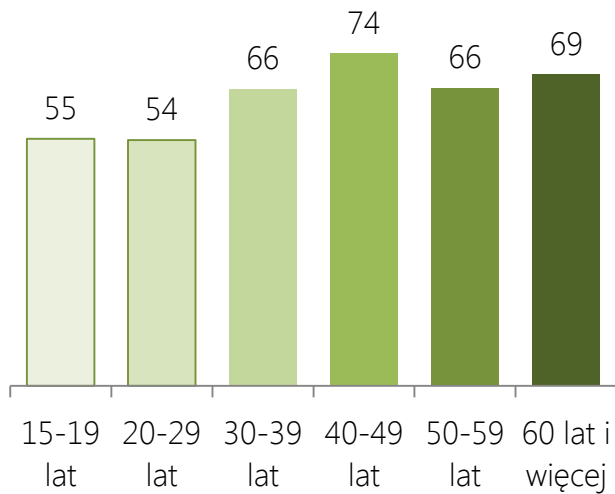
Korzystanie z toreb wielokrotnego użytku

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Korzystanie z toreb wielokrotnego użytku jest najpopularniejsze w grupie osób od 40 do 49 roku życia. Używa ich trzech na czterech respondentów w tym wieku (74%).

Wielokrotne użytkowanie tych samych toreb zakupowych najbardziej rozpowszechnione jest wśród osób z wykształceniem wyższym - używa ich aż 77% z nich.

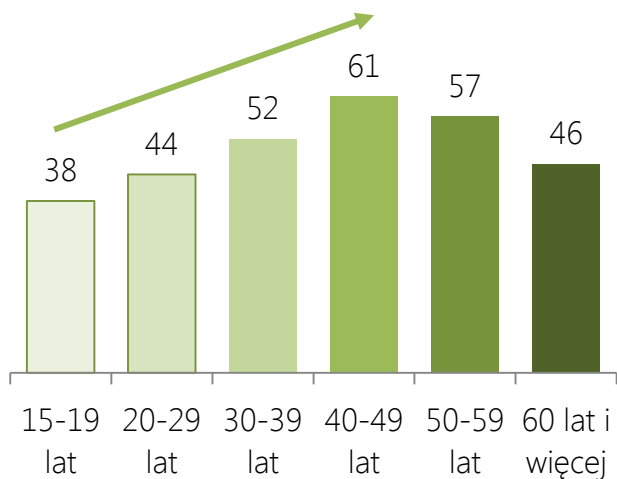
Z toreb zakupowych wielokrotnego użytku korzystają najczęściej mieszkańcy wsi (69%), miast 20-100 tys. mieszkańców (67%) oraz dużych miejscowości o ludności powyżej 500 tys. (67%).

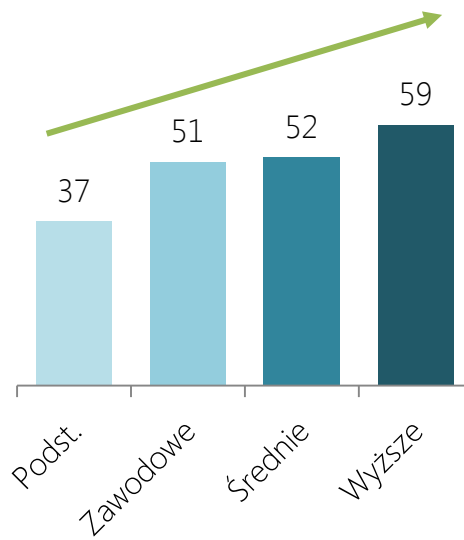
Unikanie produktów jednorazowych lub nietrwałych

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

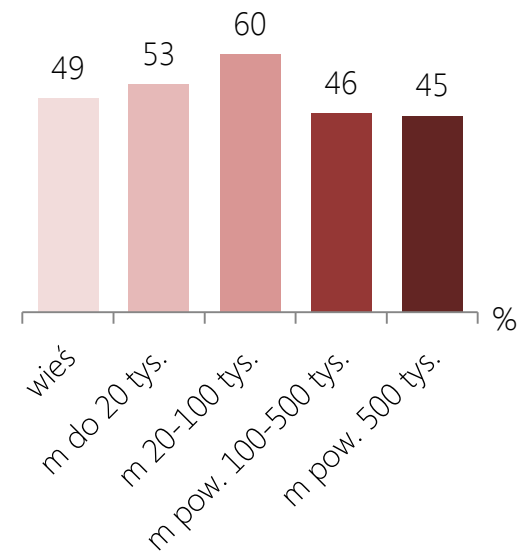
Produktów jednorazowych i nietrwałych najczęściej unikają respondenci w wieku 40-49 lat. Grupą znacznie rzadziej zwracającą uwagę na trwałość towaru są osoby mające od 15 do 19 lat.

Przed nietrwałymi produktami najczęściej wzbraniają się anketowani legitymujący się dyplomem uczelni wyższej.

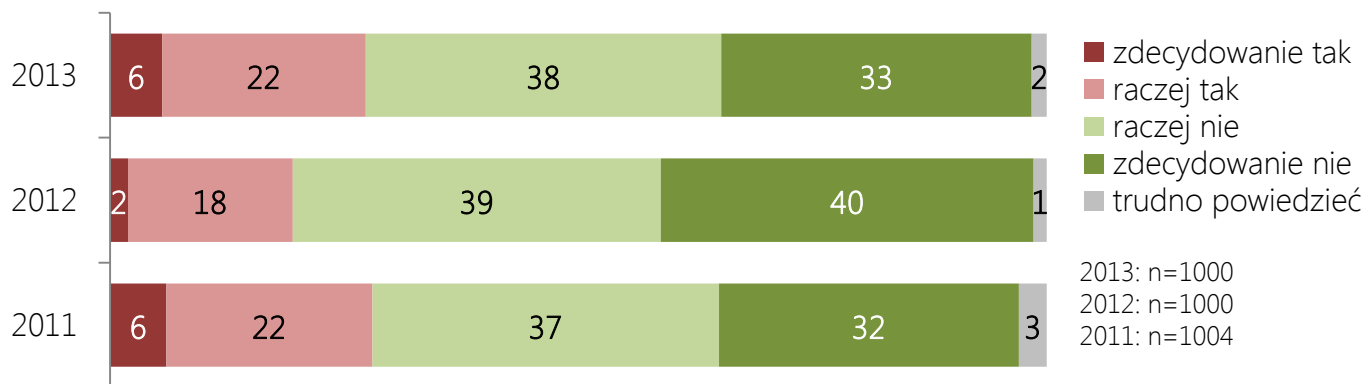

Spośród wszystkich badanych, jednorazowych lub nietrwałych produktów najczęściej unikają osoby z miast o wielkości od 20 do 100 tysięcy mieszkańców.

Postawy ekologiczne: żywność

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem:
Mam poczucie, że w moim domu marnuje się żywność.

Marnowanie żywności nie jest rzadkością w co czwartym domu (28% - wzrost o 7 p.p.). Respondenci, którzy nie odczuwają tego problemu stanowili jednak zdecydowaną większość (71%). W stosunku do zeszłorocznego pomiaru nastąpił spadek odsetka osób (o 8 p.p.), które nie uważają, aby w ich domach marnowano żywność.

Spis treści

- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

Poczucie marnowanej żywności w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

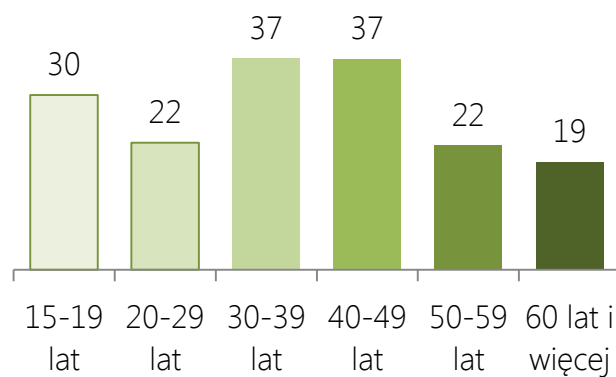
Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumentkie

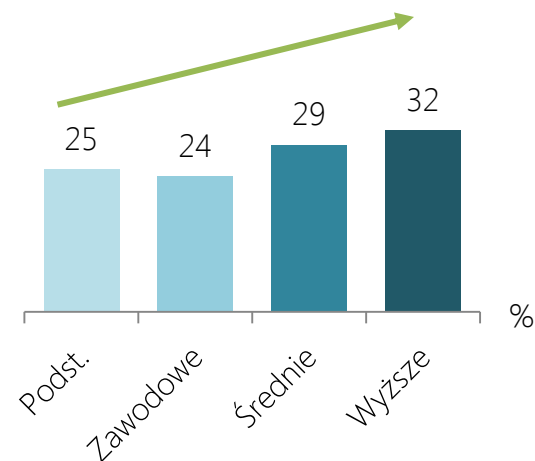
Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Badani w wieku od 30 do 49 lat nieznacznie częściej niż pozostali respondenci mają poczucie, że w ich domu marnuje się żywność

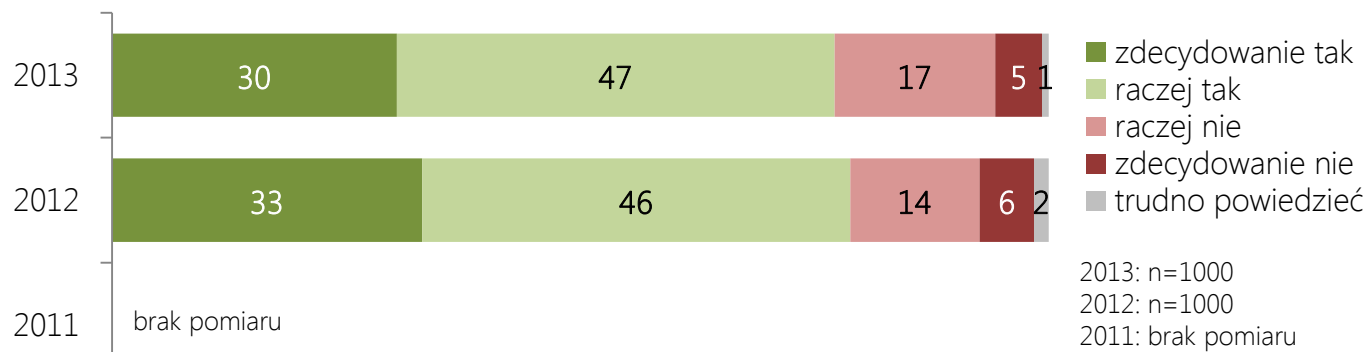

Odsetek osób przyznających się do marnowanej żywności jest najwyższy wśród osób z wyższym wykształceniem.

Postawy ekologiczne: zużycie wody

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem:
Zwracam uwagę na ograniczenie zużycia wody (np. podczas mycia naczyń lub kąpeli).

Z uwagi na dobro środowiska lub oszczędność, ponad trzy czwarte ankietowanych (74%) podczas mycia naczyń lub kąpeli zwraca uwagę na ograniczenie zużycia wody. Co piąty badany (22%) nie zwraca uwagi na ograniczenie zużycia wody, co może świadczyć o niskiej świadomości problemu wyczerpywania się zasobów wodnych na świecie wśród tych osób.

Oszczędzanie energii

Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

2013: n=1000
2012: n=1000
2011: n=1004

Oszczędzanie energii

Energia oszczędzana jest w domach zdecydowanej większości respondentów (86%). Sposoby jej oszczędzania można podzielić na dwie grupy:

- działania, które nie wymagają od respondentów wysiłku czy nakładów finansowych
- oraz rozwiązania pociągające za sobą dodatkowe działania i koszty.

W pierwszej grupie znajduje się **gaszenie świateł w nieużywanych pomieszczeniach** (wskazywane przez 64% badanych), **jest najpopularniejszym sposobem ograniczenia zużycia energii**. Kolejną metodą oszczędzenia z tej grupy jest przykręcanie termostatu przy kaloryferach podczas wietrzenia mieszkania (32%). Wpisuje się tu również unikanie trybu czuwania (tzw. stand by) w urządzeniach RTV/AGD (29%).

W drugiej grupie działań pozwalających na oszczędzenie energii, najbardziej rozpowszechnionym (47%) jest stosowanie energooszczędnych żarówek i świetlówek. Aby uniknąć utraty energii, więcej niż co trzeci (38%) badany uszczelnia okna, a 17% termomodernizuje budynek (ociepla dach, ściany). **Prawdopodobnie z uwagi na kosztowność nowoczesnych rozwiązań, niewielki odsetek ankietowanych (6%) instaluje systemy do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł** (np. panele słoneczne).

Korzystanie z ekonomicznych taryf energetycznych wydaje się być na pograniczu obu powyższych grup. Choć nie powoduje zwiększenia rachunków, to jednak wymaga wykonania przez potencjalnego użytkownika rozeznania wśród istniejących taryf, a następnie dokonania zmiany taryfy wcześniej obowiązującej. Z takich taryf korzysta jedynie co dziesiąta (11%) osoba.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Oszczędzanie energii

porównanie wyników

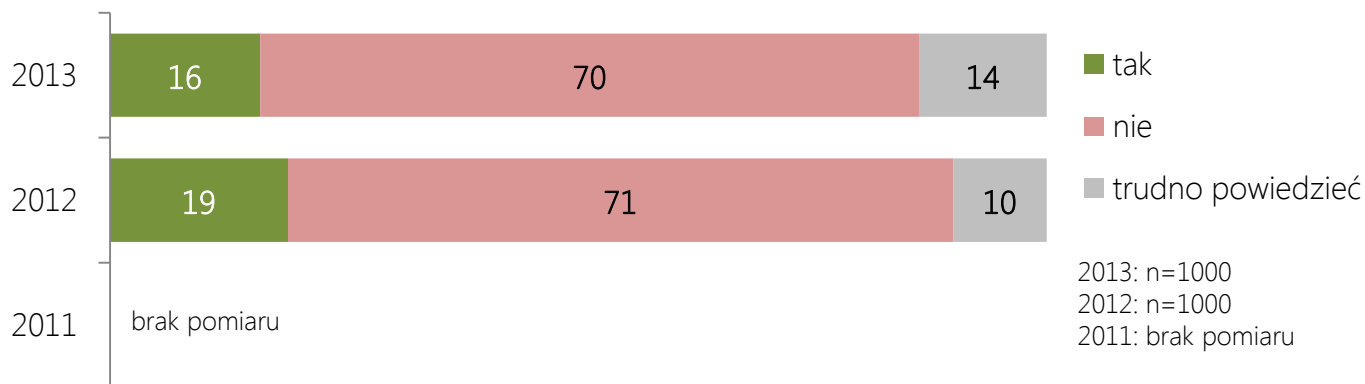
- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

Przyglądając się bieżącym wynikom na tle pomiarów z poprzednich lat widać, że w stosunku do ubiegłej fali badania ponad **dwukrotnie zwiększył się udział osób nieoszczędzających energii**. Trudno znaleźć obiektywne wyjaśnienie tego wzrostu. Wydaje się, że odpowiedzialność za ten wynik ponosi niska chęć Polaków do podejmowania dodatkowych działań w trosce o środowisko.

Ponadto co roku zwiększa się odsetek osób unikających trybu czuwania w urządzeniach elektrycznych. Może być to powiązane z uświadamianiem Polaków (w mediach, kampaniach społecznych) o tym, że stosowanie tego trybu w dłuższej perspektywie powoduje znaczne zużycie energii. Zanotowano także istotny statystycznie spadek odsetka ankietowanych gaszących światła w nieużywanych pomieszczeniach (14 p.p.) oraz uszczelniający okna (o 10 p.p.).

Oszczędzanie energii: efektywność energetyczna

Czy w najbliższym roku w Pana(i) domu planuje się podjęcie dodatkowych działań, które zwiększą efektywność energetyczną i umożliwią zmniejszenie rachunków za energię?

Przy 86% osób, które aktualnie deklarują oszczędzanie energii, bardzo niski (16%) jest odsetek respondentów planujących podjęcie dodatkowych działań, dzięki którym zwiększyłby efektywność energetyczną oraz zmniejszyłyby rachunki za energię. Odnotowano niewielki spadek (o 3 p.p.) planujących tego typu działania w porównaniu do pomiaru przeprowadzanego w zeszłym roku.

Większą popularnością cieszą się sposoby oszczędzania, niewymagające podejmowania dodatkowych działań, takich jak np. modernizacja budynku. Powyższy wynik można wiązać z utożsamianiem „dodatkowych działań zwiększających efektywność energetyczną” z wysokim kosztem i nakładem pracy.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

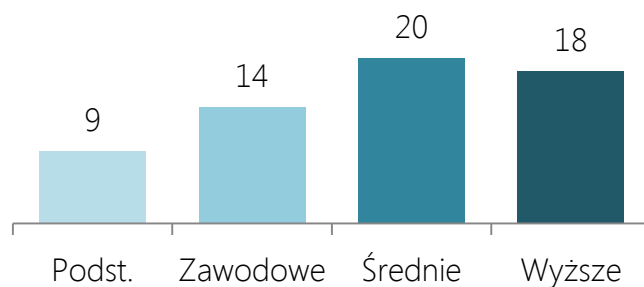
→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

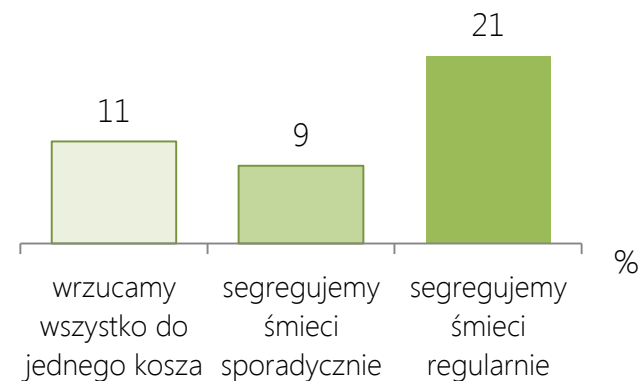
Charakterystyka głównych
wskaźników

Plany zwiększenia efektywności energetycznej w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

Co piąty respondent posiadający średnie wykształcenie (20%) planuje w przyszłości zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie kosztów za energię.

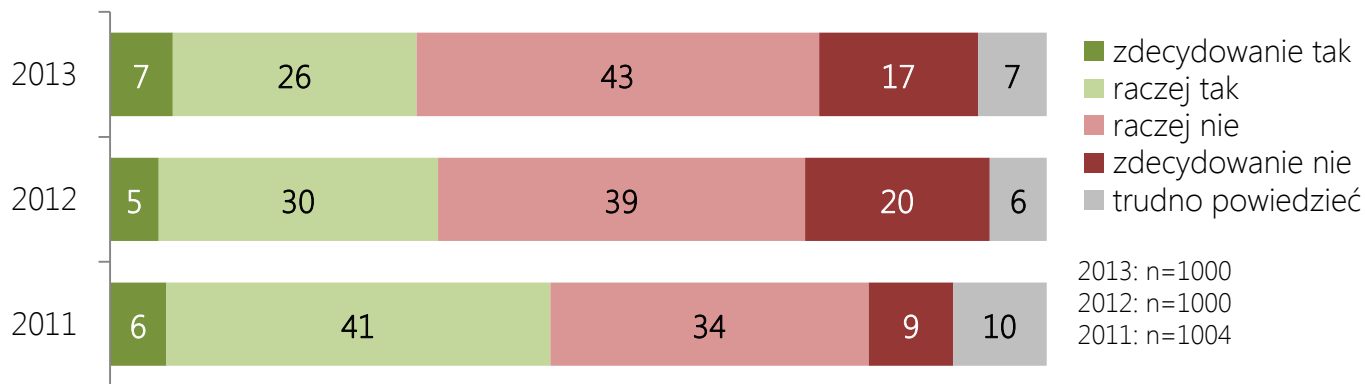
Również jedna piąta (21%) osób regularnie segregujących śmieci ma plan w przyszłości zwiększyć efektywność energetyczną a tym samym ograniczyć wydatki pokrywane za energię.

Postawy ekologiczne: dodatkowe wydatki na rozwiązania ekologiczne

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem:

Wybieram rozwiązania ekologiczne, nawet wtedy, gdy oznacza to dodatkowy koszt.

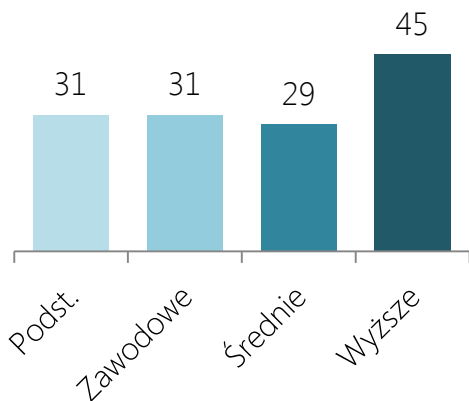

Co trzeci badany Polak (33%) wybiera rozwiązania ekologiczne, mimo ponoszenia przez ten fakt dodatkowych kosztów. Odsetek takich osób uległ zmniejszeniu w stosunku poprzednich pomiarów. Wzrost zanotowano natomiast w przypadku osób, które nie decydują się na ponoszenie dodatkowych kosztów w zamian za wybór ekologicznych metod (43% w 2011 roku, 60% w 2013 roku).

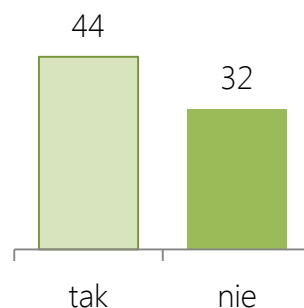
Polacy decydują się na takie rozwiązania ze względów ekonomicznych, zdarza się, że osoby, które próbowały ekologicznych rozwiązań, wracają do starych nawyków, by zaoszczędzić pieniądze. Można przypuszczać, że nawet jeżeli finansowo mogłyby pozwolić sobie na droższe rozwiązania, zaoszczędzone pieniądze przeznaczają na bardziej naglące kwestie.

Wybieranie rozwiązań ekologicznych, nawet wtedy, gdy oznacza to dodatkowy koszt w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

Wybieranie rozwiązań ekologicznych, mimo dodatkowych kosztów najbardziej popularne jest wśród osób z wyższym wykształceniem (45%), najmniej u respondentów z dyplomem szkoły średniej (29%).

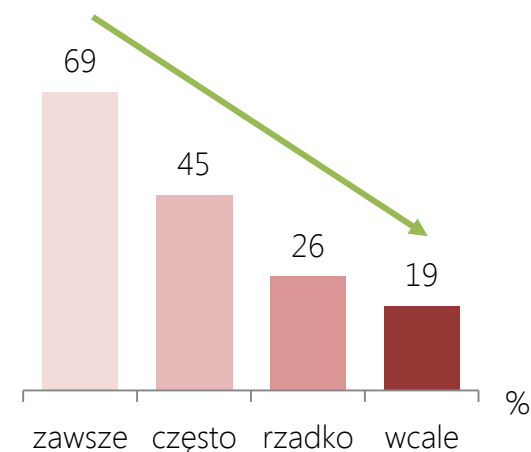

Blisko połowa badanych (44%) deklaruje plany podjęcia działań zwiększających efektywność energetyczną i ograniczenie rachunków przyznaje, że wybiera rozwiązania ekologiczne bez względu na koszty, jakie za sobą pociągają.

Plany podjęcia działań zwiększających efektywność energetyczną

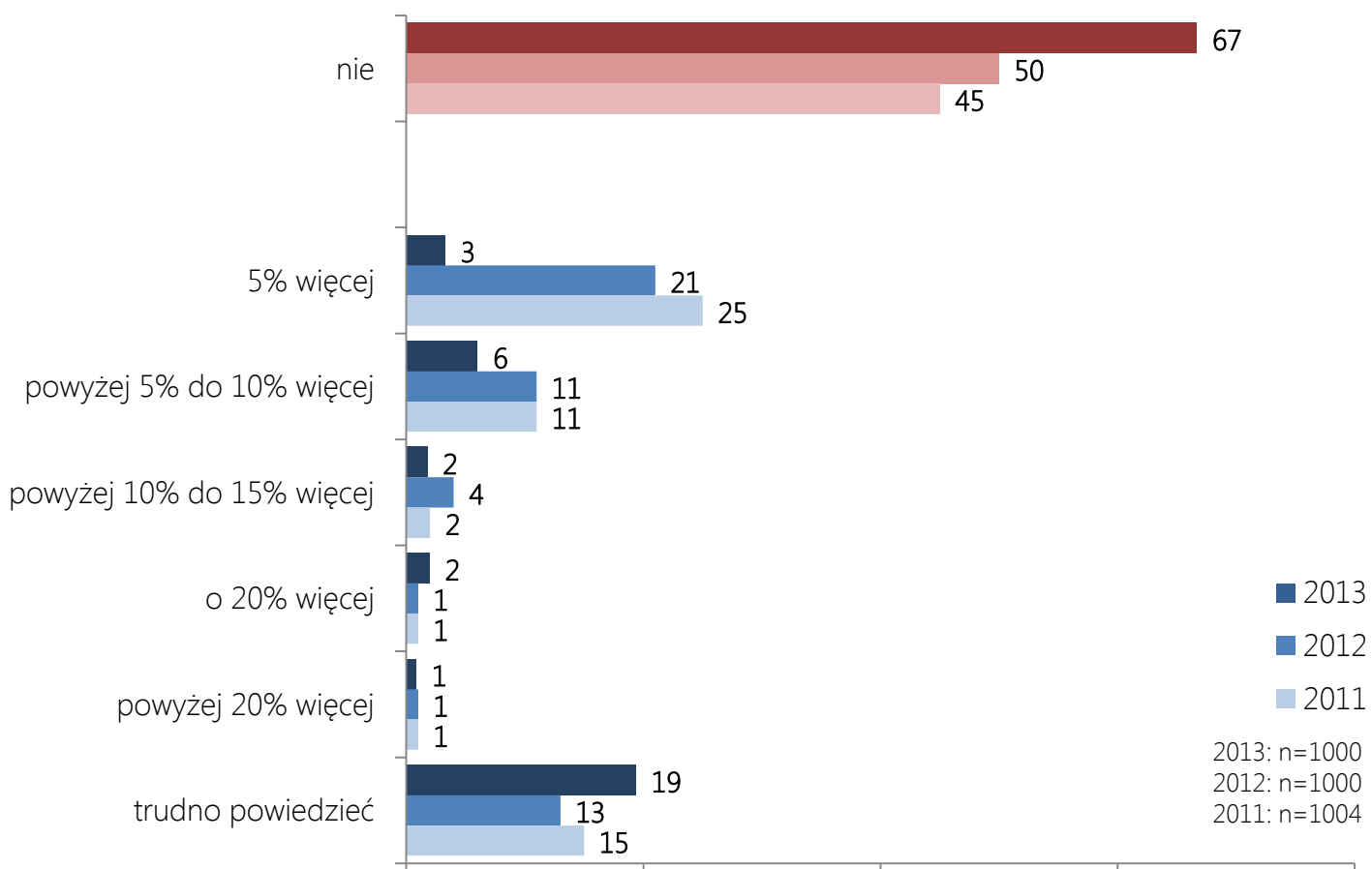
Decydowanie się na ekologiczne rozwiązania, pomimo większych wydatków jest najbardziej rozpowszechnione wśród osób, które zawsze zwracają uwagę na oznaczenia związane z ekologią i środowiskiem (69%).

Czysta energia

Czysta energia to energia, która nie jest uciążliwa dla środowiska naturalnego. Pozyskuje się ją ze źródeł odnawialnych np. energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna.

Czy był(a)by Pan(i) skłonna wydać więcej na „czystą” energię?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Pytanie dotyczące gotowości respondenta do ponoszenia większych kosztów w zamian za „czystą” energię, w 2011 oraz 2012 roku połączone było wraz z konkretnymi przedziałami procentowymi, tego o ile więcej ankietowani mogliby płacić. W bieżącej edycji pytanie rozdzielono na dwa odrębne. W pierwszym, pełniącym rolę filtra, respondenci udzielali deklaracji gotowości, a dopiero w drugim, osoby skłonne wydać więcej, poprzez podanie przybliżonej wartości procentowej określały o ile więcej (w stosunku do rachunków jakie ponoszą obecnie w skali roku). Być może z powodu modyfikacji formy pytania **znacznie wzrosła liczba osób (o 17 p.p.), które nie są w stanie zaakceptować poświęcenia dodatkowych nakładów finansowych ze użytkowanie energii pochodzącej z odnawialnych źródeł.** Może to wynikać uwarunkowań ekonomicznych. Niepewna sytuacja gospodarcza, konieczność dokonywania oszczędności sprawia, że Polacy rezygnują z rozwiązań ekologicznych. A ci, którzy pieniądze posiadają, woleliby wydać je w inny sposób.

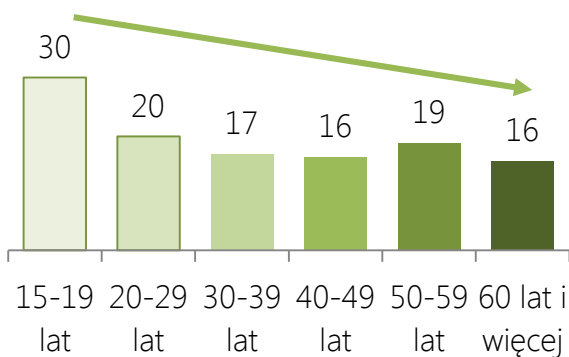
Wśród niewielkiej grupy osób (33%) skłonnych do zwiększenia wydatków w zamian za energię odnawialną, aż dla 19% badanych nawet przybliżone wartości procentowe były trudne do oszacowania. Pozostali wskazywali, że zgodziliby się na 5% wzrost rachunków (3% badanych), powyżej 5% do 10% (6% badanych), powyżej 10% do 15% (2% badanych), o 20% więcej (2% badanych), zaś znikomy odsetek osób akceptowałby wzrost powyżej jednej piątej obecnych kosztów (1% badanych).

W poprzednich latach, wśród osób, które deklarowały gotowość ponoszenia większych kosztów za energię ze źródeł nieuciążliwych dla środowiska, jedna na pięć (21-25% osób) akceptowała wzrostu cen na poziomie 5%. Zaś co dziewiąty badany (11%) byłby w stanie zapłacić powyżej 5% do 10% więcej.

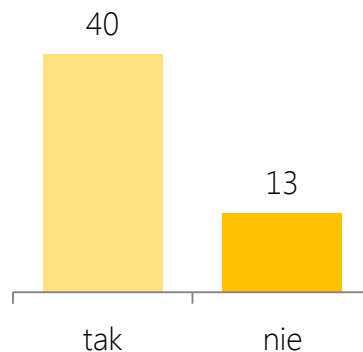
Gotowość ponoszenia dodatkowych kosztów na „czystą” energię

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Ankietowani w wieku 40-49 lat oraz 60 lat i więcej najrzadziej deklarują gotowość ponoszenia dodatkowych kosztów na rzecz „czystej energii” (po 16%). Co ciekawe niemal dwukrotnie częściej czynią to młodzi badani, od 15 do 19 roku życia (30%).

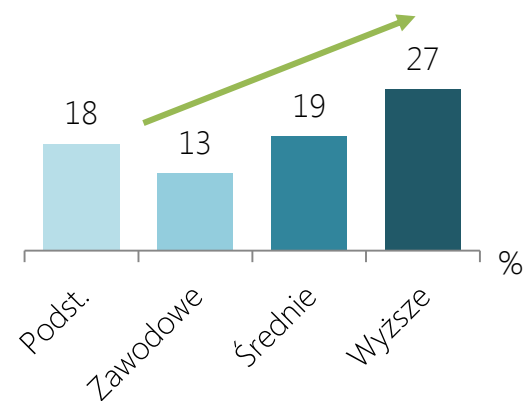

Spośród respondentów planujących podjęcie działań zwiększających efektywność energetyczną, 40% byłoby skłonnych ponieść dodatkowe koszty za użytkowanie energii z odnawialnych źródeł.

Plany podjęcia działań zwiększających efektywność energetyczną

Najwyższy odsetek osób gotowych do podniesienia rachunków za energię w zamian za korzystanie z „czystej energii” jest wśród ankietowanych z wyższym wykształceniem (27%).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

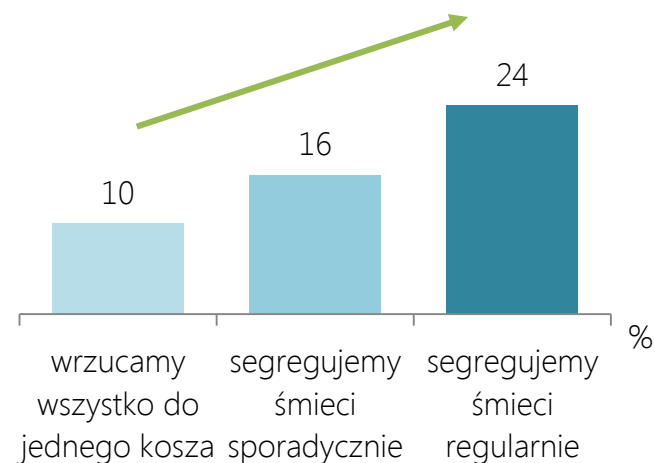
Charakterystyka głównych
wskaźników

Gotowość ponoszenia dodatkowych kosztów na „czystą” energię w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi

Możliwość poniesienia dodatkowych wydatków w zamian za korzystanie z odnawialnych źródeł energii częściej deklarują badani o stabilnej sytuacji finansowej. Im trudniejsze warunki materialne tym mniejszy odsetek osób skłonnych do takich wydatków.

Co czwarty (24%) respondent regularnie segregujący odpadki w swoim gospodarstwie domowym jest gotowy do zwiększenia kosztów za energię na rzecz użytkowania energii nieuciążliwej dla środowiska.

Oszczędność pieniędzy a środowisko

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

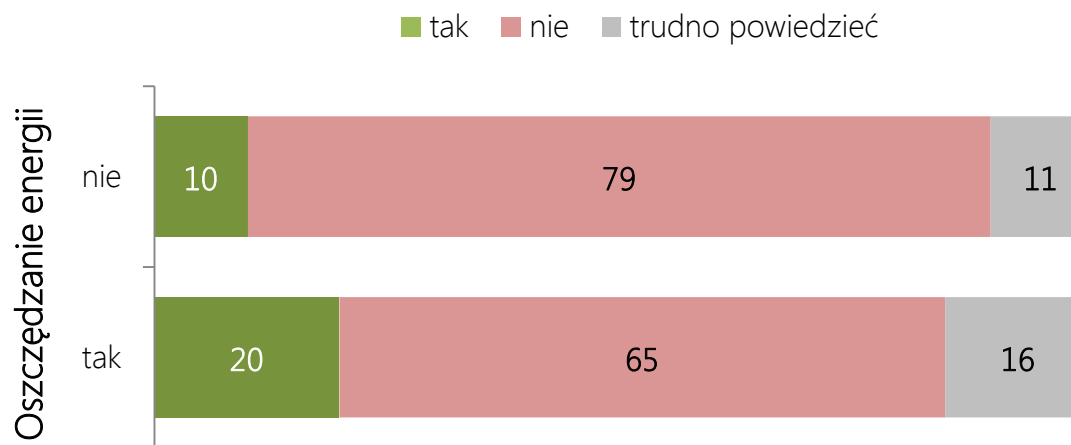
Zmiany klimatu

→ Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

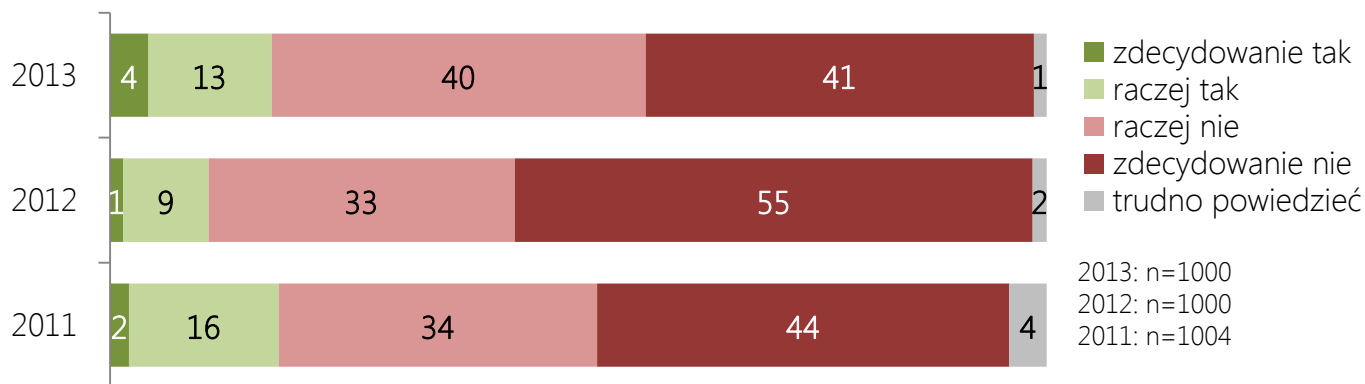
Gotowość ponoszenia dodatkowych kosztów na „czystą energię”

Jedna piąta (20%) deklarujących oszczędzanie energii jest gotowa do ponoszenia większych wydatków za rachunki w zamian za energię pochodzącą z odnawialnych źródeł. Wśród ankietowanych, którzy nie oszczędzają energii odsetek osób zdecydowanych na zwiększenie kosztów energii był o połowę mniejszy (10%).

Postawy ekologiczne: udział w akcjach proekologicznych

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem:
Biorę udział w kampaniach i akcjach proekologicznych

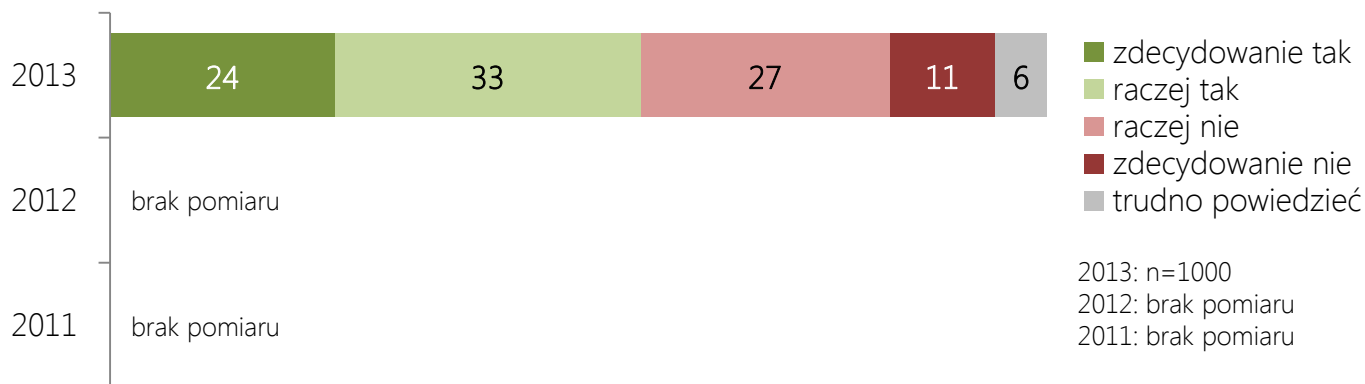

Respondenci angażujący się w kampanie i akcje proekologiczne stanowią niewielki odsetek ogółu badanych (17% - zagregowane odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Ponad dwukrotnie więcej było osób, które raczej nie uczestniczą w takich wydarzeniach (40%). Podobna była liczba ankietowanych (41%), którzy zdecydowanie nie biorą udziału w akcjach i kampaniach proekologicznych. Porównując wyniki z poprzednim pomiarem najbardziej widoczny jest wzrost aktywnych uczestników akcji i kampanii proekologicznych (o 7 p.p.) oraz spadek osób (o 14 p.p.), twierdzących, że zdecydowanie nie biorą udziału w tego typu projektach.

Postawy ekologiczne: zrównoważony transport

Na ile zgadza się Pan(i) lub nie zgadza ze stwierdzeniem:

Gdy tylko mogę, zamiast z samochodu, korzystam z komunikacji miejskiej lub roweru

Na podstawie deklaracji ponad połowy ankietowanych (57%), **zgodnie z zasadą zrównoważonego transportu, odpowiedzialnie korzystają z samochodu, pokonując obraną trasę rowerem bądź poprzez komunikację miejską, gdy tylko mają taką możliwość.** O prawie jedną piątą mniejsza grupa badanych (38%) przyznaje, że nie stara się ograniczać częstotliwości korzystania z samochodu, nawet gdy może wybrać inny sposób lokomocji.

Wizerunek Ministerstwa Środowiska

Zaufanie do instytucji

Ocena wizerunku Ministerstwa Środowiska

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Wizerunek Ministerstwa Środowiska

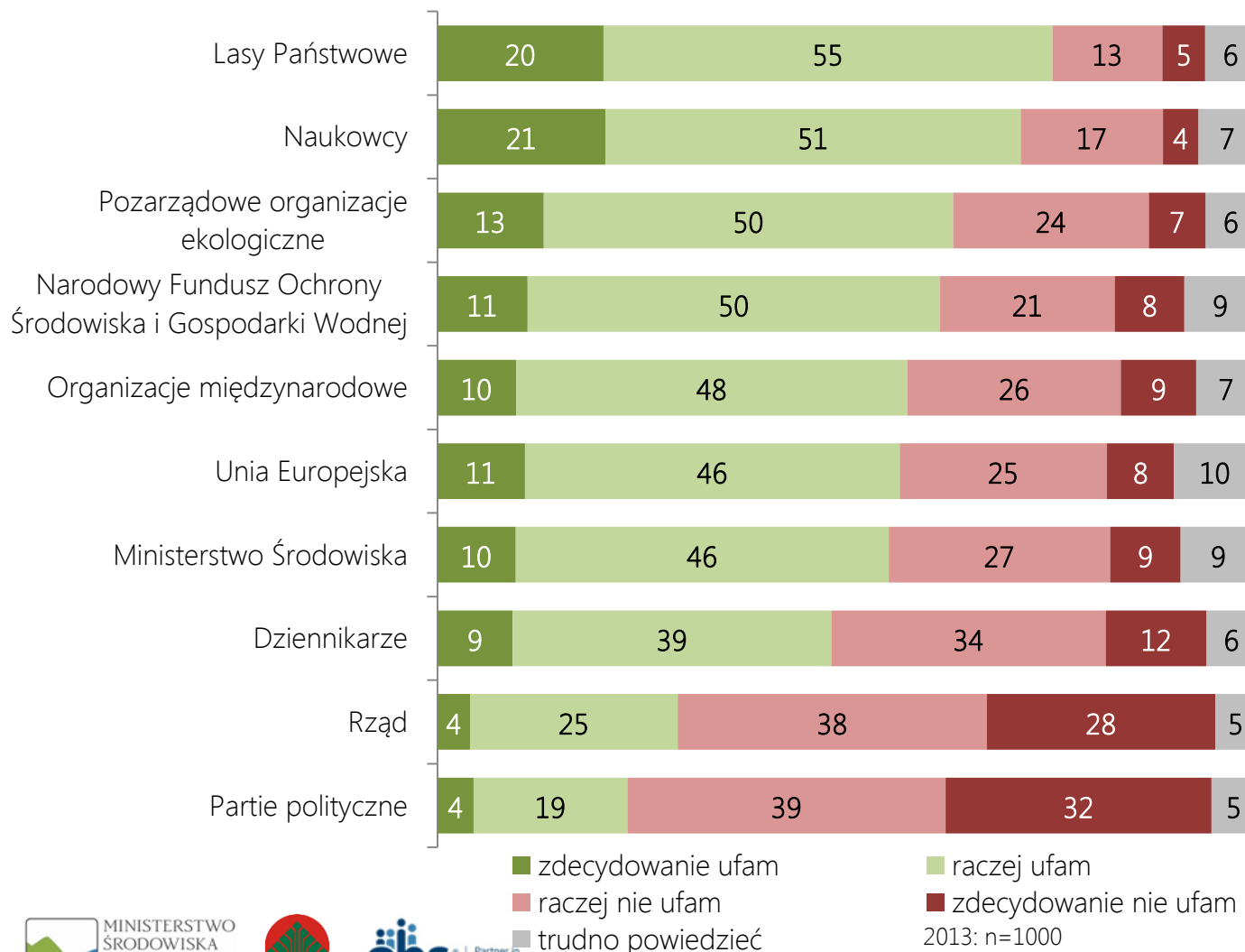
Celem ostatniego z bloków tematycznych sformułowanych w ankiecie była **identyfikacja wizerunku Ministerstwa Środowiska** – sposobu postrzegania na tle innych instytucji, jego oceny oraz zweryfikowania czy działania Ministerstwa Środowiska przekładają się na właściwy obraz w świadomości opinii publicznej.

Aby to osiągnąć sformułowano dwa główne pytania badawcze:

1. Jakie jest zaufanie do instytucji w kontekście kwestii związanych ze środowiskiem naturalnym?
2. Jak postrzegana i oceniana jest działalność Ministerstwa Środowiska?

Zaufanie do instytucji: 2013

Jeśli chodzi o kwestie związane ze środowiskiem naturalnym, to na ile ufa bądź nie ufa Pan(i) następującym instytucjom lub osobom?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Zaufanie do instytucji: 2011-2013

Wskaźnik zaufania (zdecydowanie ufam + raczej ufam)

Jeśli chodzi o kwestie związane ze środowiskiem naturalnym, to na ile ufa bądź nie ufa Pan(i) następującym instytucjom lub osobom?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

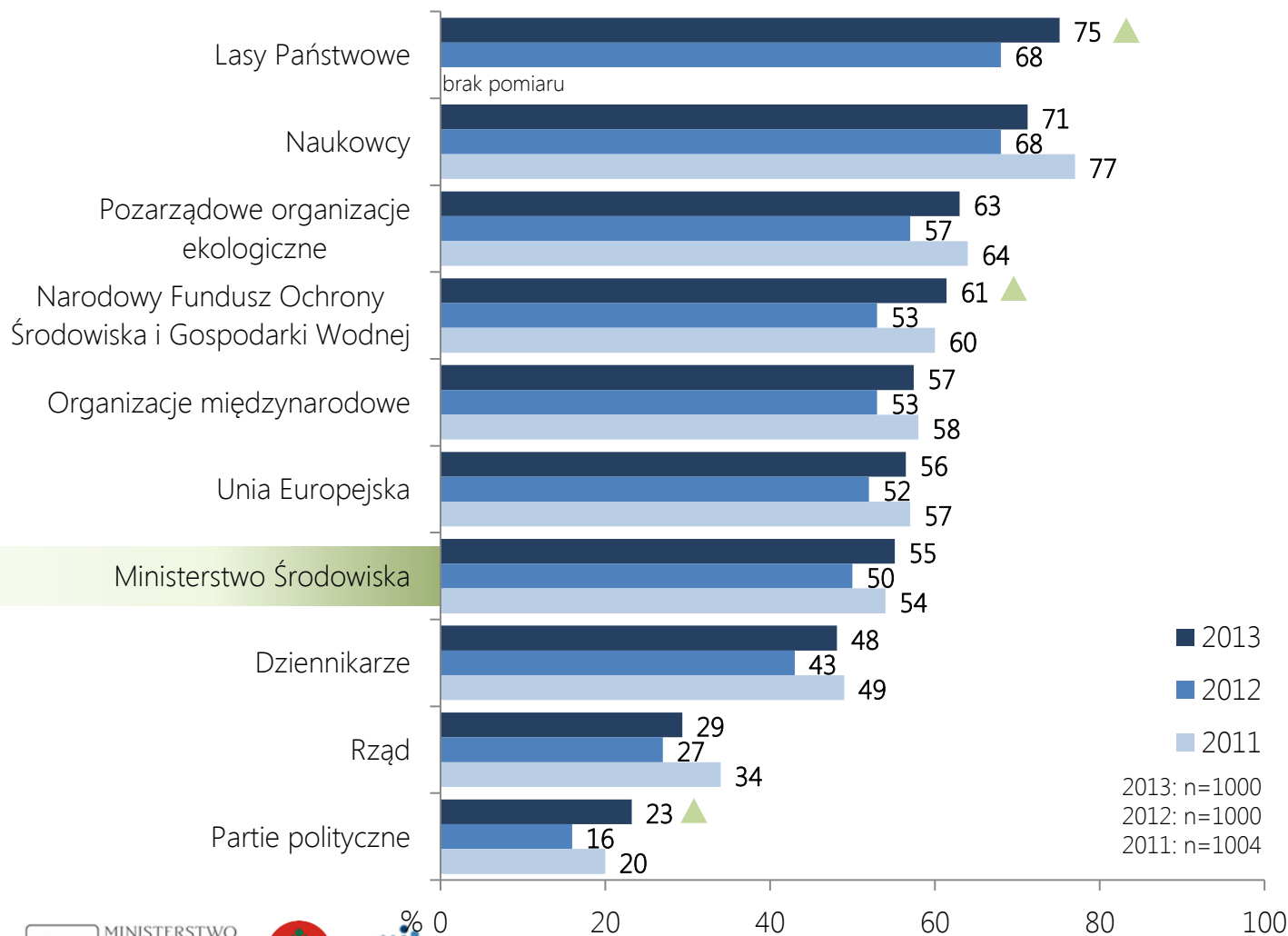
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

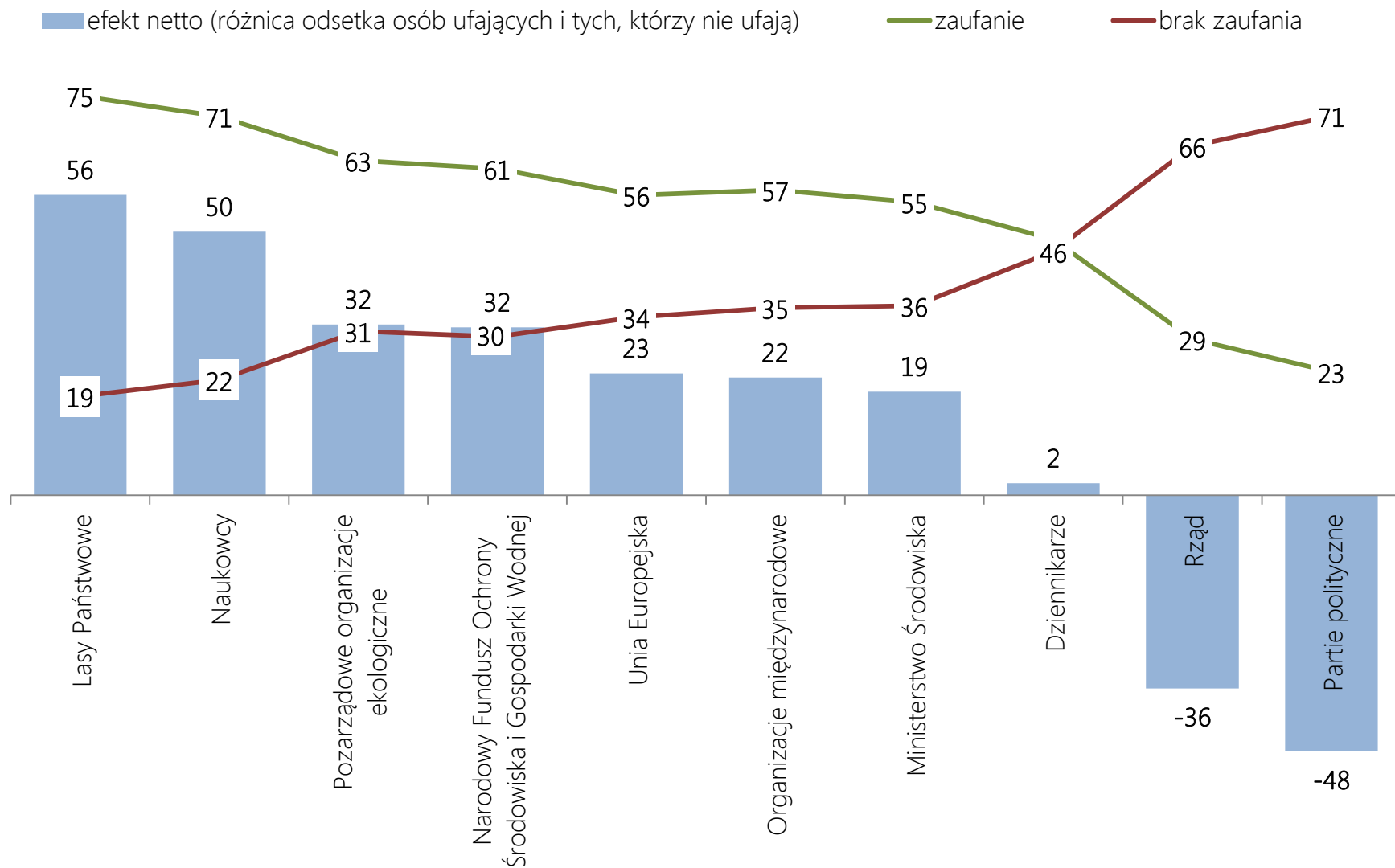
→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Bilans zaufania do instytucji: 2013

Zaufanie do instytucji

W kontekście zagadnień związanych ze środowiskiem naturalnym, spośród przedstawionych respondentom instytucji i osób, **największym zaufaniem cieszą się Lasy Państwowe (75%)**. W oczach respondentów jest to najbardziej wiarygodna instytucja, jej działania na rzecz ochrony środowiska zostały dostrzeżone także poza granicami kraju, dzięki czemu w bieżącym roku została uhonorowana przez UNESCO.

Zauważalne jest sceptyczne podejście wobec rządu (29%) oraz partii politycznych (23%). W tych dwóch przypadkach różnica odsetka osób ufających i tych, którzy im nie ufają była ujemna. Mimo niskiego zaufania wobec podmiotów władzy, **Ministerstwo Środowiska jest wiarygodnym źródłem informacji o środowisku według ponad połowy Polaków (55%)**. Zbliżony odsetek osób deklarował zaufanie wobec Unii Europejskiej (56%) oraz Organizacji międzynarodowych (57%), co może świadczyć o utożsamianiu ich ze sobą.

Podczas poprzedniego pomiaru zaufania najwyższy wskaźnik zaufania mieli **naukowcy**, w bieżącej edycji badania musieli natomiast ustąpić Lasom Państwowym. Pozarządowe organizacje ekologiczne zaufaniem darzy 63% badanych, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nieznacznie mniej, bo 61% osób. Dziennikarze posiadają zaufanie nieco mniej niż co drugiego ankietowanego (48%), co podważa wiarygodność wskazywanych przez respondentów głównych źródeł informacji o środowisku (np. telewizji).

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Zaufanie do instytucji

porównanie wyników

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego
- Środowisko naturalne i jego
ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa
Środowiska
- Charakterystyka głównych
wskaźników

Porównując aktualne wyniki z poprzednimi falami „Badania świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski” można zaobserwować ogólny wzrost zaufania dla wszystkich wymienionych osób i instytucji w stosunku do 2012 roku, w tym istotny statystycznie dla Lasów Państwowych (o 8 p.p.), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (o 8 p.p.) oraz partii politycznych (o 7 p.p.), choć w dalszym ciągu nie cieszą się one zaufaniem badanych. **Zaufanie do Ministerstwa Środowiska również wzrosło (o 5 p.p.).**

Zestawiając wyniki z danymi za rok 2011, widać spadek wiarygodności wygłaszanych opinii na temat problemów środowiska oraz ekologii przez naukowców (o 6p.p.), rząd (o 5 p.p.) Pozarządowe organizacje ekologiczne, Organizacje międzynarodowe, Unię Europejską oraz dziennikarzy, lecz w ostatnich czterech przypadkach spadek ten był znikomy (o 1 p.p.).

Jak ogólnie ocenia Pan(i) działalność Ministerstwa Środowiska?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

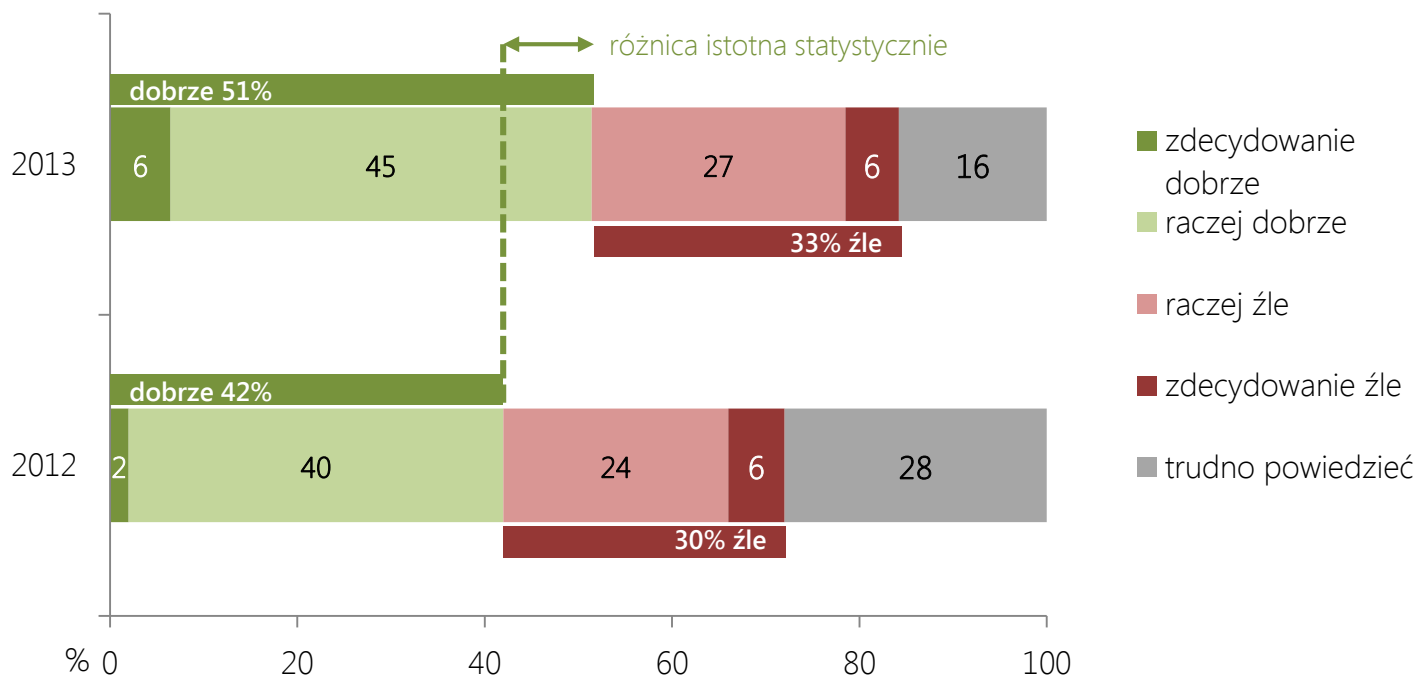
Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

2013: n=1000

2012: n=1000

2011: brak pomiaru

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Ocena działalności Ministerstwa Środowiska

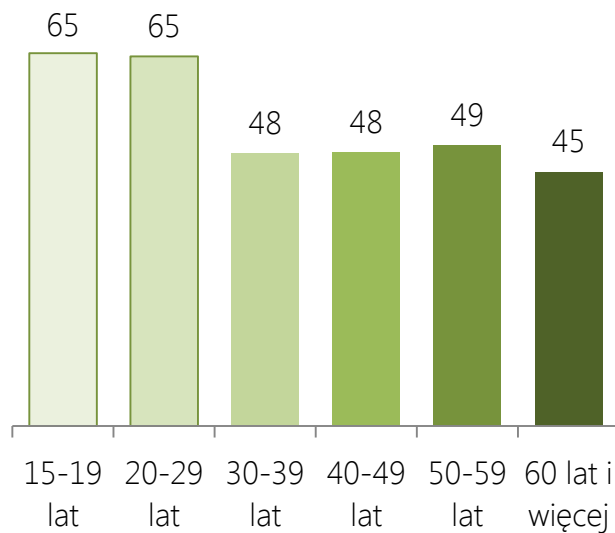
Działalność Ministerstwa Środowiska przez ponad połowę (51%) Polaków oceniana jest dobrze (skumulowane odsetki wskazań „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze”). Na przeciwległym biegunie znajdują się osoby krytycznie nastawione wobec działalności Ministerstwa Środowiska - co trzeci badany (33%) ocenia je „raczej źle” oraz „zdecydowanie źle”.

W stosunku do ubiegłorocznej oceny Ministerstwa Środowiska, obecnie wzrosła liczba osób pozytywnie oceniających jego działalność (o 9 p.p.), stanowiąc tym samym różnicę istotną statystycznie. Co ciekawe odsetek respondentów dokonujący negatywnej oceny działań Ministerstwa Środowiska również zanotował wzrost, choć nieznaczny (o 3 p.p.). Niemal o połowę zmniejszył się odsetek osób niezdecydowanych, niepotrafiących odnieść się do aktywności Ministerstwa Środowiska.

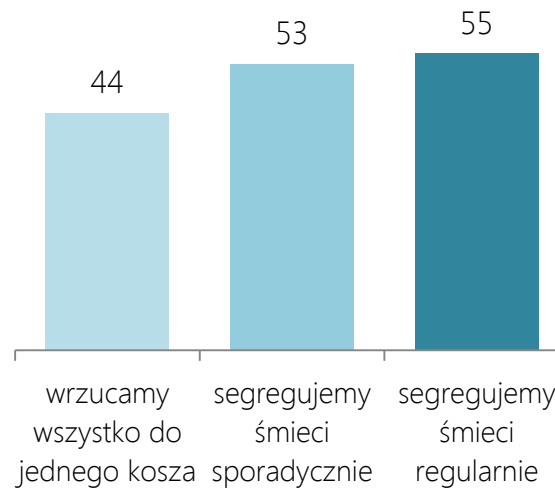
Pozytywne oceny działalności Ministerstwa Środowiska

w zestawieniu z cechami społeczno-demograficznymi i innymi zmiennymi

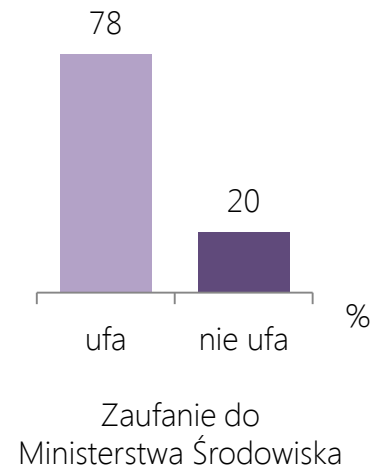
Działalność Ministerstwa Środowiska najlepiej oceniana jest przez osoby młode (15-29 lat). Najmniejszy odsetek dobrych ocen występował w grupie ankietowanych w wieku 60 lat i więcej (45%).

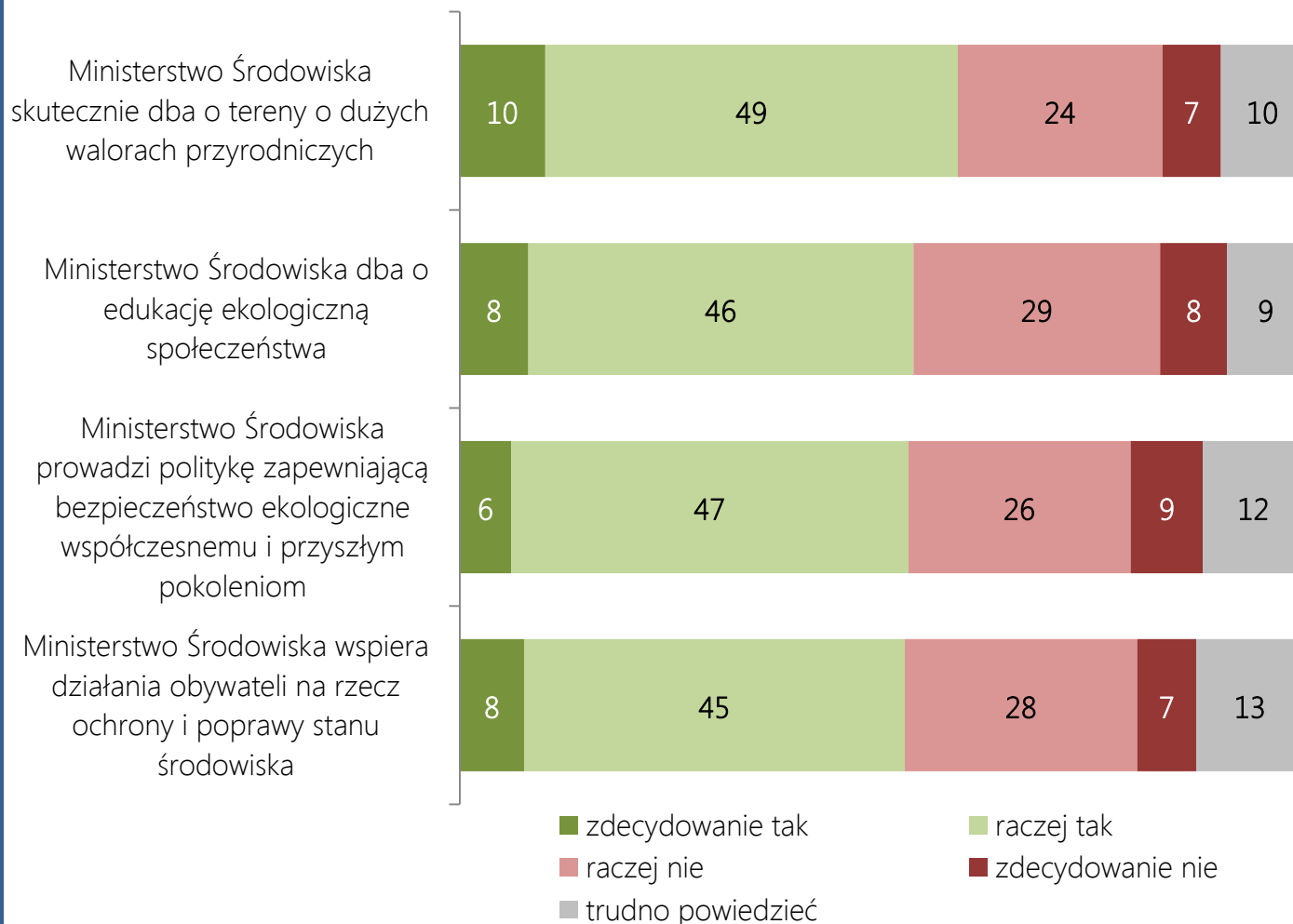
Co drugi respondent (53-55%) segregujący odpadki, dokonując ogólnej oceny działalności Ministerstwa Środowiska wybiera odpowiedzi „zdecydowanie dobrze” i „raczej dobrze”.

Trzech na czterech (78%) ankietowanych deklarujących zaufanie wobec Ministerstwa Środowiska ocenia jego działalność pozytywnie.

Na ile zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem?

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

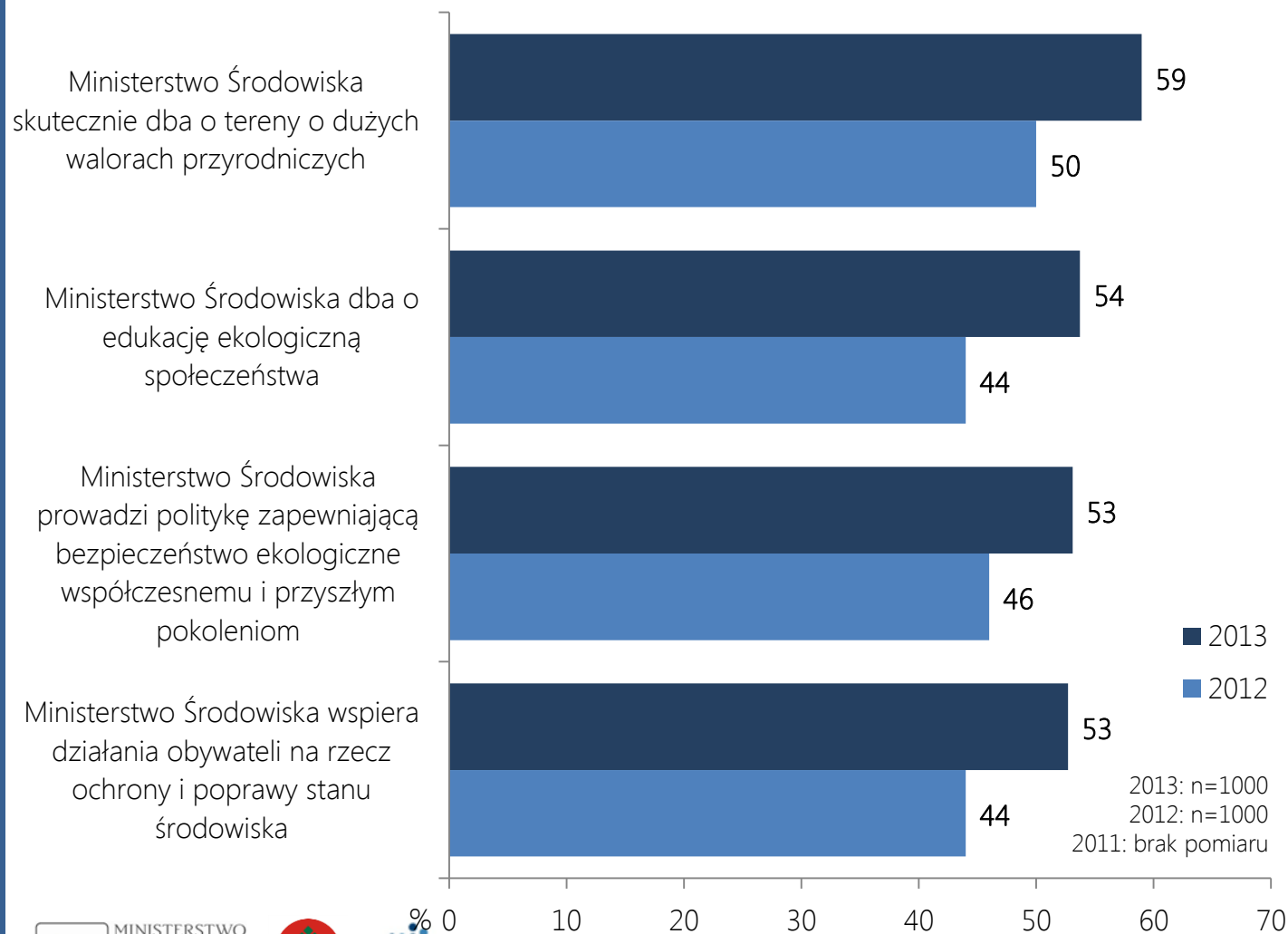
→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Wizerunek Ministerstwa Środowiska: 2012-2013

Top-2-Box (zdecydowanie tak + raczej tak)

Na ile zgadza się Pan(i) ze stwierdzeniem?

- Spis treści
- Wprowadzenie
- Podsumowanie i wnioski
- Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego
- Środowisko naturalne i jego ochrona
- Jakość powietrza
- Gospodarowanie odpadami
- Zmiany klimatu
- Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie
- Wizerunek Ministerstwa Środowiska
- Charakterystyka głównych wskaźników

Wizerunek Ministerstwa Środowiska

Ponad połowa badanych (odsetki wahające się od 53-59%) zgadza się z przedstawionymi w ankiecie stwierdzeniami na temat Ministerstwa Środowiska.

Zestawiając wyniki z 2012 roku z bieżącymi można zauważyć istotny wzrost odsetków odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” w każdym ze stwierdzeń. Największy wzrost, który odnotowano dotyczył dwóch z nich – w pierwszym respondenci przyznawali, że Ministerstwo Środowiska dba o edukację ekologiczną społeczeństwa (wzrost o 10 p.p.), w drugim zgadzali się, że Ministerstwo Środowiska skutecznie dba o tereny cechujące się dużymi walorami przyrodniczymi (wzrost o 9 p.p.). Może to oznaczać, iż w ostatnim roku to te działania były przez respondentów najbardziej zauważalne.

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

→ Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

Charakterystyka głównych
wskaźników

Charakterystyka głównych wskaźników

Zestawienie respondentów – proekologiczni vs niezaangażowani
Porównanie wartości poszczególnych wskaźników z lat 2011-2013

Spis treści

Wprowadzenie

Podsumowanie i wnioski

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska
naturalnego

Środowisko naturalne i jego
ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Wspierające ochronę
środowiska działania
indywidualne i zachowania
konsumenckie

Wizerunek Ministerstwa
Środowiska

→ Charakterystyka głównych
wskaźników

Charakterystyka głównych wskaźników

W ostatniej części raportu dokonano podziału zachowań ekologicznych, według czterech grup: oszczędzanie energii (przejawiane przez 86% badanych), oszczędzanie wody (77%), zrównoważony transport (57%) oraz regularna segregacja odpadów (54%).

Dzięki tej procedurze możliwe stało się wyodrębnienie spośród badanych osób proekologicznych (31%) oraz niezaangażowanych (38%). Za osobę proekologiczną rozumie się tu osobę, która przejawia wszystkie z wyróżnionych czterech grup zachowań ekologicznych. Za niezaangażowanych przyjmuje się badanych, którzy nie przejawiają żadnych z powyższych zachowań lub co najwyżej dwa.

Raport zamyka porównanie wartości wskaźników, odnoszących się do trzech obszarów: opinii, wiedzy oraz zachowań. Duża część z nich pojawiła się dopiero w ubiegłorocznej fali badania, stąd brak odniesień do 2011 roku. W tabelach zestawiono wartość obliczoną dla ogółu badanych oraz dla najmłodszej grupy wiekowej (15-19 lat).

Istotne statystycznie różnice pomiędzy wynikiem ogółu a wartościami uzyskanymi przez grupy w wieku 15-19 lat, wyróżniono symbolem „*“.

Zachowania ekologiczne mieszkańców Polski

Popularność zachowań ekologicznych

4 grupy zachowań ekologicznych

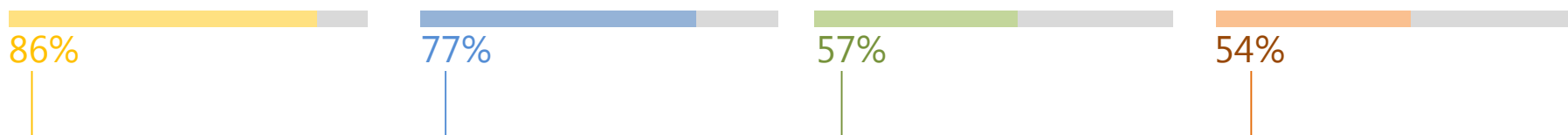
Odsetki osób, które wybierają rozwiązania ekologiczne

oszczędzanie energii

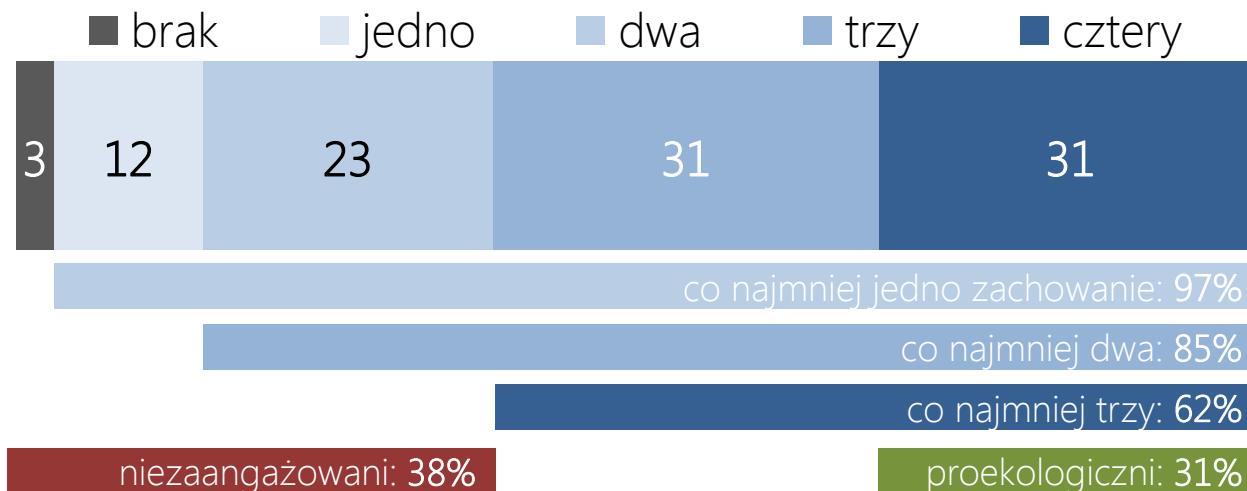
oszczędzanie wody

zrównoważony transport

regularna segregacja odpadów

Różne zachowania ekologiczne podejmowane jednocześnie

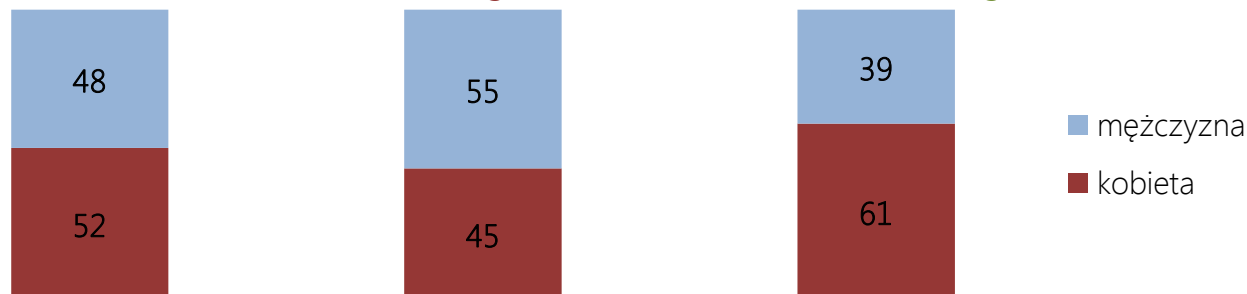

Zachowania ekologiczne mieszkańców Polski

Charakterystyka osób zaangażowanych i niezaangażowanych ekologicznie

razem (100%) **niezaangażowani (38%)** **proekologiczni (31%)**
 0-2 zach. ekologiczne 4 zach. ekologiczne

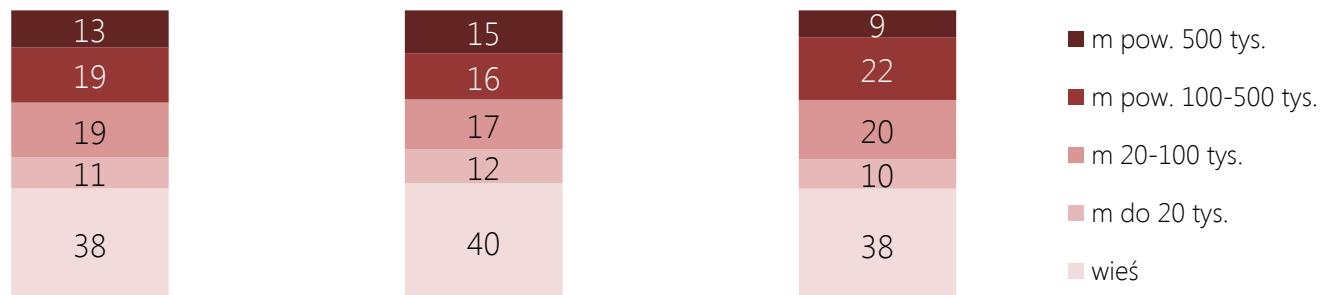
Płeć

Wiek

Miejsce zamieszkania

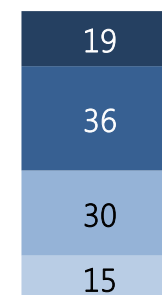
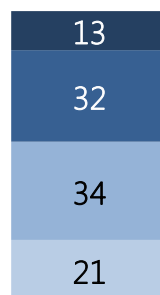
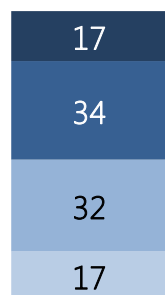

Zachowania ekologiczne mieszkańców Polski

Charakterystyka osób zaangażowanych i niezaangażowanych ekologicznie

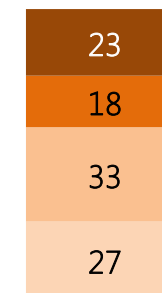
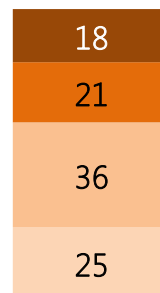
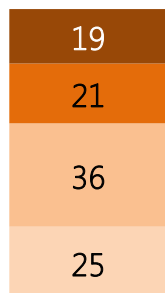
razem (100%) **niezaangażowani (38%)** **proekologiczni (31%)**
0-2 zach. ekologiczne 4 zach. ekologiczne

Wykształcenie

- Wyższe
- Średnie
- Zawodowe
- Podstawowe

Wielkość gospodarstwa domowego

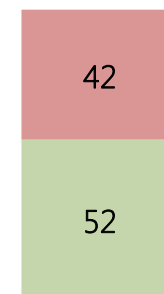
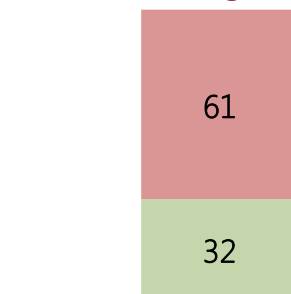
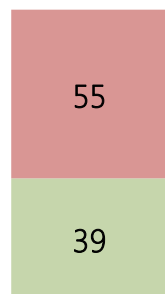
- 4 osoby i więcej
- 3 osoby
- 2 osoby
- 1 osoba

Zachowania ekologiczne mieszkańców Polski

Charakterystyka osób zaangażowanych i niezaangażowanych ekologicznie

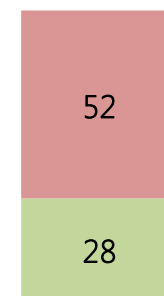
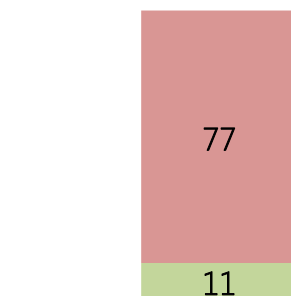
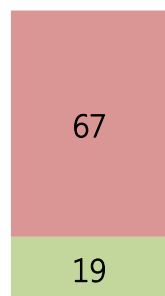
razem (100%)   niezaangażowani (38%)   proekologiczni (31%)
0-2 zach. ekologiczne   4 zach. ekologiczne

Zauważanie działań informacyjnych gminy w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami

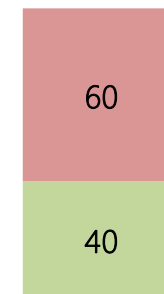
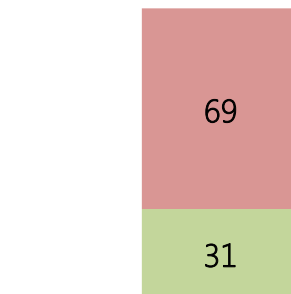
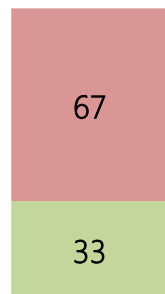

nie   tak

Gotowość ponoszenia dodatkowych kosztów na działania proekologiczne

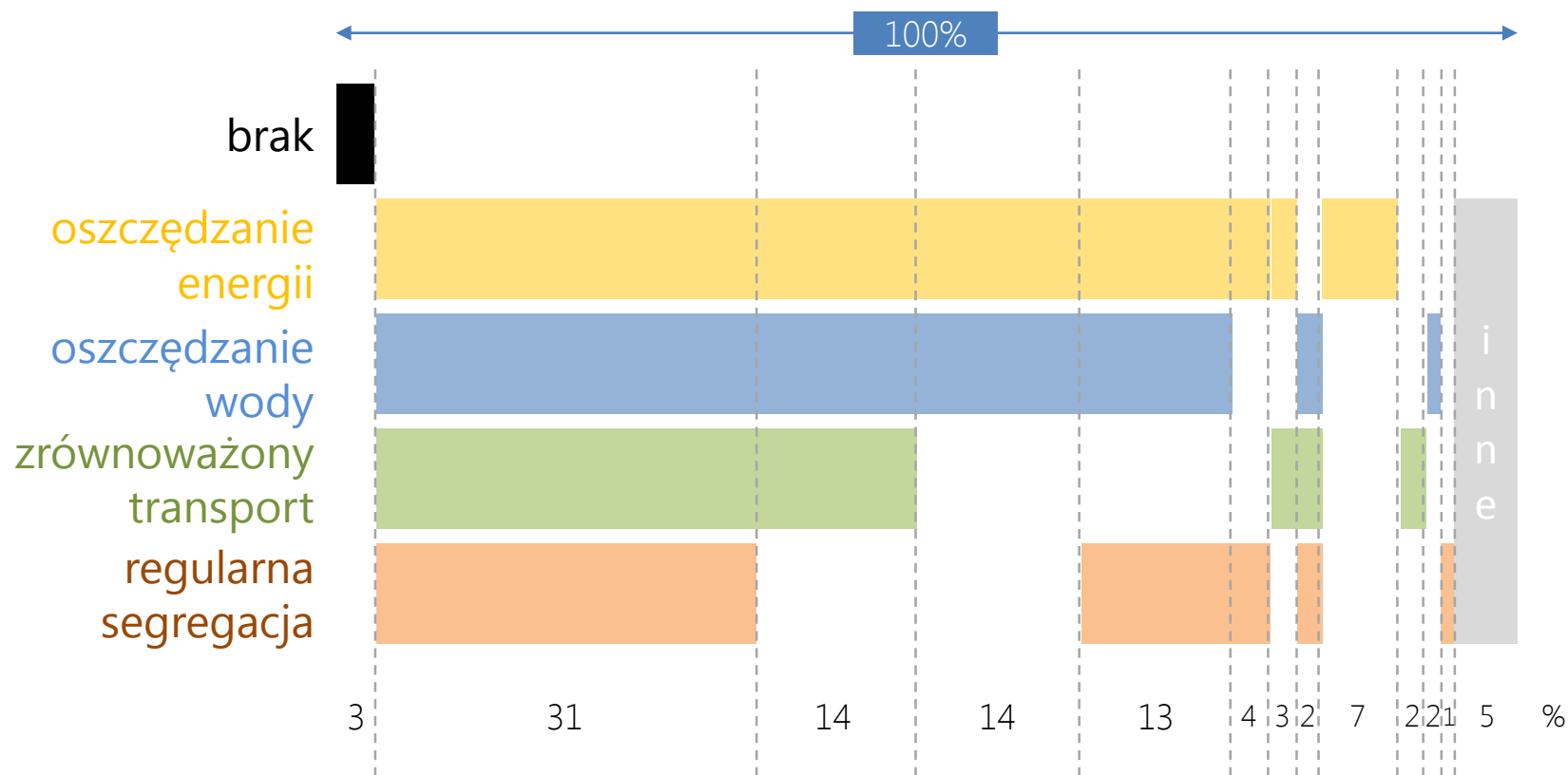

Poczucie indywidualnej odpowiedzialności za kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych

Zachowania ekologiczne mieszkańców Polski

Współwystępowanie zachowań ekologicznych

31% badanych podejmuje jednocześnie wszystkie cztery zachowania ekologiczne.

14% jednocześnie oszczędza energię, wodę i ogranicza korzystanie z samochodu.

14% jednocześnie oszczędza energię i wodę.

13% jednocześnie oszczędza energię, wodę i segreguje odpady.

Wartości wskaźników 2011-2013

opinie

	Wskaźnik	2011	2012	2013
1 Odsetek Polaków, którzy uważają, że ochrona środowiska może pozytywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju	1A 15 +	Brak	76%	75%
	1B 15-19	Brak	82%	85%
2 Odsetek Polaków, którzy uważają, że poprawa stanu środowiska zależy od aktywności każdego z nas	2A 15 +	Brak	54%	50%
	2B 15-19	Brak	52%	41%

Liczebność poddawanej badaniu próby:
 2011=1004 badanych, w tym w wieku 15-19 lat – 75 osób,
 2012=1000 badanych, w tym w wieku 15-19 lat – 77 osób,
 2013=1000 badanych, w tym w wieku 15-19 lat – 49 osób.

Wartości wskaźników 2011-2013

wiedza

	Wskaźnik	2011	2012	2013
3 Odsetek Polaków znających pojęcie „bioróżnorodność”	3A 15 +	Brak	38%	30%
	3B 15-19	Brak	42%	44%
4 Odsetek Polaków znających pojęcie „zrównoważony rozwój”	4A 15 +	Brak	42%	43%
	4B 15-19	Brak	38%	49%
5 Odsetek Polaków znających pojęcie „zrównoważony transport”	5A 15 +	Brak	36%	Brak
	5B 15-19	Brak	32%	Brak
6 Odsetek Polaków pojęcie „zielona gospodarka”	6A 15 +	Brak	49%	46%
	6B 15-19	Brak	49%	51%

Wartości wskaźników 2011-2013

zachowania

	Wskaźnik	2011	2012	2013
7 Odsetek Polaków, w których gospodarstwach domowych, segreguje się śmieci regularnie	7A 15 +	45%	44%	54%
	3B 15-19	33%*	38%	68%
8 Odsetek Polaków, którzy <u>zawsze</u> zwracają uwagę na oznaczenia związane z ekologią i środowiskiem	8A 15 +	5%	6%	6%
	4B 15-19	2%	4%	9%
9 Odsetek Polaków którzy <u>zawsze</u> starają się kupować produkty, które mają ekologiczne opakowania	9A 15 +	Brak	8%	7%
	5B 15-19	Brak	5%	4%

Wartości wskaźników 2011-2013

zachowania

	Wskaźnik	2011	2012	2013
10 Odsetek Polaków, którzy wybierają produkty ekologiczne, nawet wtedy gdy oznacza to dodatkowy koszt	10A 15 +	47%	35%	33%
	10B 15-19	41%	32%	47%
11 Odsetek Polaków deklarujących podejmowanie działań w kierunku zwiększenia efektywności energetycznej	11A 15 +	89%	94%	86%
	11B 15-19	81%*	92%	77%
12 Odsetek Polaków, w których domach planuje się podjęcie działań zwiększających efektywność energetyczną	12 15 +	Brak	19%	16%
13 Odsetek Polaków w wieku 15+, którzy <u>nie są skłonni</u> wydać więcej na „czystą” energię	13A 15 +	45%	50%	67%
	13B 15-19	31%*	43%	55%

Kontakt

Krzysztof Sobolewski

Pion Badań Społecznych

krzysztof.sobolewski@pbs.pl

58 555 41 61